കാദംബരീകഥാസാരം

മഹാകാവ്യം

കാദംബരീകഥാസാരം.

ഭാഷാകാവ്യം.

പ്രസാധകൻ:

ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോൻ, ബി. എ., എം. ആർ. എ. എസ്സ്

കാദംബരീകഥാസാരം

ഭാഷാകാവ്യം

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്ന്

മ. രാ. രാ.

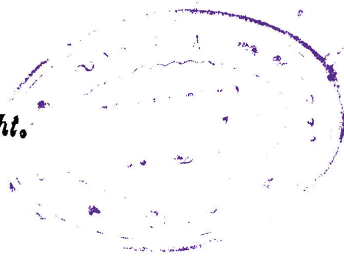
കൊടുങ്ങല്ലൂര കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു

പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയത്

തൃശ്ശിവപേരൂർ

വിദ്യാവിനോദിനി അച്ചുക്കൂടം

കാദംബരീകഥാസാരം

ഭാഷാകാവ്യം

സർഗ്ഗം ൧

ശൈവംപരംശങ്കരഭാഗ്യകല്പലതയെക്കുനിട്ടുകൂപ്പീട്ടുതാ
നാരംഭിച്ചതുസിദ്ധമായിവരുവാൻപ്രാർത്ഥിച്ചുബദ്ധാദരം
സാരംകണ്ടഭിനന്ദർചൊന്നവഴിയേബാണന്റെകാദംബരീ
സാരംകേരളഭാഷയിൽച്ചിലമുറിശ്ലോകങ്ങളാക്കുന്നുഞാൻ ൧

ഇന്ദ്രൻതൻപുരിയൊത്തുദിവ്യവിഭവംപൂണ്ടിട്ടുവാനെന്നപോ-
ലെന്നുംപുണ്യമെഴുംമഹസ്സുടയവൾക്കാലംബമായങ്ങിനെ
ചിന്നുംരത്നരുചീന്ദ്രചാപമണിയുമ്മട്ടിൽപ്രകാശിച്ചുപോൽ
മുന്നംവേത്രവതീതടത്തിൽവിദിശാഭിഖ്യാനമൊക്കുംപുരി ൨

എട്ടായീടിനലോകപാലകർകലാംശവശാൽക്കലന്നീടിലും
പുഷ്ടാഹ്ലാദമൊടിന്ദുവെന്നനിയതംനാട്ടാർനിനക്കുംവിധം
ധൃഷ്ടാരിപ്പടകീഴടക്കിവിപുലശ്രീപൂണ്ടുകൊണ്ടണ്ടർകോൻ
മട്ടായ്ഭൂപതിശൂദ്രകൻപദവിയിൽപ്പാർത്തീടിനാനപ്പുരേ ൩

പ്രത്യേകംനാലുപാടുംനെടുകടലതിയുംഭൂമിയൊക്കെജ്ജയിച്ചി
ട്ടദ്ദേഹംമന്ത്രിമാരിൽധരണിഭരണമേല്പിച്ചുതന്നിച്ഛപോലേ
ഉദ്വേഗംനാട്ടുകാർക്കല്പവുമിവനിൽവരാതർത്ഥധർമ്മങ്ങൾതെററാ
തുദ്ദേശത്തിൽക്കഴിച്ചൂകളികളിലുചിതംയൌവനത്തിൽദ്ദിനങ്ങൾ ൪

മററുള്ളോർക്കെത്തിടാത്തസ്സുഖമരതിവരെക്കണ്ടൊരാബ്ഭൂപനന്നാൾ
ചെററഞ്ചേതോഹരസ്ത്രീസുരതവിധികളിൽച്ചെന്നതില്ലന്തരംഗം
മററൊക്കെച്ചൊൽവതെന്തിന്നവനുടെമനമോദൃഷ്ടിയോചെററിളക്കം
കററക്കാർവേണിയാളേക്കുസുമശരനൊരേടത്തുമൊത്തില്ലകാണ്മാൻ ൫

ഇത്ഥംവാണുവരുന്നകാലമൊരുനാളാസ്ഥാനമദ്ധ്യത്തിലാ
പൃത്ഥ്വീപാലനെവന്നുണർത്തിതവണക്കാരത്തിയാത്താദരം
'എത്തിട്ടുണ്ടകലത്തുനിന്നുതിരുമുക്കാഴ്ചയ്ക്കൊരത്യത്ഭുത
ത്തത്തക്കുഞ്ഞൊടുമൊത്തൊരുത്തിപറയപ്പെൺകുട്ടി'യെന്നിങ്ങിനെ ൬

ഏവംകേട്ടുകുറച്ചുഭൂപതിയുടൻചിന്തിച്ചുമന്ത്രീന്ദ്രർതൻ
ഭാവംപാർത്തരുൾചെയ്തു'കാട്ടെയരികേവന്നോട്ടെ'യെന്നിത്രയും
രംവർണ്ണംനൃപകല്പനക്കനുസരിച്ചാക്കുംതൊടാനൊത്തിടാ
ത്താവട്ടത്തിലടുക്കലേക്കുപറയപ്പെൺകുട്ടിയുംകേറിനാൾ ൭

പൊന്നിൻകൂട്ടിനകത്തുതത്തയെയുമെടുത്താപ്പെങ്കിടാവിന്നാടു
ത്തൊന്നിച്ചുഗ്രതവിട്ടുമൂത്തപറയച്ചാരുംകടന്നീടിനാൻ
മിന്നിച്ചിന്നിടുമത്ഭുതദ്യുതിയൊടാച്ചണ്ഡാലിയെക്കണ്ടുടൻ
മന്നിൻനായകനത്ഭുതത്തൊടകമേചിന്തിച്ചിതൊന്നിത്തരം ൮

ഈരൂപംപുനരീപ്രഭാതിശയമീസ്സൌന്ദൎയ്യമെന്നൊന്നുമേ
ചേരുന്നില്ലമനുഷ്യമട്ടിനുപരംചണ്ഡാലികൾക്കൊക്കമോ
ഓരുമ്പോളിവൾമായകൊണ്ടുപറയപ്പെൺപൈതലായ്ദൈവത
ശ്രീരൂപംധരണീതലത്തവതരിച്ചിട്ടുള്ളതാംനിശ്ചയം ൯

എന്നോരോന്നുനിനച്ചിടുംനൃപനെയാപ്പെണ്ണുംമഹാപ്രൌഢയാം
കന്നോരംഗനപോലെടോപാകിവഴിയേകുമ്പിട്ടുകൂപ്പീടിനാൾ
നന്നായ്മുട്ടുനിലത്തണച്ചുതലയുംകുമ്പിട്ടുവൃദ്ധൻമുറ
യ്ക്കൊന്നായ്രണ്ടുകരങ്ങൾകൊണ്ടഥകിളിക്കൂടുംപിടിച്ചോതിനാൻ ൰

“ഈവൈശമ്പായനാഖ്യൻകിളികിളികളിൽവെ
ച്ചത്ഭുതംരത്നമല്ലോ
ഇവൻതാനാണരത്നാശ്രയമഴകിയല്ല
ന്നല്ലപാലാഴിപോലെ
ഏവഞ്ചിന്തിച്ചുഞങ്ങൾക്കുടയതലവനു
ള്ളീക്കിടാവിങ്ങുകാഴ്ച
ക്കായ്സമൎപ്പിച്ചിതെന്നാൽകനിയുകിവളിലീ
ത്തത്തയേസ്വീകരിക്ക” ൰൧

എന്നേവംചൊല്ലിവെച്ചാക്കിഴവനവിടെയാ
ക്കൂട്ടരത്നത്തളത്തിൽ
തന്നേവെച്ചാനുകൂടിത്തൊഴുതുവിനയമോ
ടൊത്തുദൂരത്തുമാറി
അന്നേരത്തിംഗിതംപാൎത്തുടനരികിലണ
ഞ്ഞാപ്രതീഹാരിയപ്പോൾ
തന്നേക്കൂട്ടംതുറന്നാളഥകിളിവെളിവിൽ
ച്ചാടിനേരിട്ടുനിന്നു ൰൨

വൈശമ്പായനപക്ഷിദക്ഷിണപദംപൊക്കിജ്ജയേത്യുച്ചരി
ച്ചാശീസ്സംശ്രുതിമന്ത്രമൂലമരുളീട്ടീശ്ലോകവുംചൊല്ലിനാൻ—

“ഹേരാജവീര!തവവൈരിവധൂകുചങ്ങ
ളാറാടിയശ്രുവിലഹോഹൃദയസ്ഥലത്തിൽ
നീറുന്നശോകദഹനന്നരികേവിമുക്താ
ഹാരങ്ങളായ്‌വ്രതമെടുപ്പവയെന്നുതോന്നും” ൰൩

ട്ടൊശക്രൻകിളചൊന്നപദ്യമിതുകേട്ടത്യത്ഭുതാൽക്കൺവിട്ട
ന്നാശുസചന്തകുമാരപാലസുമഹാമന്ത്രീന്ദ്രനോടോതിനാൻ ൧൪
'കണ്ടിട്ടുണ്ടോഭവാന്മാരിതുവിധമധി
ത്യത്ഭുതംകേട്ടതായി
ട്ടുണ്ടോതിൎയ്യക്കിനുള്ളീമഹിമയൊരുമനു
ഷ്യന്നുമൊക്കാൻപ്രയാസം
വേണ്ടുംവേദാദിവിദ്യാപരിചയ,മിററചേ
രാത്തമാതംഗസംഗം,
വീണ്ടുംചണ്ഡാലജാതിക്കിടയിലിവളിതാ
ശ്ചൎയ്യഭേദങ്ങളത്രേ? ൧൫

മന്ത്രീന്ദ്രൻചൊല്ലി,'ജന്മാന്തരപരിചിതമാം
വാസനാമൂലമായി
സ്സന്ധിച്ചേക്കാമിതെല്ലാമിവിടെയധികമാ
യത്ഭുതംപിന്നെയുണ്ടോ
ചിന്തിക്കിൽത്താൎക്കികന്മാൎക്കിവയൊരുപരലോ
കാനുമാനത്തിലേററം
ബാധിക്കുംഹേതുവല്ലോമദമുടയമഹാ
നാസ്തികൌഘംമടക്കാൻ' ൧൬

ചിത്രംബ്രഹ്മന്റെസൃഷ്ടിപ്പണിപുനരതിലും
ചിത്രമീവാസനാംശം
ചിത്രംതൽപ്പാകഭേദംപരമതിലുമഹോ
കാലമാററംവിചിത്രം'
ഇത്ഥംവന്തത്തയെപ്പററിയപലകഥകൾ
ക്കൊക്കെയുംവിഘ്നമായി
പ്രത്യേകംദിക്കിലൊട്ടുക്കിളകിവലിയമ
ദ്ധ്യാഹ്നഭേരീനിനാദം ൧൭

'ഇച്ചണ്ഡാലകുമാരികക്കുപുറമേപാൎപ്പാനിടംനൽകെടോ
മെച്ചഞ്ചേൎന്നൊരുപക്ഷിരാജനെയകത്തേക്കങ്ങുകൊണ്ടാക്കെടോ'
സ്വച്ഛന്ദംനൃപനിപ്പടിക്കതവണക്കാരത്തിയോടാജ്ഞചെ-
യ്തുച്ചന്നംസഭവേർപിരിച്ചുനൃപതിക്കുട്ടംപിരിച്ചീടിനാൻ ൧൮
അല്പംവ്യായാമവുംചെയ്തുഴകൊട്ടകുളിതേ
വാരമെന്നല്ലഹോമം
വിപ്രാശിസ്സേൽക്കലൂണെന്നിവനൃപതിനട
ത്തീട്ടുശയ്യാഗൃഹത്തിൽ

നൽപ്പൂമെത്തപ്പുറംവാണഥകിമപിനിന
ച്ചന്നോടന്തഃപുരംവി
ട്ടപ്പക്ഷിപ്രൌഢനേത്താന്നരികലവിടെവെ
ച്ചാനയിപ്പിച്ചവീരൻ ൧൯

ശരംശൽകഞ്ചുകികൊണ്ടുവന്നകിളിയോടാദ്യത്തിലാഷ്ടിസ്സുഖം
പേശിക്കൌതുകമോടവന്റെചരിതംചോദിച്ചുജാതാദരം
വൈശമ്പായന!താങ്കളാരെവിടെയാണുണ്ടായതെങ്ങിത്രനാൾ
വാസംചെയ്തുകിടച്ചതെങ്ങിനെകലാശാസ്ത്രാദിവിജ്ഞാനവും? ൨൦

തോന്നുന്നൂമമപൂർവ്വജന്മമറിയുന്നാരോഭവാൻഭൂതലേ
പോന്നുണ്ടായവനെന്നുപക്ഷികളിലീമെച്ചംഭവിച്ചീടുമോ
പിന്നെബ്രാഹ്മണനൊത്തതായിട്ടുമൊരീപ്പേരാരുതന്നൂഭവാ
നിന്നെന്തീവകനാമരീതിപെടുമോചണ്ഡാലവർഗ്ഗാളിയിൽ ൨൧

എന്നാലെങ്ങിനെചെന്നുപെട്ടുപറയക്കൂട്ടത്തിലെങ്ങുതാൻ
വന്നാസ്സംഗതിയുംക്രമത്തിൽമുഴുവൻചൊന്നാലു'മെന്നിങ്ങിനേ
മന്നോർമന്നനുദാരമാദരവോടുംചോദിച്ചതിൽബുദ്ധികൊ
ണ്ടോന്നോതെത്താട്ടിടനിന്നുദിവ്യശുകവുംചൊല്ലിത്തുടങ്ങീടിനാൻ ൨൨

കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കാംനൃപവൃഷഭ!ഭവാ
നങ്ങുപൂർവ്വാപരാബ്ധി
പ്പാട്ടിൽത്തട്ടുംവിധംനീളവെവിലസിനവി
ന്ധ്യാടവീഭൂമിഭാഗം
കാട്ടാനക്കൂററർകന്നംതരുവിലുരസിടും
ദണ്ഡകാരണ്യമാമീ
ക്കാട്ടിൽഭാഗത്തുസീതാസഹജസഹിതനാ
യ്പാർത്തുപോൽപ്പണ്ടുരാമൻ ൨൩

ലോപാമുദ്രനനച്ചയത്തിനമരക്കൂട്ടത്തൊടൊത്തിന്നുമാ
ബ്ഭൂഭാഗത്തിലഗസ്ത്യമാമുനിവരന്നൊന്നുണ്ടുപുണ്യാശ്രമം
ശോഭാഢ്യംജനകേന്ദ്രപുത്രിചെവിയിൽച്ചാർത്തിന്നുപൊട്ടിച്ചതായ്
ശ്രീപാളുംപലനീലനീരജമെഴുന്നാപ്പമ്പയുണ്ടന്തികേ ൨൪

അപ്പമ്പയ്ക്കൊട്ടടുത്തിട്ടഴകുടയപടിഞ്ഞാറെവക്കത്തുപണ്ടേ
നിൽപുണ്ടേപൊക്കവുംവണ്ണവുമധികമെഴുംജീർണ്ണമാംപൂളവൃക്ഷം
ആപ്പൂളക്കുള്ളകൊമ്പിൽകവരകളിടയിൽച്ചുററമേക്കൂടുകൂട്ടി
പ്പാർപ്പുണ്ടേപേടിയെന്നോപലപലകിളിതൊട്ടുള്ളപക്ഷിപ്രപഞ്ചം ൨൫

കാലത്തേററവയങ്ങുമിങ്ങുമുഴറിത്തീററയ്ക്കുപോയന്തിയാം
കാലത്തെത്തിരസിച്ചുരാത്രിയവിടെക്കൂട്ടിൽക്കിടന്നീടുമേ
മേളിച്ചെന്നുടെയച്ഛനമ്മകളിതിന്മട്ടാണുവാൎദ്ധക്യമാം
നാളിൽപ്പിന്നെയവൎക്കൊരൊററമകനീമാപാപിഞാൻതീൎന്നതേ ൨൦

അന്നുക്കൻപേററനോവിൻവികടതസഹിയാ
ഞ്ഞമ്മപേറോട്ടുകൂടി
ത്തീൎന്നുദുഷ്ടേറിട്ടുന്നെന്നുടെനിലനിരൂപി
ച്ചീവയസ്സായകാലം
ചിന്നംഭാൎയ്യാവിയോഗവ്യസനമറിവമ
ത്തീട്ടുമെൻപ്രാണരക്ഷ
യ്ക്കെന്നുംയത്നിച്ചുപോന്നൂസകലസമയവും
സാധുവാമെൻറതാതൻ ൨൧

അയ്യോവാത്സല്യമൂലംജനകനുപുറമേ
വല്ലതുംതീററതേടാൻ
വശ്യാത്താലെന്നെമാററത്തിരവുപകലണ
ച്ചിട്ടുകൂട്ടിൽക്കിടക്കും
പശ്ചാൽവല്ലകൂട്ടിന്നരികിലുമവർതൻ
തീററതാഴെക്കൊഴിഞ്ഞാൽ
പ്പയ്യേത്താൻകൊക്കിലാക്കിത്തരുമിവനതുഞാൻ
തിന്നാശേഷംഭുജിക്കും ൨൨

ഏവംപാൎത്തുവ്യലത്തിവന്നിട്ടുമൊരെന്നച്ഛൻറമാററത്തുഞാൻ
മേവുമ്പോൾച്ചിറകുമ്മുളച്ചുഫലപറക്കാനൊന്നായ്ക്കുറിക്കുന്നനാൾ
ആവൻപിച്ചടവിക്കകംമൃഗഖഗക്കൂട്ടംഭയപ്പെട്ടുഴ
ന്നാവുമ്പാട്ടയമപ്പെരുമ്പറകണക്കുണ്ടായികോലാഹലം ൨൩

അപ്പോഴച്ഛൻറമാറത്തവശതയൊടട
ങ്ങുന്നഞാൻകൌതുകത്താൽ
കെല്പോടേനാലുപാടുംചെവിത്തലപുറ
ത്താക്കിനോക്കുന്നനേരം
ദർപ്പംകൂട്ടുന്നവേടപ്പടയടവിയട
ച്ചിട്ടുവേട്ടയ്ക്കുവേണ്ടി
ട്ടൊപ്പംകൂട്ടുന്നവേടക്കരചനെയവിടെ
ക്കണ്ടുനായാട്ടിലായി ൨൪

അപ്പോഴെൻകഥതീൎന്നുവെന്നുമടിയോടാവൻമരംവീണുടൻ
പോയ്യോയെന്നുമരണ്യമന്ന്യനിലയായെന്നാംഭയാൽത്തോന്നിമേ
ക്ഷിപ്രംകണ്ടുദുരന്തജന്തുനിരയെക്കൊന്നേററിട്ടുംചോരയും
മേല്പററീടിനവേടർകാട്ടുനിറയെക്കാണായിതാനുംക്ഷണാൽ ൧൪

വേട്ടക്ഷീണംകെടുക്കുന്നതിനഥശബര
  സ്വാമിയാപ്പൂളവൃക്ഷ
ച്ചോട്ടിൽപ്പമ്പാസരസ്സിൻകരയിലിളയപുൽ
  ത്തട്ടിലായൊട്ടിരുന്നും
പാട്ടിൽത്തണ്ണീർകുടിച്ചുംപലമൃദുലമൃണാ
  ളാദിതിന്നുംക്ഷണംവാ
ണാട്ടിക്കൂട്ടുന്നവേടപ്പടയൊടുസമമാ
  യ്യന്നപാടേനടന്നു ൧൫

എന്നാലായതിൽവെച്ചുദുഷ്ടനൊരുവൻകാട്ടാളമുത്തൻപരം
നിന്നാനന്തകകിങ്കരന്നുസമനായ്നീണ്ടോരുനിഷ്ഠുണ്ടകൻ
അന്നാവേട്ടയിലൊട്ടിരച്ചികിടയാത്താപ്പാപിയിപ്പൂളമേ
ലൊന്നാക്കണ്ണമണികാലദൂതിയതുപോലാദ്യംനടത്തീടിനാൻ ൧൬

പിന്നെക്കേറാൻപ്രയാസംപെരുതുപെരുകുമാ
  പ്പൂളമേലാക്കിരാതൻ
തന്നെത്താൻകൂസൽക്കൂടാതുരുജവമൊടുടൻ
  കേറവാനുംതുടങ്ങി
അന്നേരംപേടിമൂത്തിട്ടവശതയൊടുഞാ
  നെൻറയച്ഛൻെറമാറിൽ
ത്തന്നേതാതൻവിരുത്തുംചിറകുകൾമറയാ
  ക്കീട്ടുപററിക്കിടന്നേൻ ൧൭

കൊമ്പാക്കൊമ്പുകൾതോറുമേകയറിട്ടുംകോണിപ്പടിപ്രായമാ
വൻപാപിക്കഴുവേറിയേറിയവിടെക്കൂട്ടിൽക്കിളിക്കൂട്ടരേ
ഡംഭാൽത്തൊട്ടുകഴുത്തൊടിച്ചെറിയുമാക്കൂട്ടത്തിലെന്നച്ഛനേ
ത്തൻഭാഗ്യക്ഷയമേവമെന്നൊടുസമംതാഴത്തെറിഞ്ഞീടിനാൻ ൧൮

എന്നാലപ്പൊഴെനിക്കുതാതമൃതിയാൽസ്സന്താപവുമ്മററമ-
ല്ലൊന്നായ്ക്കൂടിയപേടിയാണധികമായുൾത്തട്ടിലുൾപ്പെട്ടതും
എന്നച്ഛന്നുടെപക്ഷരക്ഷയതിനാൽച്ചാവാതെചത്തങ്ങുവീ-
ണന്നച്ഛന്നഭയംകൊഴിഞ്ഞിലകളിൽപ്പൂണ്ടിട്ടൊളിച്ചീടിനേൻ ൧൯

വേട്ടക്കാരനിറങ്ങിവന്നഥമരച്ചോട്ടിൽക്കിടക്കുംകിളി
ക്കൂട്ടക്കൊന്നതെടുത്തുമണ്ടിയുടനേമുൻകൂട്ടരായ്ക്കൂടിതേ
ദുഷ്ടൻദൈവവശാൽക്കൊഴിഞ്ഞിലകളിൽച്ചേൎന്നാനിറത്തിൽപ്പെട്ടും
കഷ്ടപ്പെട്ടെഴുമെന്നെയാഭ്രമമുളയിൽക്കണ്ടില്ലവല്ലെങ്കിലും ൩൧

ദൂരത്താബ്ബഹുദുഷ്ടമൂൎത്തിമറവായ്പ്പോയപ്പൊഴെന്നുള്ളിലൊ-
ട്ടാരംഭിച്ചിതുജീവനിൽക്കൊതിയഹോദാഹംപൊറാഞ്ഞിട്ടുടൻ
ചാരേപമ്പവരെപ്പറക്കുവതിനുംകൂടിപ്പടിക്കായ്കയാൽ
നേരേകാൽനടയായ്പ്പതുക്കെയവിടയ്ക്കെത്താൻപുറപ്പെട്ടുഞാൻ ൩൨

എന്നിട്ടുംവളരെക്കുഴങ്ങിവെയിലിൻചൂടേററിതാപിന്നെയും
വന്നിട്ടുണ്ടവനെന്നടിക്കടിഭയപ്പെട്ടോൎത്തുഴന്നങ്ങനേ
നിന്നിട്ടച്ഛനെയോൎത്തുകേണുവിഷമംപ്രാണൻകഴുത്തോളമാ-
യെന്നിട്ടെൻതലചുററിയങ്ങുവഴിയിൽക്ഷീണത്തിനാൽവീണുതാൻ

ഏവക്കുംസങ്കടംതീൎത്തരുളുമൊരുതപ-
ശ്ശാലിജാബാലിയെന്നും
മേവുംപുണ്യാശ്രമംപമ്പയൊടധികമക-
ന്നുള്ളഭാഗത്തിലല്ല
ഏവംഞാൻവീണുമോഹിച്ചുളവുപതിവിലാ
പ്പമ്പയിങ്കൽക്കുളിപ്പാൻ
പോവുംഹാരീതനെന്നാമുനിയുടയമഹൻ
ഹന്തകണ്ടെത്തിയെന്നേ ൪൦

കഷ്ടംകൂടതിൽനിന്നുദുഷ്ടനെവനോതാഴത്തുവീഴിച്ചൊരീ
ക്കുട്ടിത്തത്തകുഴങ്ങിടുന്നുപരമെന്നെന്നേയെടുത്തിട്ടവൻ
ഒട്ടൊട്ടംബുകണങ്ങൾതന്നുടനുടൻവിശ്രമാതീൎത്തുതാൻ
മുട്ടാതാഹ്നികവുംകഴിച്ചുകനിവോടെത്തിച്ചുതാതാശ്രമേ ൪൧

ക്ഷീണന്തീൎന്നുതെളിഞ്ഞവാറശുഭമേശംഹാരീതതാതാസ്പദം
കാണുന്നേരമെനിക്കുജീവനിലുറപ്പായ്വന്നിതത്യാഗ്രഹം
കേട്ടീകൂടിനുതാഴെവീണൊരുകിളിക്കുഞ്ഞൊന്നിതെന്നച്ഛനേ
ക്കാട്ടീതൻകരതാരിനുള്ളിലമരുന്നെന്നേയുമന്നാദ്വിജൻ ൪൨

പിന്നെക്കണ്ടേൻതപസ്സേറിനകനിവിയലും
മാമുനിശ്രേഷ്ഠർചൂഴെ
ധന്യശ്രീപൂണ്ടജാബാലിയെമഹിമയെഴും
ബ്രഹ്മനെപ്പോലെമുന്നിൽ

ചിന്നും വരദ്ധ്യക്ഷമൂലം തിരുമുടികൾ മാര
ച്ചുംഗഭേദങ്ങളെല്ലാ
മൊന്നൊന്നായ്സ്പഷ്ടമായ്ക്കാണ്മതിനു വിഷമമാം
ബ്രഹ്മതേജസ്സിനുള്ളിൽ ൪൩
മുപ്പാരിന്നകമുള്ളതാസകലവും താൻ ദിവ്യചക്ഷുസ്സിനാൽ
കയ്യേറാം ബദരീഫലത്തിനു സമം കാണുന്ന യോഗീശ്വരൻ
അബ്രഹ്മർഷിയുമെന്നെയൊന്നു സദയം നോക്കി സ്മിതം പൂണ്ടു കൊ-
'ണ്ടിപ്പാവം നിജകർമ്മമൂലഫലമേതിന്നു'വെന്നോതിനാൻ ൪൪

എന്നീമുനീന്ദ്രനരുളുന്നീവചസ്സവിടെ
നിന്നീടുമാമുനികൾക്കേ
ട്ടൊന്നിച്ചു കൗതുകമിയന്നിട്ടുമാമുനിയെ
വന്ദിച്ചു ഭക്തിയൊടുടൻ
മുന്നുള്ള ജന്മദശതന്നുള്ളിലാരിവനി
വന്നുള്ള ദുശ്ചരിതമെ-
ന്തൊന്നൊക്കെയും കനിവിയന്നൊന്നു ചൊല്ലിടുക'യെ
ന്നോത്തപേക്ഷയരുളി ൪൫

ഇത്തരം മുനികളൊത്തിരന്നളവിലുത്ത
രം മുനിമഹത്തരൻ
സത്വരം സ്മിതമോടൊത്തുരച്ചു 'പകലത്തെ
വേലകൾ നടത്തുവിൻ
അസ്തമിച്ചു നിജകൃത്യമൊക്കവെയുമൊത്തു
ചെയ്തരികിലെത്തുവിൻ
വിസ്തരത്തൊടരുളിത്തരാം ശുകമഹത്ത
രകഥമൊകത്തരം' ൪൬

പാരീരേഴും പുകഴുമൃഷിതന്നാജ്ഞ കേട്ടാമുനീന്ദ്ര-
ന്മാരീവണ്ണം പകൽ മുഴുവനും കർമ്മമോരോന്നു ചെയ്തു
ഹാരീതൻ താൻ കനിവൊടരുളും കൈവിനോദങ്ങളേറ
ള്ളോരീഞാനും സുഖമൊടു കഴിച്ചീടിനേനന്തിയോളം ൪൭ 47

സർഗ്ഗം—൨

അന്തിക്കുള്ള സമാധിയെന്നതുമുഖരത്യൈകളെന്ന കർമ്മങ്ങളെ
പൂർത്തിക്കായവർ ചെയ്തു ചേർന്നു കഥ കേൾപ്പാനായിരുന്നീടിനാർ

സ്വാന്തംപൂൎവ്വകഥാപ്രസംഗവിവരംകേട്ടീടുവാൻമോഹമോ
ടന്തശ്ചാപലമൊക്കെനീക്കിയവിടെക്കൂടീമനംവെച്ചുഞാൻ ൧

അപ്പോൾപ്പാലാഴിവെള്ളത്തിരകൾമറിയുമ
മ്മാറെഴുംവെണ്ണിലാവാൽ
ക്കെല്ലോടാപുണ്യമന്യാശ്രമധരണിനന
ച്ചിന്തുവുംവന്നുയന്ത്ര
നന്മട്ടായ്പ്പിഷ്ടരംവാണഥമരവിരിയാം
യോഗപട്ടംധരിച്ചാ
ബ്രഹ്മൎഷിസ്വാമിജാബാലിയുമൃഷിനിരയോ
ടേവമോതിത്തുടങ്ങീ:— ൨

എല്ലാരുംകേൾപ്പിനെന്നാൽക്കിളിയുടെകഥയേ
പ്പററിമുററംചരിത്രം
ചൊല്ലാംസാക്ഷാലവന്തിക്കൊരുപുരിയു
ണ്ടുജ്ജയിന്ത്യാഖ്യയത്രേ
എല്ലാസ്സംസാരസത്തുംവിളയുമൊരിതിനേ
ക്കാണ്കിലൊട്ടുംകിടക്കൊ
ള്ളില്ലാലങ്കാളകാവാസവപുരികളിലു-
ള്ളോൎക്കുതാൻതാൻഗൃഹത്തിൽ ൩

നേരേകൈലാസവാസക്കൊതികളകെമഹാ
കാളനെന്നാഖ്യയോടാ
ഗ്ഗൗരീകാന്തൻവസിപ്പുണ്ടവിടെവെളിവിൽമ
റെറാന്നുചൊല്ലേണ്ടതുണ്ടോ?
നേരായുണ്ടുള്ളസാക്ഷാൽപൃഥുഭരതമുഖ
ക്ഷോണിപന്മാൎക്കുതുല്യൻ
താരാപീഡാഖ്യനാകുംനൃപതിവടിവൊടാ
നാട്ടുരക്ഷിച്ചുവാണു ൪

ഒന്നിച്ചല്ലാതെചിന്നിച്ചിതറിനഗുണഭേ-
ദങ്ങൾതമ്മിൽപ്പിണങ്ങാ-
തൊന്നിൽച്ചേൎന്നിട്ടിരിപ്പുണ്ടിവിടെയുമതുമീ
രാജരാജകുലല്ലോ

ഒണിച്ചാശ്ശുക്രനേയുംസുരഗുരുവിനെയും
ബുദ്ധിയാൽത്താഴെയാക്കാ-
നന്നിച്ചേലോടടുത്തുണ്ടരചനുശുകനാ-
സാഖ്യനാംമന്ത്രിമുഖ്യൻ. ൬

ഭൂലോകംമുഴുവൻത്രിവിക്രമമുറയ്ക്കൊന്നാക്രമിച്ചാനൃപൻ
ചേലോടീദ്വിജമന്ത്രിമുഖ്യനിലതിൻഭാരംചുമത്തീടിനാൻ
മാലോമൂന്നുവിധത്തിലുള്ളവയിൽവെച്ചൊന്നെങ്കിലുംലേശവും
മാലോകൎക്കറിയാത്തമട്ടിലവരേപ്പാലിച്ചിതാമന്ത്രിയും ൭

ചെമ്മേതൻപ്രജകൾക്കുമന്ത്രിവരനിൽത്താതങ്കലെന്നാവിധം
മെന്മേലെത്രവളൎന്നനദിസ്വപനന്നത്രയ്ക്കുസിദ്ധാത്ഥനായ്
ഉന്മേഷത്തൊടുകൈവശത്തിലിവനീപ്പാരാദ്ധ്യമേററംസുഖ-
ത്തിന്മേൽവിഘ്നമിതെന്നുമന്ത്രിവരനായേല്പിച്ചതൊന്നല്ലയോ ൮

സൈ്വരംതാൻകൃതകൃത്യനായിട്ടുകയാൽകാൎയ്യങ്ങളിൽചിന്തനാ
ഭാരംവിട്ടുസുഖംപരംവിഷയസംഭോഗത്തിലാക്കീനൃപൻ
ഓരോന്നോൎത്താൽകൃതകൃത്യനാംനൃപനുസംഭോഗശ്രമംഭംഗിയായ്
ത്തീരുംതീരെമറിച്ചുമുററമകൃതാത്ഥന്നൊട്ടുതെല്ലുമാം ൯

ചിന്തുംസംഭോഗഭേദം,കളി,സഭ,വിളയാ
ട്ടം,വിലാസം,രസംമെ-
ററന്തുംപാത്താൽയുവാവായ്സുഭഗപുരുഷനാ-
യീട്ടുമീഭൂമണാളൻ
അന്തംകാണാതെകണ്ടില്ലഖിലകലകളും
കൈവരുംകാമികായ
ച്ചന്തംകണ്ടാൽമയങ്ങുംകമനികളിടപെ-
ട്ടിഷ്ടമട്ടിൽസ്സുഖിച്ചു ൰

എല്ലാസ്സൌഖ്യക്രമത്തിൻനിലയുമറിയുമാ
ഭൂപനോഹന്തസാധി
ച്ചില്ലാസന്താനസൌഖ്യസ്ഥിതിയെയറിയുവാൻ
മാത്രമെന്നായിരുന്നു
ഉല്ലാസാൽയൌവനത്തിൻപടവുകൾകയ-
റന്തോറമേപുത്രനുണ്ടാ
യില്ലായെന്നുള്ളതോൎത്താത്തവനഴലതിയാ
യിട്ടുവദ്ധിച്ചുവന്നു ൧൧

ആ രാജാവിനു ഭാര്യമാർകളിൽവിശേഷിച്ചും പ്രിയപ്പെട്ടിരു
ന്നൊരാമാനിനിയാംവിലാസവതിയായീടും മഹാരാജ്ഞിയാൾ
നാരീസത്തമ വല്ലഭാനുസരണംവാങ്ങിപ്പുറത്തുള്ളൊര
ഗ്ഗൌരീക്ഷേത്രമതിൽത്തൊഴുന്നതിനെഴുന്നള്ളീടിനാളേകദാ ൫൫

അന്നേരത്തവിടെപ്പുരാണപഠനത്തിങ്കൽപ്രസംഗിച്ചുപോ
ലെന്നോതാശ്രുതിവാക്യം പുത്രനെഴുമോലോകങ്ങളെന്നിങ്ങിനേ
മന്നിൻനായികതൻചെവിക്കുളപഴപ്പിച്ചൊരുത്തുശിപ്പടി
ക്കൊന്നിച്ചേററമസഹ്യവേദനപെട്ടമ്മാറയ്ത്തറച്ചുദൃഢം ൫൬

പിന്നെപ്പോന്നുഗൃഹത്തിൽവന്നവൾമുഖംവസ്ത്രത്തിനാൽമൂടിയു
ച്ചിന്നുംദുഃഖമൊട്ടുംനിലത്തുടനുരുണ്ടേറെക്കരഞ്ഞീടിനാൾ
വന്നെത്തുംസഖിമാർപുലമ്പിനസമാധാനത്തിലുംനിന്നതി-
ല്ലെന്നല്ലണിനമേററതില്ലമതിയാക്കീലേതുമേരോദനം ൫൭

അപ്പോൾഭൃത്യർപറഞ്ഞറിഞ്ഞുദയിതാസന്താപമെന്തോപെരു
ത്തുൾപ്പൂസംഭ്രമമോടണഞ്ഞരചനുംമെല്ലന്നുചൊല്ലീടിനാൻ
മൽപ്രാണേശ്വരി!യെന്തിനിങ്ങിനെകരഞ്ഞീടുന്നുഞാൻമന്ന്യുവെ
ന്നൽപ്പാദിപ്പതിനെന്നുമിന്നുവരെയുംകാണിച്ചിതോകാരണം ൫൮

എന്നല്ലെൻറമുഖത്തുനോക്കുമവനെൻകയ്ക്കൽപ്പരംപ്രാണനും
നിന്നുള്ളോൻതവനീരസത്തിനിടയാരുണ്ടോക്കികോപിക്കുവാൻ
എന്നെല്ലാംവളരെപ്രസാദനവചസ്സോതീട്ടുമിണ്ടാഞ്ഞതിൽ
ച്ചെന്നല്ലൽപ്പെട്ടവൻനിമിത്തമവനേക്കേൾപ്പിച്ചുതാൻതോഴിയാൾ

ഇത്തരംപംകേട്ടറിഞ്ഞിട്ടരചനുമഴലാ-
ന്ന്ശ്രുത്തുകന്നഭാര്യാ
വക്ത്രംനെഞ്ഞത്തണച്ചങ്ങിനെചെറുതുകര
ഞ്ഞീടിനാനേറെനേരം
ഇത്ഥംകേണൊട്ടുകണ്ണീർകനിവിനൊടുതുട
ച്ചിട്ടുതാൻകാന്തയോടാ
പൃത്ഥ്വീക്കീശൻപറഞ്ഞാൻമൊഴികളുമിടറി
ക്കൊണ്ടഹോസാന്ത്വവാക്യം ൫൯

അല്ലേദേവി!സദാപ്പൊഴുംമരുമരുന്നില്ലാത്തരോഗംകണ
ക്കല്ലൽഹന്തകെടുത്തിടുന്നചിരമീവൻചിന്തയെൻചിത്തവും

ഇല്ലേനമ്മുടെനാടിനുംമുതലിനുംസൌഖ്യത്തിനുംജീവനും
തെല്ലേതുംഫലമെന്നുസന്തതിപെറാഞ്ഞൊട്ടല്ലെടോസങ്കടം ൧൭

ഉണ്ടാമോസുകൃതംകുറഞ്ഞിടുമെനിക്കീബ് ഭാഗ്യസമ്പത്തുഞാൻ
കണ്ടാവൂപുനരെങ്ങിനേസുമുഖി!നിന്നകത്തിലങ്ങുണ്ണിയേ
കൊണ്ടാടിച്ചിലകൊഞ്ചൽവാക്കൊട്ടുകളിക്കേപ്പിന്നലട്ടിത്തരം
കണ്ടാമീശമകൻവലിച്ചരസമീപ്പാപിക്കുകിട്ടീടുമോ? ൧൮

എന്നേവംപലതുംപറഞ്ഞവനിപൻകണ്ണീരൊട്ടുംകേണിട്ട
ന്നന്നേരംശുകനാസനീക്കഥയറിഞ്ഞങ്ങോടിയെത്തീടിനാൻ
മുന്നേമന്നവനെന്നപോലെമകനേദ്ദൈവംകൊടുത്തീലവ-
ന്നന്നോവല്ലഭകേഴപ്പതുണ്ടഴൽമുഴുത്തില്ലത്തിലിങ്ങോക്കുമേ ൧൯

പക്ഷേമന്ത്രിയതോത്തിടാതുടനെയാസ്വാമിക്കെഴുംദുഃഖമേ
ദുഃഖംകേവലമെന്നുറച്ചതുസമാധാനപ്പെടാനോതിനാൻ
ഉൾക്കാമ്പിൽബൃഹദ്ധൈര്യമുള്ളൊരിവിടുന്നെങ്ങിത്രവൈക്ലബ്യമെ
ങ്ങൊക്കാനിന്തിരുമേനിപോലെയുടയോക്കുള്ളിൽദൃഢംസങ്കടം ൨൦

എന്നാലോസ്ത്രീസ്വഭാവംവഴിയഴകിയലും
ദേവിദുഃഖിക്കിലാട്ടേ
നന്നായിത്താടിയുംമീശയുമുടയഭവാ
നെന്തുകണ്ണീരൊലിപ്പാൻ
ഒന്നായ്നേടീടുവാനുംഹിതമഹിതമക
റ്റാനുമൊന്നാന്തരംക-
യ്യൊന്നാണോകയ്യിലേന്തുംകവിളൊട്ടുലെട്ടുവീ
ഴ്പ്പിട്ടുനീട്ടംപ്രയോഗം ൨൧

ഇമ്മട്ടല്ലൽഭവാനുസന്തതിപിറന്നീടായ്കകൊണ്ടെങ്കിലോ
ധമ്മത്തിങ്കൽമനസ്സുവെക്കുകഖിലംധമ്മത്തിനാൽക്കിട്ടുമേ
നന്മട്ടേകുകഭൂസുരക്കുധനമിങ്ങുച്ചിക്കുവാനോരെയും
നിമ്മിപ്പിക്കുകുടൻപ്രപാദികൂപങ്ങളുംകുത്തിക്കുകക്ഷ്മാപതേ ൨൨

ഇന്നെല്ലാബ് ഭുവനത്തിലുംതെരകിലുംധമ്മത്തിനാൽകൈവരാ
തൊന്നില്ലാപുരുഷോത്തമ!ഭവനമട്ടുള്ളവക്കോട്ടുമോ
എന്നെല്ലാംശുകനാസനോതിയതുകേട്ടൊട്ടാശ്വസിച്ചേററിരു-
ന്നന്നെല്ലാദ്ദിനകൃത്യവുംനൃപതിയുംതൽപത്നിയുംതീൎത്തതേ ൨൩

ദാനംയാഗങ്ങൾഹോമം തപമിവകൾമുറ-
ക്കുന്നതൊട്ടേററമേററീ
ന്ദനംനാട്ടാൎക്കുനല്ലത്ഭുതമിതിലുളവാ-
മ്മാറവരണ്ടാളുമൊപ്പം
താനേവംവാണിടുമ്പോളൊരുകുറിനൃവരൻ
കണ്ടിതീസ്വപ്നമെന്തോ
താനേതാൻപൂൎണ്ണചന്ദ്രൻപ്രിയയുടയമുഖ-
ത്തേക്കുകേറുന്നതായി ൨൪

ചന്ദ്രന്നിങ്ങിനെയാവിലാസവതിതന്നാസ്യപ്രവേശംക്ഷിതി-
ക്ഷിന്ദ്രൻകണ്ടവിധംമനോരമയതാമന്തൎജ്ജനാങ്കസ്ഥലം
നന്നായത്ഭുതപുണ്ഡരീകമണയെക്കാണായിമന്ത്രിരപി-
റെറന്നാൾമംഗളപൂൎവ്വമീക്കഥനൃപൻകേൾപ്പിച്ചുമന്ത്രീന്ദ്രനെ ൨൫

എന്തോതേണ്ടുഫലിച്ചുകാൎയ്യമുടനേചന്ദ്രാനനോമൂൎണ്ണിയുൾ
സ്സന്തോഷത്തോടുദേവിയിങ്കലുളവാൎമെന്നാൻമുദാമന്ത്രിയും
എന്നേവംചിലനാൾകഴിഞ്ഞൊരുദിനംദേവിക്കഹോഗൎഭമു-
ണ്ടെന്നേറെപ്രിയമുള്ളതോഴികൾധരിപ്പിച്ചൂധരിത്രീശനെ ൨൬

മന്നൻവസ്ത്രങ്ങൾനല്ലാഭരണമിവരസി-
ച്ഛായവൎക്കൊക്കെക്കൊടുത്തു
മന്ദംപിന്നെത്തെളിഞ്ഞൂദിനമനുതെളിയും
ഗൎഭചിഹ്നത്തൊടൊപ്പം
തന്നുള്ളിൽപ്രീതിയോടീക്കഥസചിവനെയും
സ്വാമികേൾപ്പിച്ചുപെററീ-
ടുന്നനാൾകാത്തിരുന്നൂരസമൊടുമഴനാൾ
കാത്തവേഴാമ്പൽപോലെ ൨൭

മാസംപത്തുംതികഞ്ഞോരളവൊരുമകനേ
പ്പെററിതാദ്ദേവിഹൎഷോ-
ല്ലാസംമൂലംജഗത്തൊക്കയുമതുസമയം
മട്ടുമാറിച്ചമഞ്ഞു
ശക്രൻപൂൎണ്ണഹൎഷത്തൊടുമുടനുടനേ
ചെയ്യുസമ്മാനദാനം
ലേശംകൊള്ളാതയായത്ഭുതമൊരുവിധവും
മൂന്നുലോകത്തിനുള്ളിൽ ൨൮

കണ്ഠത്തിൽശ്ശുകനാസനാശുനൃപനേക്കെട്ടിപ്പിടിച്ചൂ രസ-
ക്കൊണ്ടെത്തിവ്വിരുവരുമൊത്തുസമമായ്സൂത്യാലയംപൂകിനാർ
കണ്ടാർപ്പുന്നനെയുടൻതെളിഞ്ഞൊരുടലിൻവട്ടത്തൊടൊത്തിട്ടുദി-
ച്ചുണ്ടാകുംശാണനിറംകലർന്നുപുതുതാംപൂർണ്ണേന്ദുപോലുണ്ണിയെ ൨൯

നന്നായിശ്ശുകനാസനുണ്ണിയുടെമെയ്യംഗങ്ങളാംവെവ്വേറെയൊ-
ന്നൊന്നായ്നോക്കിനരേന്ദ്രനോടതിരസാല്ലക്ഷ്യംപിടിച്ചോതിനാൻ
'എന്നാൽശംഖിതു,ചക്രമാണിതി,തുകാണ്കൊന്നുണ്ണിയാണബ്ജമു-
ണ്ടു,ന്നാലോനൃപചക്രവർത്തിയിലെഴുംചിഹ്നങ്ങളുണ്ടാകയും ൩൦

അന്നീദ്ദേവീമുഖത്തിൽക്കയറുമൊരുസുധാ
രശ്മിയേസ്വപ്നകാലം
തന്നിൽക്കണ്ടീലയോനിന്മകനിവനവനാ-
ണൊട്ടുമേശങ്കവേണ്ടാ'
എന്നിത്ഥംചൊല്ലിടുന്നാസ്സചിവനുമവനീ
നാഥനുംപുത്രനേക-
ണ്ടാനിദ്രാമയഹർഷക്കടൽക്കരകവിയും
കോളിളക്കത്തിലായി ൩൧

അന്നേരംധൃതിയോടുമന്ത്രിപുരിയിൽക്കൈവല്ലുവില്ലംഭടൻ
ചെന്നേറിശ്ശുകനാസനുണ്ണിയുളവായ്പോന്നെന്നുണർത്തീടിനാൻ
ഒന്നേറംരസമോടുമന്ത്രിയെനൃപൻകെട്ടിപ്പിടിച്ചിട്ടുടൻ
തന്നേവേഷ്ടിവലിച്ചെടുത്തുതനിയേസമ്മാനമെന്നിങ്ങിനേ ൩൨

ഒന്നൂഴീപതിമന്ത്രിയോടരുളിനാൻ'നോക്കുസുഖത്തിൽസ്സുഖം
വന്നൂമത്തിനുമേൽപ്പതിഞ്ഞിതുപരംവെണ്ണിലാവിന്നെടോ
എന്നേദൈവവിലാസമത്ഭുതമഹോസ്നേഹോപമംതുല്യമായ്
അന്നാമ്മളിലൊത്തിടുന്നുസമമായ്സന്താപവുംസൌഖ്യവും ൩൩

ഏവംഭൂപാലനാളുമ്പൊഴുതുനൃപപുരേ
കൊട്ടുപാട്ടാട്ടമോട്ടം
കൈവന്നാക്കുങ്കുമംചന്ദനമിവകളാംകലക്കി-
ട്ടൊഴിക്കുന്നഘോഷം
രംവർണ്ണംസ്ത്രീപുമാന്മാർചെറിയവർവലിയോ-
രെന്നഭേദങ്ങളില്ലാ-
താവട്ടത്തിൽത്തുടങ്ങീലഹളപലവിധം
പുത്രജന്മോത്സവത്തിൽ ൩൪

വീണ്ടുംരാജഗൃഹത്തിലീലഹളകണ്ടൂഴീശപരൻപൊന്നുടൻ
വേണ്ടുംഘോഷമിരട്ടികൂട്ടിമതിമാൻമന്ത്രീന്ദ്രഗേഹത്തിലും
കൊണ്ടാടുമ്പടിജാതകൎമ്മമഥഷഷ്ഠീജാഗരംമററമാ-
യുണ്ടായുത്സവമശേഷവുംമഹിഷിശുദ്ധിക്കായ്ക്കുളിക്കുംവരെ ൨൫

എന്നാമുഖ്യമറസ്സുപൊറവുപലയുംഭൂപായന്തണാജ്യോത്സർതാൻ
ചൊന്നാനല്ലമുഹൂൎത്തനേരമധികംദാനംകഴിച്ചൂഴിപൻ
ചന്ദ്രാപീഡസമാഖ്യപുത്രനശ്ശുഭസേപ്പാചിതംനൽകിനാ-
നെന്നാൽമന്ത്രിയുമിട്ടുതൻമകനുവൈശമ്പായനാഖ്യാനവും ൨൬

നന്ദ്യാവേണ്ടവിധംവളൎന്നുവഴിയേചൌളംകഴിഞ്ഞുള്ളൊരാ-
ച്ചന്ദ്രാപീഡകുമാരകൻപിതൃജനാങ്കത്തിന്നലങ്കാരമായ്
നന്നായ്ത്തിങ്കളൊടൊത്തമെയ്യഴകുമാക്കൂട്ടിത്തെറിക്കുത്തുമൊ-
ന്നൊന്നായുല്ലാഞ്ചിനവാക്കുമായവർമനസ്സന്നേകുവന്നാനവൻ ൨൭

ഉണ്ണിക്കേഴുവയസ്സടുത്തളവിലരാജാലയത്തിൻപുറം
വണ്ണിക്കേണ്ടവിധംമകന്നവനിപൻവിദ്യാഗൃഹംതീൎത്തുതേ
പിന്നെക്ഷത്രിയരൊത്തമട്ടുപനയിപ്പാപ്പാഠശാലയ്ക്കക-
ത്തന്നെത്തിച്ചിതുവേണ്ടവിദ്യകൾപഠിച്ചുണ്ടാകുവാനുണ്ണിയെ ൨൮

തൎക്കവ്യാകരണാദിവേദികൾധനുൎവ്വേദത്തിൽവൻപുള്ളപേ-
രൊക്കുംനീതിയിൽമുമ്പരിതഥമവിടെക്കല്പിച്ചിതാചാൎയ്യരേ
ശ്ലാഘ്യൻമന്ത്രിയുമമ്മറസ്സുപനയിച്ചന്നുണ്ണിയെക്കൊണ്ടുപോ-
യാക്കീരാജകുമാരകന്നുതുണയായാപ്പാഠശാലയ്ക്കകം ൨൯

തിട്ടംപാഠകശാലപുക്കുസവരൻതന്നുണ്ണിയെക്കാണുമീ-
ച്ചട്ടംവിട്ടിഹരാജധാനിയിൽവരുത്തീലമ്മയാചിക്കിലും
ശിഷ്ടൻനന്ദനനോവയസ്സുപതിനാറായപ്പൊഴേകേട്ടപാ-
ടിഷ്ടംപോലെതെളിഞ്ഞുവിദ്യമുഴുവൻപണ്ടേപഠിച്ചാവിധം ൩൦

എല്ലാശ്ശാസ്ത്രാൎത്ഥവുംകണ്ടരിയയരുകുവിദ്യാ-
യേതുഭാഷയ്ക്കുമെന്ന-
ല്ലെല്ലാവാദത്തിനുംതാൻമറുപടിപറയും
സൎവ്വതന്ത്രജ്ഞനായി

എല്ലാക്കൂട്ടംകലക്കംവിരുതൊടുപടുവായ്
ത്തീൎകൎമ്മത്തിനെല്ലാം–
മെല്ലാനാടൻനടപ്പിൻവഴികളിലുമവൻ
പോക്കുതെററാതെയായി ൪൫

വ്യായാമത്തിൽപ്രവേശിച്ചവനതിൽവഴിയേ
ദക്ഷനായ്വന്നുവെന്ന–
ല്ലായംസമ്മൂലമേറീനൃപസുതനഴകെ–
നുള്ളതംഗങ്ങൾതോറും
കായാഭ്യാസോത്ഥകയ്യിൻപൊലിമചുമലിനും
കട്ടിമാറിൽപ്പരപ്പെ–
ന്നായവൾക്കെല്ലാംതികഞ്ഞൂനടകരികിടയായ്
വന്നിതായൌവനത്തിൽ ൪൬

എന്നാളേലാശുകനാസപുത്രനരചപ്പൈതൽപ്രതിച്ഛായപോ–
ലൊന്നായീബഹുദേഹശക്തിവിഭവംവിട്ടുള്ളതെല്ലാററിലും
മന്നോർമന്നനുമീവിധംഗുരുകുലത്തിങ്കൽശ്രമംസിദ്ധമായ്
വന്നോരുണ്ണിയെമന്ത്രിവാക്കൊടുവരുത്തീടാനൊരുങ്ങീടിനാൻ ൪൭

സേനാനായകനാംവലാഹകനെയാബ്ഭൂപൻവരുത്തിശ്ശുഭ
ധ്യാനാൽപ്പുണ്യദിനേയഥാക്രമമതിന്നായിട്ടയച്ചീടിനാൻ
മാനാൽസ്സമ്മതരാജപുത്രരെയുമങ്ങോരായിരത്തോളമേ
താനാപ്പുത്രനുപിന്തുണക്കുകുതുകിക്കളുടെക്കൊടുത്തീടിനാൻ ൪൮

എന്നല്ലുച്ചൈശ്രവസ്സാംകുതിരയുമധികം
സ്വാന്തമാംസൽഗുണത്താൽ
നന്നപ്പെന്നാക്കുമിന്ദ്രായുധഹയമണിയേ
ക്കൂടെയുംകൂടെനൽകീ
അന്നെപ്പോളേററുവാങ്ങിപ്പടകളുടയവൻ
പാഠശാലാസ്ഥലത്തിൽ
ച്ചെന്നല്ലാസേനകണ്ടാക്ഷിതിപതിസുതനേ
സ്സാദരംകൈവണങ്ങീ ൪൯

കേൾപ്പിച്ചൂതാപുരാനങ്ങരമനയിലെഴു
ന്നള്ളുവാനെന്നുചൊല്ലി
കേൾപ്പിച്ചൂരാജപുത്രപ്പരിഷയെവിവര
മ്പോലെകാട്ടിക്കൊടുത്തു

കെല്പിൽസ്സേനാനിതാന്താങ്ങടെകുലബാലന്മാ-
മാദിയോതുമ്പോൾനേരേ
കൂപ്പിസ്സേവിച്ചുതൻപോററിയെയവർഹരിയേ
ദ്ദേവവർഗ്ഗംകണക്കേ ൪൬

ചിന്നുംരത്നാകരവീന്ദ്രായുധമണിയുമിതിൻ
പേരിതിന്ദ്രായുധന്താ-
നെന്നുംകാണിക്കമശ്വത്തിനെയരികിലണ-
ച്ചോതിസേനാധിനാഥൻ
എന്നാലോപാർസിരാജാവരചനുതിരുമു-
ക്കാഴ്ചയായ്‌വെച്ചതാണീ
നന്നായിട്ടാഴിപൊയ്കളെല്ലാരുകുതിരയിതിൽ
കേറിടാമെന്നിവണ്ണം ൪൭

ചന്ദ്രാപീഡനലഭ്യസൽഗ്ഗുണമെഴുന്നീയശ്വരത്നത്തിനെ
സാന്ദ്രാമോദമിയന്നുനോക്കിയകമേചിന്തിച്ചിതൊന്നിത്തരം
ഒന്നാണെന്മതമുള്ളതിക്കുതിരയോസത്യത്തിനാലശ്വമ-
ല്ലെന്നാൽവല്ലവരുംശപിച്ചൊരുമഹാവീരൂപമായുന്നതാം ൪൮

എന്നുമത്തീർപ്പിന്നുചേന്നയോനിജതയുംസാക്ഷിപ്പെടുന്നുണ്ടഹോ
മുന്നംവിൺവധുരംഭപെൺകുതിരയായ്ശാപത്തിലെന്നുണ്ടുപോൽ
എന്നല്ലാഗരുഡന്നുമാംഗതിവപുസ്സുച്ചൈശ്രവസ്സിന്നുമാ
മെന്നല്ലാതിതുപോലെനാട്ടുകുതിരക്കൂട്ടത്തിലില്ലൊന്നുമേ ൪൯

എന്നോരോന്നോർത്തുവലാഹകാഹ്വതനുമാലേപാദിചാർത്തീട്ടുടൻ
വന്ദിച്ചാഗ്ഗുരുനാഥരേദ്വിജരൊടങ്ങാശ്ശീസ്സുവാങ്ങീട്ടവൻ
നന്ദ്യാമന്ത്രികുമാരനുംകുതിരയിൽകേറീടവേതാങ്കളാ
രെന്നാലുംതൊഴുതേൻക്ഷമിക്കകെയരുന്നെന്നശ്വമേറീടിനാൻ ൫൦

ചേലോടിന്ദ്രായുധാശ്വാപരിഹരിഗരുഡൻ
തങ്കലമ്മാറിരുന്നീ
ത്രൈലോക്യംകൈക്കലുണ്ടാകയുമിതികുതി
കൊണ്ടുഭൂപാലപുത്രൻ
ചാലേതന്മിത്രമാകുംസചിവസുതനൊടും
ചേന്നുമെല്ലന്നുവേണ്ടും
പോലേതാൻരാജപുത്രപ്പരിഷയൊടുസമം
രാജധാനിക്കണഞ്ഞു ൫൧

നരവരസുതൻമെല്ലെച്ചെല്ലാൻസുന്ദരമൂർത്തിയാ
നരപതിപാദത്തോടേപോകുമ്പോഴവഴിമേടമേൽ
തരളമിഴിമാർതിക്കിക്കൂടിച്ചൊരിഞ്ഞു,ഗതത്രപം
സ്മരവപുകൃതിയുംകാട്ടിക്കൂട്ടിക്കടാക്ഷസുമോൽകരം 108 ൫൨

സൎഗ്ഗം ൩.

രാജഗോപുരത്തിലെത്തികുതിരയതിന്റെപുറം
വിട്ടിറങ്ങീട്ടുടൻനി-
വ്യാജംശുകനാസിമുമ്പുംപ്രിയസചിവസുതൻ
പിമ്പുമായ്‌രാജപുത്രൻ
രാജാസ്ഥാനത്തിലൂടമ്പ്പുക്കധികകഞ്ചുകശ്മ
ശ്രുവാന്നിട്ടുമച്ഛൻ
രാജാവിൻകാക്കലറംവിനയമൊടമിവാ
ദ്യംകഴിച്ചങ്ങുകൂപ്പി ൧

മന്നോർമന്നൻപുണർന്നുണ്ണിയെമുടിയിൽമുക
ൎന്നുകൊണ്ടാനതിരുത്താ
നൊരുന്നാൽത്താലുംകുമാരൻവിനയവിളവൊടൊ
ത്തങ്ങുതാഴത്തിരുന്നു
നന്ദിച്ചച്ഛൻകുകാണുന്നതിനുമുടനുടൻ
തൊട്ടിടാനുംകൊതിപ്പു-
ണ്ടെന്നിട്ടുംതെല്ലിരുന്നോരളവുജനനിയെ
ച്ചെന്നുകാൺകെന്നയച്ചു ൨

നന്ദിച്ചാത്മജരാശാൽനൃപപുരന്നീടുന്നപൊറണമയ
വാനി ത്തനയൻവണങ്ങിവഴിയേമററുള്ളമാതാക്കളെ
എന്നിട്ടായവർചെയ്യുമംഗളമവൻവാങ്ങിച്ചുതെല്ലൊക്കയും
നിന്നിട്ടങ്ങുശുകനാസനോടെഴുതിടാൻപോയാനുടൻതൽഗൃഹേ ൩

സച്ഛന്ദംപടിപൂക്കവൻകു ുമരൽനിന്നിട്ടിറങ്ങിക്കടെ-
ന്നച്ഛനോ ന്നവിധംനിലത്തുമ്മുട്ടിച്ചുകുമ്പി ടാ
അച്ഛന്നാപ്രണയംപിടിച്ചുടനെഴന്നേ ല്പിച്ചുരോമാഞ്ചമാ-
ന്നുമ്മച്ചിന്നുരസമോടുമെന്നുതഴുകികൊണ്ടീടിനാൻമന്ത്രിയും ൪

ചൊല്ലാളുംസചിവൻപണിപ്പെട്ടകിലുംരത്നാസനംകേറിവാ-
ണില്ലാശുദ്ധനിലത്തിലേറ്റവുമിരുന്നുള്ളൂനരേന്ദ്രാത്മജൻ
നില്ലാതേശുകനാസനാസനമുപേക്ഷിപ്പോതളുംസമ്മതി-
ച്ചില്ലാപിന്നെയവൻമനോരമയെയുംകാൺമാനകംപൂകിനാൻ ൬

കത്ത്യാരാജസുതൻവിലാസവതിയാംതന്നമ്മയേപ്പോലെയാ-
സക്ത്യാകൈതൊഴുതാമനോരമകൊടുത്താശീസ്സോട്ടുംപോന്നതേ
ചന്ദ്രാപീഡനരണ്ടിടത്തുമിവിടെക്കാണിച്ചകാഴ്ചക്രമം
സാന്ദ്രാമോദമുദാരനാകിയൊരുവൈശമ്പായനന്നുംസമം ൭

ളുണ്ടാരാജകുമാരനുംമകനുമാസ്ത്രീകൾഭേദംന്വപ-
നാണ്ടോമന്ത്രികുമാരനുംസുതനുമായ്‌വ്യത്യാസമില്ലൊന്നിലും
രണ്ടാൾക്കുംശരിരണ്ടുമക്കളിവരെന്നത്രേവിചാരം,സമം
രണ്ടാളുംപുനരമ്മമാർക്കുസദൃശസ്നേഹത്തിനുഭാജനം ൮

മുമ്പവേണ്ടസമസ്തസാധനവുമൊത്തച്ഛൻചമപ്പിച്ചോരാ
വയ്പോരന്നകുമാരമന്ദിരമകംവാണാനരേന്ദ്രാത്മജൻ
തൻപാൎശ്വത്തിലതിന്നകത്തങ്ങിനാനിന്ദ്രായുധസ്ഥാനമൊ-
ന്നൻപാൎത്തിട്ടചമയ്ച്ചുതാൻകളികഴിച്ചാൎത്തുണിതെല്ലാംക്രമാൽ ൯

അപ്പോളമ്മപറഞ്ഞയച്ചൊരുഹരിക്കാരൻമഹാരമ്യയായ്
കെല്ലോലുന്നൊരുപെങ്കിടാവൊടുസമംചെന്നൊന്നുണൎത്തീടിനാൻ
ഇപ്പെൺകുട്ടികുലൂതരാജസുതയാണാപത്തിനാൽനാടുവി-
ട്ടിപ്പാടിങ്ങിനെദേവിപോററിയവളത്രേപത്രലേഖാഖ്യയാം ൰

അന്നേവലുംവന്നുമാതപ്പേരമതിലുചിതം
പോലെപാലിച്ചുപോന്നാ
വമ്പവംപ്രീതിയുള്ളീനൃപസുതയിവിടയ്ക്കു
റെവിശസ്സോട്ടം
പിമ്പേനില്ക്കട്ടെയെല്ലാപ്പൊഴുമിതിയുതതി
ദ്ദേവികല്പിച്ചിതെന്നാ
ളൈ്പപ്പെണ്ണുതൽത്തെങ്കലേക്കാട്ടിയൊരുളുറവാളും
നാദരംകൈവണങ്ങി ൰൧

ചന്ദ്രത്താടവളന്നുതൊട്ടനുദിനംസേവിച്ചിതാസ്വാമിയെ
സ്വന്തമ്മാനസവുംകുമാരനവളുംഭേദംപെടാതീവിധം
സന്തോഷത്തൊടുവെററിലച്ചുരുളുടുകാനാക്കിവെച്ചാൻമന-
സ്സ്വന്തോഷംതണ്ടുതളിഞ്ഞചാരമവളിൽശ്ശീലാദിയാലായവൻ ൰൨

എന്നേവംവാണിടുമ്പോൾമകനുടെയുവരാ-
ജാഭിഷേകംകഴിപ്പാൻ
മുന്നേമന്ത്രീന്ദ്രനോടൊത്തവനിപതിവിചാ-
രിച്ചൊരുക്കിത്തുടങ്ങി
ചന്ദ്രാപീഡൻകുമാരൻസചിവനെയഭിഷേ-
കംസമീപിച്ചിരിക്കെ
ച്ചെന്നാൻകാണ്മാനൊരുന്നാൾശുഭമതിശുകനാ-
സാൎയ്യനന്നേവമോതീ ൧൨

ഉണ്ണീ!ശാസ്ത്രത്തിലെല്ലാമറിവൊടുവിനയാ-
ചാരശീലങ്ങൾചേൎന്നോ-
രുണ്ണിക്കിന്നൊട്ടുമീയുള്ളവനിനിയുപദേ-
ശിക്കുവാനില്ലപക്ഷേ
ഒന്നുണ്ടീജ്ജന്മസിദ്ധപ്രഭുപദവിപരം
ചന്തമേന്തുംശരീരം
പിന്നെപ്രായംചെറുപ്പംപെരുത്തുപെരിയക-
ഴ്ചക്കിതെല്ലാമനൎത്ഥം ൧൩

സമ്പത്തെന്നാൽമനുഷ്യപ്രകൃതിമുഴുവനും
മാററിടുംയന്ത്രമത്രേ
മുമ്പെത്തെശ്ശീലമാറാത്തൊരുധനികർധര-
ണ്യുള്ളിലോൎക്കിൽചുരുക്കം
ഡംബോടുണ്ടാക്കിടുംചൂടിഹവെളിവിലുറ-
ച്ചോൎത്തിടാതാക്കുമെന്ന-
ല്ലമ്പോതാൻഭക്തവിദ്വേഷവുമപകടമാം
ശ്രീജ്വരംനാൾകമല്ലോ ൧൪

കാണാകേൾക്കാനിനക്കാഹിതവുമഹിതവും
കഷ്ടമേകഷ്ടമെന്തോ
ന്നാണാവോഗോഷ്ഠികാട്ടുന്നതുമതിമറിയും
ശ്രീമദഭ്രാന്തരയ്യോ
കാണാതേപോകയില്ലാകുലധനമിതിനി-
ക്കെന്നുറയ്ക്കാവതല്ലാ
ചേണാൎന്നോരിന്നലത്തേധനപതിയെനമു-
ക്കിന്നുപിച്ചയ്ക്കുകാണാം ൧൫

ഖാതത്താൽക്കോച്ചിനില്ക്കുംവിധവുമടിയിൽമ്മൂ-
ള്ളേററമട്ടുംജഗത്തിൽ
ശ്രീതന്നെത്താൻക്ഷണത്താല്പമൊരിടവുമുടൻ
കാലുറച്ചുനില്ക്കില്ല
ജാതദ്വേഷംസപത്നീനിലയേറ്റുമിവാംസ
ന്മാൎഗ്ഗൎക്കായ്‌വെറുക്കും
ഹന്തമാൎഗ്ഗങ്ങളാംനോക്കാത്തരചർകുരുടരെ
പ്പോലെതാഴെത്തുവീഴും ൬൬

സന്മാൎഗ്ഗംസ്വവൎക്കുകാട്ടുമവരോനാട്ടിൽച്ചുരുങ്ങുംവിധം
ദുൎമ്മാൎഗ്ഗികൾധൂൎത്തർസേവകരതുണ്ടുള്ളറിഞ്ഞൂന്നുവാൻ
ചുമ്മാതായവരോമുഖസ്തുതിപറഞ്ഞിഷ്ടപ്പെടുത്തിപ്പെട്ടും
സമ്മാനത്തോടുകണ്ടുദുഷ്ടവിഷയങ്ങളിൽക്കുടുക്കിട്ടുമേ ൬൭

ധൂൎത്തന്മാർചതിചെയ്കയാൽവിഷയമോൎത്തീമന്നരാപാൎക്കെ-
ട്ടെത്തുമ്മാനുകളെന്നപോലെപഴുതേകഷ്ടംനശിച്ചീടുമേ
ഓൎത്താലീവിഷയത്തിൽവെച്ചുവിഷമംപെണ്ണാണുമറ്റെന്തിലും
ചേൎത്താലും വഴിയുണ്ടിരിൾപ്പെട്ടുമവൻ നിൎജ്ജീവനാംനിശ്ചയം ൬൮

ദുഷ്ടന്മാരോടിണങ്ങാതതികടുവിഷയാ-
വേശമേശാതെവേണ്ടും
ശിഷ്ടന്മാരോടുയോജിപ്പവനതിവിപദാ
തെന്നുമീലക്ഷ്മിനില്ക്കും
ധൃഷ്ടംധൂൎത്തൻചതിക്കാതരിയൊരുസുജനം
ധിക്കരിക്കാതെകണ്ടേ
കഷ്ടപ്പാടിൽപ്പെടാതെപ്പൊഴുമറികയോ
നുദ്യമിച്ചീടവേണം ൬൯

ധാരാളംധീരനാണങ്ങറിവുമധികമാ
യച്ഛനുണ്ടെക്കിതാനും
പോരാഞ്ഞല്ലെങ്കിലുംനിൻഗുണഗണമതിച
ത്ത്യാശയാലിത്രചൊന്നേൻ
ആരാലച്ഛൻതരുന്നല്ലരിയൊരുയുവരാ-
ജ്യാധികാരംവഹിക്കു
പോരാടീട്ടങ്ങുവീണ്ടാജനകജിതധരാ
ചക്രമൊക്കെജ്ജയിക്കു ൭൦

എന്നായിത്ഥമമന്ത്രിമുഖ്യനുപദേശിച്ചുള്ളവാക്യങ്ങളാൽ
ചന്ദ്രാപീഡനലങ്കരിച്ചവിധമാശയമാന്തെളിഞ്ഞീടിനാൻ
പിന്നെസ്വല്പദിനത്തിനുള്ളിലവനീനാഥൻമുദാസ്വാത്മജൻ
തന്നെശ്രീയുവരാജനാക്കിയഭിഷേകംചെയ്തുപുണ്യേദിനേ ൨൧

ഇച്ചൊന്നോരഭിഷേകഘോഷമധികംജന്മോത്സവംതുച്ഛമാം
മെച്ചത്തോടഥനാട്ടുകാർക്കുപരമാനന്ദംപരപ്പിച്ചതേ
ദിക്ചക്രത്തിലശേഷപർവ്വതമുകിൽക്കൂട്ടത്തെത്തിനാ
രിച്ഛക്കൊത്തതിദാനമന്നവിധിയാൽസ്സംതൃപ്തരായ്വിപ്രരും ൨൨

ഏറെത്താമസിയാതെരാജതനയൻദൈവജ്ഞർകണ്ടോതിട്ടു-
ന്നേരത്തച്ഛനനുജ്ഞയാലിളകിദിക്കൊക്കെജ്ജയിച്ചീടുവാൻ-
സൈന്യാഢ്യയാത്രയിൽമുമ്പുണ്ടഹോമവിധിചെയ്യുംചാർത്തങ്ങളസ്ത്രസം
ഭാരംപൂജകഴിച്ചുശാസ്ത്രമുറയിൽകാണുന്നമന്ത്രങ്ങളാൽ ൨൩

സ്വർണ്ണംകോരിക്കൊടുത്തുള്ളതിരസമൊട്ടു
ദേവരാശിസ്സനാകി
തിണ്ണംകണ്ണീരടക്കിജ്ജനനികളരുളീ
യാനമാംഗല്യമെല്ലാം
കണ്ണംപൊട്ടുന്നമട്ടിൽപ്പടഹബഹളമായ്
ശംഖുശബ്ദിച്ചുവാക്കും
വണ്ണംവാഴ്ത്തിപ്പുരത്തിസ്തുതിപഠനപ
രന്മാരുമത്യുച്ചഘോഷം ൨൪

മിന്നിച്ചുംദീപമാലാദികൾപരശവനിൽ
ച്ചന്ദനച്ചാർത്തിതെല്ലാം
വന്ദിച്ചുല്ലിച്ചുകൂപ്പിജ്ജനകനെയഥമന്ത്രി
ന്ദ്രനേകൈവണങ്ങി
മന്നിന്നീശന്റെപുത്രൻപുരജനനുതനായ്ത്തു
ന്ദമിന്ദ്രായുധാശ്വ-
ന്തന്നിൽക്കേറികിഴക്കേപ്പുറമതിൽവിലസും
ഗോപുരത്താലിറങ്ങി ൨൫

പിന്നെപ്പിന്തുണയായ്സ്സബലാഹകനണഞ്ഞീടുന്നൊരോരായിരം-
സന്നദ്ധോത്തമരാജപുത്രർകുടയുംമറ്റുംനിരന്നീടവേ

തന്നൊപ്പം കുതിരപ്പുറം കയറിയ വൈശമ്പായനൻ കൂടവെ
പിന്നിൽപ്പെൺകുതിരപ്പുറത്തണയവെ താൻ പത്രലേഖാഖ്യയാം

അനല്പം വഴി പോന്നവൻ കൊടിയെകെട്ടീടുന്നശിപ്രാതട-
ത്തിൽകേളേറ്റുന്നവടിച്ചതിനകം പാൎത്താൻ ധരിത്രീശജൻ
പിന്നത്തെ ദിവസം പുലൎന്നസമയം കിഴ്ക്കെഴുമാലോകര-
ത്യന്തമധപ്പടയാധ്യൂളികളിൽമങ്ങുമ്മാറിറങ്ങീടിനാൻ ൨൭

താഴ്ത്തീപ്പൊങ്ങിയ ഭൂപരെപ്പരമവൻ താഴ്മന്നോർകളെപ്പൊക്കികീ-
ഴെത്താതോരെയടിച്ചുഴിച്ചിത വഴിവായ്ക്കേകി വീണ്ടും പദം
കാത്തുകാൽതൊഴുതോരെയേററ്റമവിശപ്രസക്തിപ്രസാദവും
ചേൎത്തുശിക്ഷകൊടുത്തുദണ്ഡ്യരിൽ ബലം മാനിച്ചു സാധുക്കളെ ൨൮

മുഖ്യബ്രാഹ്മണർകൾക്കു നൽകി വളരെ ഗ്രാമാദി ദേവാലയം
മുഖ്യശ്രീനിലയിൽപ്പുണൎന്നു പലതും നാരീസവാഹനങ്ങളെ
മുക്കെല്ലന്തിനകത്തു വൻകടലതിർപ്പൂട്ടോത്തപാൎത്ഥിവലെ
ദ്രിക്കെല്ലാമിതി താൻ ജയിച്ചു മഹിതൻ മാന്ധാതൃതുല്യൻ നൃപൻ ൨൯

ആദ്യം തന്നെ കിഴക്കു ദിക്കുമഥ താൻ തെക്കും പടിഞ്ഞാറുമ-
ത്യുദ്യോഗത്തോടുടൻ വടക്കുമവനിവൎണ്ണം ജയിച്ചങ്ങിനെ
അത്രിക്കിന്നരിപുക്കഹേമകൂടരൊത്താളും കിരാതരെക്കൂടും
വൃത്തിക്കൊത്തിടമാം സുവൎണ്ണപുരവും താൻ കീഴടക്കീടിനാൻ ൩൦

ആയമ്മത്തൊട്ടുവൎഷമപ്പൊഴുകെഴുന്നല്ലോരരൂത്തിസ്ഥല-
ത്തായാളായവിടെക്കുറച്ചുദിവസം പാൎത്തു ശ്രമം തീൎപ്പവാൻ
നായാട്ടിന്നൊരുനാളൊരുങ്ങിയവിടുന്നിന്നായുധാപത്തിനാൽ
പ്പോയൻ കണ്ടിതു കാട്ടിൽ വെച്ചൊരിണയാമശ്വാനനന്മാരെയും ൩൧

കണ്ടപ്പോൾ കൌതുകക്കൊണ്ടഥ കുതിരമുഖ-
ന്മാരെ വീരൻ പിടിപ്പാൻ
വേണ്ടിപ്പിന്നാലെയേറ്റോടിച്ചിതു ഝടിതി ധര-
ക്ഷ്മാഗ്രന്നാഗ്രാഞ്ചുകതേ
കണ്ടില്ലാതശ്വമത്യൻ പരമളവവരോ-
പാന്തകൈലാസഗൎത്തം
കണ്ടിട്ടാറാൻ തിരിച്ചു നൃപസുതനവശ
കേവലം പിന്തുടൎന്നു ൩൨

പിൻകാല്പാട്ടിലടിച്ചുവേഗമധികം കൂട്ടീട്ടമാശ്രപത്തിനാൽ
വൻകാട്ടിൽപ്പരമഞ്ചുയോജനയവൻപായിച്ചുപോന്നീടിനാൻ
മുൻകാണുംരഥതാദ്രിമേൽക്കയറിനാരാക്കിന്നരന്മാരുടൻ
തൻകാഴ്ചയ്ക്കുവരേപ്പിടിപ്പെട്ടുരസം പാകെട്ടുന്നുപന്നക്ഷണം ൩൩

ഒപ്പംപിന്തുണയില്ലൊരാളുമവനങ്ങിന്ദ്രായുധാശ്വത്തിനോ
ടൊപ്പംപായുവതാരഹോ ഗരുഡനങ്ങൂടാകഴിഞ്ഞില്ലയോ
അപ്പോഴാത്താൻകടിഞ്ഞാൺപിടിച്ചുതനിയേ യക്ഷിപ്പിച്ചിട്ടുംതന്നെയും
കെല്പേന്യേവളരെക്കിതച്ചുതളരുന്നാശ്വത്തെയുംപാർത്തുതേ ൩൪

വന്നേടംപുനരന്നാടവിതടവുമെന്നീക്ഷിച്ചുതാൻതന്നെയോ
ന്നാമ്പാടേവിഹസിച്ചുസാനുശയനായ്ചിന്തിച്ചിതാനന്തരം
അന്നേവാവീണ്ടുവിചാരമറ്റിക്കുമൊരെൻ വിഡ്ഢിത്തരം സത്തുഞ്ഞാൻ
മുമ്പോത്തീലഹയാസ്യരെന്തിനുപിടിച്ചാലുംപിടിക്കട്ടെല്ലോ ൩൫

എന്നേ!ഭൂതമ്പിടിച്ചിട്ടിനപടിവഴിയു-
ക്കൂടിനോക്കാതെയോടി
പ്പോന്നേൻ കാണുന്നതില്ലാകനിവെട്ടുവഴികാ-
ട്ടാനുമിന്താരെയുംഞാൻ
എന്നാൽ കൈലാസശൈലാന്തികവനമിതുതാൻ
ഭാരതോൾവിക്കുത്തി
ക്കെന്നാക്കേൾപ്പുണ്ടിതികൽപ്പുനരൊരുനരനെ
ക്കാണുവാനും പ്രയാസം ൩൬

പാട്ടിൽപ്പോന്നവഴിക്കുപോകുവതിനും വർണ്ണാങ്കെഴിഞ്ഞുള്ളൊരി
ക്കാട്ടിൽക്കാണുകയില്ലയെന്റെ കുതിരക്കാരപ്പെട്ടുപോലും ദൃഢം
അന്ത്യേമൃകിനുനേക്കുവെച്ചുശരിയേതെക്കോട്ടുപോക മേത്തും
പോരാൻ ദുർഘടമിപ്പൊഴെച്ചുസമയം മൃത്താണുനിച്ചുന്നതും ൩൭

ഇപ്പോഴാതന്നെവലഞ്ഞുതാനുമിച്ചിടങ്ങുന്നിർക്കിടച്ചീട്ടുകിൽ
കെട്ടില്ലാതെടാനുതളച്ചുരീത്തരിനമേരപ്പോകുന്നതല്ലേതരം?
ഉൾപ്പൂചികലിവർണ്ണമാത്തവനുടൻതന്നെ ഭൂമിതുംഫലം
[illegible] പ്പൂക്കളുടമുഴനുകണ്ടിട്ടുമരക്കൂട്ടം കുത്തഞ്ഞിന്നേ ൩൮

അക്കോട്ടേക്കുതിരിച്ചുവാറവഴിയേയമെല്ലത്തണ്ടപ്പോരമാ-
[illegible]ണരത്തിട്ടുമിക്കകട്ടോാറമമറവംരസാൽ

അങ്ങാഴ്ന്നൊന്നു വലിച്ചുടിക്കരികെ കഴിഞ്ഞിട്ടുമുന്നാളങ്ങളാ
ലങ്ങാക്കിൽജ്ജലപാനമുള്ള വഴിയും കാണായിതാനങ്ങനെ ൩൯

പിന്നിട്ടാവഴി തിങ്ങിനില്ലൊരു മരക്കൂട്ടത്തിലൂടപ്പൊഴുടൻ
മിന്നീടുംതിരചേർന്നു കണ്ടിതു കടൽക്കൊക്കുംസരസ്സൊന്നവൻ
അന്നേരത്തതു കണ്ടമാത്രയലതിക്ഷീണം ശമിച്ചാദരാൽ
ച്ചെന്നേറിക്കരയിൽ കലാപതിലകമേൽ പിന്നിട്ടിറങ്ങിനാൻ ൪൦

അശ്വത്തെക്കൊപ്പഴിച്ചാക്കരെമണലിലുരു-
ണ്ടേററതിരപ്പിന്നെയല്പം
പച്ചപ്പുല്ലേകിമുങ്ങിസ്സടകൾകുടഞ്ഞുമ-
മ്മാറിൽക്കിക്കയററി
സ്വച്ഛന്ദം വക്കിൽനില്ക്കുന്നൊരു ചെറുതരുവിൽ
ച്ചേർത്തുകെട്ടിത്തീററ-
ശ്ശിച്ഛസ്സ്വത്തെത്തു വാരിക്കൊണ്ടു രചനരികിലായ്
പ്പുല്ലരിഞ്ഞിട്ടുകൂട്ടി ൪൧

പിന്നെത്താനും കുളിച്ചിട്ടിളമൃദുളമൃണാ
ളങ്ങൾതിന്നുത്തരീയം
തന്നെത്താൻ മൌലിയിൽക്കെട്ടിയുമവനൊരുപാ-
റപ്പുറത്തങ്ങിരിക്കെ
മന്ദംകേൾക്കായ് വടക്കേക്കരെയൊരരിയസം-
ഗീതമിന്ദ്രായുധാശ്വം
മുന്നംകണ്ടത്തെനിർത്തിച്ചെവി നിവരെയത്ത
ങ്ങോട്ടുകണ്ണിട്ടുകേട്ടു ൪൨

എന്നാലീ വിജനത്തിലെന്തു വകയീപ്പാട്ടെന്നു കൌതൂഹലാൽ
ച്ചന്ദ്രാപീഡനുടൻ ഹയം കയറിയെന്നങ്ങോട്ടുപോയീതദാ
ഒന്നാഞ്ഞൊട്ടു ചലിച്ചു കൂടിയണയുംമാൻകൂട്ടമേതാതെയും
നന്നായിട്ടു വിടർന്ന വനവഴി കാട്ടിക്കൊണ്ടുപോന്നൂ ഹയം ൪൩

ചെന്നപ്പോളവനങ്ങു കണ്ടു ഹരശൈലത്തിൻ പാർശ്വം വിധം
മിന്നുന്നസ്ഫടികങ്ങൾകൊണ്ടു പണിചെയ്തിട്ടുള്ള നല്ലാലയം
എന്നുള്ളൊരു രത്നപീഠമൊക്കുമചലാന്തരാന്തരത്തൊട്ടും
കുന്നിൻപെൺകൊടിയാൾമണാളനെ മുദാ കണ്ടിട്ടു കുമ്പിട്ടിതേ ൪൪

അദ്ദേവന്റെവലത്തുഭാഗമതിലായങ്കത്തെഴുംവീണചേ-
ർത്തദ്ദേവസ്തുതിദിവ്യനാദമൊട്ടുതാൻപാടുന്നതായങ്ങിനെ
നൽദ്ദേഹത്തിലെഴുന്നകന്ദധവളശ്രീയുള്ളപൊല്പൊഴിയുമ-
ലദ്ദേഹദ്യുതിയാണ്ടലക്ഷ്മിവിലസുന്നെന്നൊന്നുതോന്നുംവിധം ൪൫

കത്തുംകേവമതിൽക്കരിച്ചുകണവൻജീവിക്കുവാൻഭക്തിയാ-
ടൊത്തുകൊണ്ടുഗജശനേബ്ബതതപംചെയ്യുംരതിച്ഛായയിൽ
ശുദ്ധംയൌവനമാകിലുംവളരെവൈരാഗ്യത്തിനാലേതപ-
സ്സിദ്ധംപാശുപതവ്രതംതടവിടുംവെൺകന്യയേക്കണ്ടുതേ ൪൬

ചന്ദ്രാപീഡൻപെരുത്തത്ഭുതമൊട്ടുമകമേ
പാർത്തുദിവ്യതപമുണ്ടീ-
കന്യാരത്നത്തിനെന്നാലിവളൊരുമനുജൻ
ഞാനടുക്കുന്നനേരം
ഒന്നായ്കാണാതയാമോഗഗനവഴിയുടൻ
പൊങ്ങുമോമൌനമാമോ
യെന്നായ്ചിന്തിച്ചുതുങ്കിൻമറവിൽമരുവിനാൻ
പാട്ടുനിന്നുംവരസ്സും ൪൭

പൊൻതഷ്ടാരംപാട്ടുനിന്നിപ്പരിചിനൊടരികേ
വീണവെച്ചീമൊടാ-
ച്ചെന്താർകുമ്പിട്ടുകൂപ്പീധരണിപസുതനേ
പ്പാർത്തുനാദിച്ചുചൊന്നാൾ
സന്തോഷംസ്വാഗതംതന്നെതിഥിവര!ഭവാൻ
വിശ്രമിച്ചാലുമിങ്ങി-
ന്നെന്തോസ്വാന്തംസ്ഥലത്താണരുളിയതിതിലെ
പോന്നതെക്കൊൾകെന്നിവണ്ണം ൪൮

ചന്ദ്രാപീഡനതൊന്നുകേട്ടുബഹുമാനത്തോടെയത്രാവിടെ-
ച്ചെന്നാലായവൾതന്റെഭക്തിവിനയംകുമ്പിട്ടുപാർത്തീടിനാൻ
തിന്നുംതെല്ലിച്ചെന്നുകണ്ടുകയറിമധുരംതേളുന്നശ്ലേഷ്മം
മന്ദ്യംകിന്നിധിയാമൊത്തുടനുഫലവുംചാരുസ്വാദാത്തമേ ൪൯

നേരേഹോസനത്തിൽപ്പുനരവനെയിരു-
ത്തീട്ടുഞാനോലിചയി
ച്ചൂരേതാൻചെന്നിരുന്നിട്ടവൾവടിവൊടു
ചോദിച്ചുചന്ദ്രാദിവൃത്തം

ഓരോന്നായ്പ്പിന്നെ സ്മരിച്ചാക്ഷിതിപതിസുതനും
ചൊല്ലിവൃത്താന്തമെല്ലാം-
മാരോമല്‍ക്കന്യപിന്നെ സ്പൃഹയുടയയകം
വിട്ടുമിററത്തിറങ്ങി ൯൭

ഭിക്ഷാപാത്രവുമായ്മരച്ചുവട്ടിലായ്ച്ചെന്നൊന്നുനിന്നാളുടന്‍
വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളില്‍നിന്നുനല്ലമൃതതുല്യക്കായ്കളിന്നപാത്രത്തിലും
അക്ഷ്മാപാലകുമാരനോടതുഭുജിക്കാമെന്നു ചൊന്നാളുത-
ങ്ങക്ഷാമാണ്ടതുമഞ്ജുഭാഷയശനം ചെയ്യുന്നവന്‍താനുമേ ൯൮

ഇത്ഥം ഭൂപന്‍ ഭുജിച്ചാരളവിവൊരുമല-
ഞ്ചോലവക്കത്തുപോയി
ശുദ്ധം തണ്ണീരുമാത്രം ശുചിയവളുപയോ-
ഗിച്ചുപോന്നിട്ടു വീണ്ടും
സ്വസ്ഥം മാനോപില്‍വാണജ്ജയിനിവലിയ
രാജ്യവൃത്താന്തമന്നാട്ടില്‍
വൃത്താന്തം ചോദിച്ചുകൊണ്ടങ്ങിനെ ചെറുതിടനി-
ന്നീടിനാള്‍നന്ദിയോടെ ൯൯

എന്നാലിപ്പെണ്ണിന്റെ മട്ടാത്മവൃത്താ
ന്തന്നായ്ച്ചോദിച്ചീടുകില്‍ച്ചൊല്ലുകില്ല
എന്നായുള്ളില്‍ കൌതുകത്തോടുകൂടി
ച്ചന്ദ്രാപീഡന്‍ ചെററുചിന്തിച്ചുനിന്നു ൧൦൦

കൂട്ടന്നോരാശ്രമനിലമനശ്ശുദ്ധിദാക്ഷിണ്യമേവം
തേടുന്നാനാശുഭഗുണഗണംകണ്ടുവിശ്വാസമോടും
ബാധം ചോദിക്കുകിലിവള്‍പറഞ്ഞീടുമെന്നോര്‍ത്തുചന്ദ്രാ-
പീഡന്‍പിന്നീടവളൊടതു ചോദിക്കുവാന്‍ നിശ്ചയിച്ചു 102 ൪

സര്‍ഗ്ഗം ൫

ആയാളായവളോടുതല്‍ഗ്ഗുണഗണം കണ്ടാണ്ടിടും കൌതുകം
മായത്തേ ബഹുഭംഗിയായ് വിനയത്തോടിത്തരം ചൊല്ലിനാന്‍
ഞായത്തിലിന്നുതന്നില്‍ പ്രസാദഭവമാം പ്രാഗല്‍ഭ്യമിപ്പോഴ്ന്നാ-
മായാസക്കുട്ടചാപലത്തിനുബലത്താലുണ്ടിരിക്കുന്നിതാ ൧

എന്മട്ടുള്ളോർക്കുംകണ്ണുകളിതുവിധമു
ള്ളത്ഭുതം കാണ്മതല്ലാ
നന്മട്ടുള്ളംപ്രസാദിച്ചരുളിമമമഹാ
നുഗ്രഹംതന്നുകൊൾക
ധർമ്മജ്ഞേ!സിദ്ധവിദ്യാധരസുരമുനിഗ
ന്ധർവ്വവംശത്തിലേതോ
ജന്മത്താൽ ശുദ്ധമാക്കിന്ന് ഭഗവതിബഹുമാ
ഹാത്മ്യസമ്പത്തുചാർത്തീ ൨

നോക്കുമ്പോഴപ്പുണ്യപൂർണ്ണപ്രകൃതിയിലെഴുമി
ദ്ദേഹമെന്താണപാരം
വാർദ്ധക്യംദിഗന്തദ്യുതിയിലുമതിയാ
ന്ത്രമാത്രംവെളുപ്പൻ
മുഖ്യനീയൗവനത്തിന്നിടയിൽനെടിയവൈ
രാഗ്യമായിട്ടുകാണ്കിൽ
പ്പാകുന്നിദ്ദുഃഖമെല്ലാംനിനക്കുനിലയിൽവരാ
നെന്തുഹാഹന്തബന്ധം?? ൩

എന്നാദ്ദേഹംകഥിക്കുമ്പൊഴുതുചുടുചുടെ
കണ്ണുനീർത്തുള്ളിചാടി
ട്ടന്നത്തന്വംഗിതന്നേമരവുരിയിൽമുഖ-
മ്മൂടിനീളെക്കരഞ്ഞാൾ
ചന്ദ്രാപീഡൻമനസ്സാൽക്കിടുകിടനെവിറ
ച്ചോർത്തുസംസാരമൂക
ളെല്ലാന്നാണിസ്ഥാകൃതിക്കുംവ്യസനമറപ്പൊ
രാവല്ലെപ്പാലെന്നിവണ്ണം ൪

മീക്കംദുഃഖാൽക്കരഞ്ഞിട്ടവളമരവിരിയാ
ക്കൺതുടച്ചിട്ടുചുട്ടാ
ദീർഘശ്വാസംകവന്നങ്ങനെകിമപിപറ-
ഞ്ഞീട്ടുവാനുംതുടങ്ങി
ഞ്ഞേക്കാലംരാജപുത്ര!വ്യസനഭവനമായ്
ദുഷ്ടയായ്ഭാഗ്യമറ്റോ
രിക്കാണുന്നെൻചരിത്രംദുരിതകഥയോ-
ന്നെങ്ങുകേട്ടിട്ടുകാര്യം ൫

കേട്ടതീത്രനമുക്കെന്നിതിനവിടെമഹാ
കൌതുകംതോന്നിയെന്നാ
ലാട്ടേഞാൻവിസ്തരിക്കാംക്രമമൊടതുകേവാൻ
കേവലംകേട്ടുകൊൾക
നാട്ടിൽപ്പാരംപ്രസിദ്ധംതവപുനരറിവി
ല്ലെന്നിരിക്കില്ലവാനോർ
നാട്ടിൽച്ചെന്നപ്സരസ്സെന്നൊരുവകവനിതാ
വർഗ്ഗമുണ്ടെന്നിവണ്ണം ൬

അർക്കൻ,കാററ,മൃതി,ദ്രു,ദക്ഷസുതമാ-
രെ,ന്നേവമോരോന്നിലീ
വർഗ്ഗംതാൻപതിനാലുതാവഴിപിറ-
ന്നത്രേപരന്നൊത്തതും
ദക്ഷൻതന്നുടെരണ്ടുപുത്രിവഴിയായ്
ഗ്ഗന്ധർവ്വവംശദ്വയം
നില്ക്കുന്നുമുനിയെന്നരിഷ്ടപുനരെ-
ന്നാരണ്ടുപെൺമക്കളാം ൭

ചൊല്ലാളമ്മുനിപെററമക്കളിൽമഹാനാച്ചിത്രസേനാദികൾ
ക്കെല്ലാംസോദരനായചിത്രരഥനോഗന്ധർവ്വരാജേശ്വരൻ
ചൊല്ലാംതുംബുരുതൊട്ടരിഷ്ടയിലുദിച്ചോൎക്കൊക്കെയുംജ്യേഷ്ഠനാ-
യല്ലാസാൽപ്പുകഴുന്നഹംസനപരൻഗന്ധർവ്വലോകാധിപൻ ൮

കള്ളങ്കൂടാതിണങ്ങികലെഹകലുഷരോ
ഷാദിദോഷാംശമേശാ
തുള്ളംകൊണ്ടിഷ്ടമാണീമഹിമയുടയഗ-
ന്ധർവ്വരാജാക്കൾതമ്മിൽ
തെല്ലോളംഭൂരെനാനാമണിനിരവിളയും
ഹേമകൂടാദ്രിതന്മേ
ലല്ലോപാർപ്പിന്നുനിഷ്ഠന്തടവിടുമിവർകീ-
ഴാണുഗന്ധർവ്വരൊക്കെ ൯

പിന്നെച്ചന്ദ്രനിൽനിന്നുമുന്നമുദയമ്പൂണ്ടപ്സരസ്സിൻകുല
ത്തിന്നിൽഗ്ഗൌരിയതെന്നപേരൊടുളവായ്ചന്ദ്രാസ്യയാംകന്യയാൾ
ധന്യൻവേട്ടിതുഹംസനാത്തരുണിയേപ്പൂർണ്ണേന്ദുവർണ്ണാഭയാ
ധന്യസ്ത്രീമണിഹംസഗാമിനിയുമായെല്ലാപ്രകാരത്തിലും ൰

മൂക്കംപ്രേമമൊട്ടുംഗൃഹേബഹുസുഖംക്രീഡിച്ചനേകംദിനം
പാക്കംപ്രാജ്ഞതയുള്ളിവൎക്കൊരുമകൻപോലുംപിറന്നീല ഹോ
ഭാഗ്യംകെട്ടൊരുദുഷ്ടമൂൎത്തിദുരിതംനാനാവിധംചെയ്യുവോൾ
ദുഃഖപ്പാടിനുപാത്രമായിമകളൊന്നുണ്ടായിഞാൻമാത്രമേ ൧൧

ഉണ്ടായീലതുനാൾവരെക്കൊരുകിടാവെന്നച്ഛനത്ത്യാൎത്തിയാൽ
കൊണ്ടാടീമകനുത്ഭവിച്ചവിധമായന്നെൻറജന്മോത്സവം
തണ്ടാർവൈരിവഴിക്കുവന്നൊരുടലിന്നുള്ളീവെളുപ്പാംനിറം
കണ്ടാരാൽമമപേരുമിട്ടിതുമഹാശ്വേതേതിവണ്ണത്തിനാൽ ൧൨

കുട്ടിക്കാലത്തുമഞ്ജുസ്വരമൊടുപതിവാ-
യ്വീണയേപ്പോലിണങ്ങു
മ്മട്ടിൽഗ്ഗന്ധൎവർകാട്ടീടിനമടികളിൽഞാൻ
മാറിമാറിക്കരേറി
ഇഷ്ടംദ്വേഷംവിഷാദംവ്യഥയിതിപലതാം
ദ്വന്ദ്വധൎമ്മത്തിലെത്തും
കഷ്ടപ്പാടേശിടാത്തശ്ശിശുദശയതുതാ
താലയത്തിൽക്കഴിച്ചേൻ ൧൩

പിന്നെബ്ബാല്യാൽപ്പരംമേപലരസമറിവായ്
മാരമാഹാത്മ്യബോധ
ത്തിന്നെത്തുംപ്രായമായീവനനിരയിൽമധു
ശ്രീവിളഞ്ഞന്നൊരുനാൾ
നന്ദിച്ച‘ച്ഛോദ’മാമീസ്സരസിജനനിയോ
ടൊപ്പമീഞാൻകുളിപ്പാൻ
വന്നിട്ടാളീസമേതംമധുവനരുചിക-
ണ്ടങ്ങുമിങ്ങുംനടന്നേൻ ൧൪

അപ്പോഴങ്ങൊരിടത്തുനിന്നുമരപൂക്കൂട്ടത്തിലേഗന്ധമേ
പൊയ്യോകുമ്പടിഞങ്ങൾമുമ്പിലറിയാത്തത്യത്ഭുതശ്രീമണം
കെല്പോടേററിതതിൻറമൂലമറിവാൻവേണ്ടിക്കുറച്ചങ്ങുചെ
ന്നപ്പോൾക്കണ്ടിതുകാമ്യകാന്തതനുവായാടുംമുനിക്കുട്ടിയേ ൧൫

കട്ടത്തീക്കണ്ണനാർകൺകണൽകലകലരാ
തുള്ളകാമൽകണക്കും
ചട്ടറെറാട്ടുംകളങ്കക്കരിമഷിപിരളാ
തുള്ളചന്ദ്രൻറമട്ടും

ഒട്ടംചേരാഴ്ക്കിലുംമേഖലമരവിരിമാ-
ന്തോൽകളാൽബ്ഭംഗികൂട്ടി
ക്കിട്ടുമ്മാറംവിശേഷിച്ചഴകെഴുമവനാ-
ണാമുനിശ്രേഷ്ഠപുത്രൻ ൫൩

അദ്ദേഹംകൎണ്ണഭാഗത്തണിയുമമ്മതൊലി
പ്പൂങ്കുലപ്പൂമണന്താ-
നദ്ദേശത്തൊക്കെവീശിപ്രഥമമധികമെൻ
ഘ്രാണസംതൃപ്തിനല്കീ
ഇത്ഥ്യേവംദൈവയോഗാലവിടെയഴകൊഴു
ക്കിട്ടുകണ്ടാമഹാനേ
പ്രത്യേകംകൌതുകാൽക്കൺവിടരുമൊരുവിധം
നന്നേഞാൻനോക്കിനിന്നേൻ ൫൪

അന്നാസൌന്ദൎയ്യമാത്രപ്രിയനൊരുഗുണവും
ദോഷവുംനോക്കിടാത്ത
ക്രൂരാത്മാവൻകള്ളനെന്നെപ്പരവശനിലയാ-
മ്മട്ടുതൻപാട്ടിലാക്കി
പിന്നാക്കംപോകുവാൻഞാൻമുതിരുകിലുമൊരാ
ളെന്നെമുന്നോട്ടുതള്ളീ
ട്ടൊന്നാകെക്കൊണ്ടാക്കിട്ടമ്മട്ടഥമുനിതനയൻ
തന്റെപാൎശ്വത്തിലെത്തി ൫൫

വന്ദിക്കേണ്ടവരാണമാമുനികളെന്നോൎത്തായവൻതൻമുഖ-
ത്തന്നിൽക്കണ്ണുപതിച്ചുകുണ്ഡലമുലഞ്ഞമ്മട്ടുകുമ്പിട്ടുഞാൻ
അന്നിത്ഥംവഴിപോലെകൈതൊഴുതവാറായാളെയുംകാമനൊ
ന്നന്നിക്കണ്ടുവരാനിരിപ്പതുമറിച്ചാക്കാവതല്ലാൎക്കുമേ ൫൬

മാരൻവന്നുപറഞ്ഞപോലെയവനുള്ളിൽ
മാററമൊന്നുള്ളിനാൽ
സ്വൈരംകണ്ടഥതൽക്കുലാദിയറിവാൻ
പ്രാഗൽഭ്യമാൎന്നിട്ടുഞാൻ
ചാരത്തായവനൊത്തപോലെവിലസും
സബ്രഹ്മചാരിത്വമു
ള്ളോരത്താപസപുത്രനോടുതനിയേ
ചോദിച്ചിതെന്നിത്തരം ൫൭

ക്കെന്നായ്വൻഭഗവാൻപറഞ്ഞിട്ടകി,താരെ,ന്താണപേരെ,ങ്ങനി
ന്നെന്നാരാലിഹവന്നിതേ,തൊരുമരപ്പൂകൊത്തിതീക്കാതിലും,'
എന്നാരെക്കൂട്ടവരേനാതി,'വാനിലസുരന്മാരുംസുരന്മാരുമൊ
ത്തൊന്നായ്ക്കുപ്പുമൃഷാബ്ധനുണ്ടഴകെഴുന്നാരേശപ്തകേതുദ്വിജൻ ൨൫

ആമാന്യൻമുനിപുണ്ഡരീകസരസിസ്നാനത്തിനായ്പ്പോയനാൾ
പൂമാതായതിൽവാഴുവോളഴകെഴുന്നീദയാഗ്യനേക്കണ്ടതിൽ
സാമാന്യംതഴുകുമ്പൊഴെന്നവിധമാസ്സന്ദർശനംകൊണ്ടുതാൻ
കാമാവേശഫലംലഭിച്ചിതരുളുംതൻപുണ്ഡരീകസ്ഥലേ ൨൬

ഉണ്ടായീസുകുമാരനായൊരുകുമാരൻതാനുമന്നേരമേ
തണ്ടാർമാതുഭവാൻെറപുത്രനിവനെന്നേല്പിച്ചുയോഗീന്ദ്രനേ
കണ്ടാൻമാമുനിദിവ്യദൃഷ്ടിയിലിതിൻതത്ത്വത്തെയെന്നിട്ടുക
യ്ക്കൊണ്ടാനന്ദനനേകിനന്ദിയൊടുടൻതാൻപുണ്ഡരീകാഹ്വയം ൨൭

സംസ്കാരംമാമുനിക്കൊത്തൊരുവിധമഖിലം
ചെയ്തുബാല്യംകഴിഞ്ഞോ
രക്കാലംപുത്രനേത്താൻജനകമുനിതപ-
സ്സിന്നുകല്പിച്ചയച്ചു
ഇക്കാണുംശ്രീമുനീന്ദ്രാത്മജനറിവെഴുമാ-
പ്പുണ്ഡരീകാഖ്യനല്ലോ
തൽക്കാലംകാതിലിപ്പൂങ്കുലയുടെകഥയും
ചൊല്ലിടാംകേട്ടുകൊൾക ൨൮

ഇന്നീനല്ലചതുർദ്ദശീതിശിവനേക്കണ്ടൊന്നുവന്ദിക്കുവാൻ
വന്നീടുംവഴിനന്ദനാമരവനശ്രീദേവികണ്ടാദരാൽ
തന്നീനിൻപരമാകൃതിക്കിതണിയാനെന്നിചരയില്ലെങ്കിലും
തന്നീവിശ്രുതപാരിജാതതരുവിൻപൂങ്കൊത്തുചാർത്തിച്ചതാം ൨൯

ചൊല്ലുന്നീയ്യാളിദേതാതുമ്പൊഴുതയിചപലേ
നീവലിച്ചിത്രയൊക്കെ
ചൊല്ലുന്നെന്തിന്നെടുക്കാമണിയുവതിനിതെ
ന്നോതിയംസ്സുന്ദരാംഗൻ
മെല്ലെന്നാദ്ദിവ്യ[illegible]കുലചെവിയുടെമേൽ
നിന്നെടുത്തെൻെറകാതിൽ
ത്തെല്ലൊന്നഞ്ചുന്നിളമ്പുഞ്ചിരിയമൃതിൽനന
ച്ചൊന്നുനന്നാക്കിവെച്ചാൻ ൩൦

അപ്പോഴെൻകവിളിൽത്തൊട്ടുപോയതിൽവിറ
ച്ചിട്ടുംകരംവിട്ടുടൻ
പൊയ്പോയീസ്ഫടികാക്ഷമാലയതുമ
ന്നായാളറിഞ്ഞില്ലപോൽ
ക്ഷിപ്രംഭൂമിതൊടുന്നമുമ്പതുപിടിച്ചേ
ന്നപ്പൊഴേക്കെത്തിയെൻ
ഛത്രഗ്രാഹിണി ദേവിതൻറകുളിയാൎയ
വന്നീടുകെന്നോതിനാൾ ൨൭

എൻപോക്കായപ്പോളായാളൊട്ടുതരമറിയു
ന്തോഴരോരീ സഖേ! ചൊ
ല്ലുൻപോടെന്തീമനസ്സിൻമറിവിവളിഹചെ
യ്യുക്ഷമാലാപഹാരം
അമ്പോ! താനിന്നറിഞ്ഞീലതുചെറുതുകിട
ക്കട്ടെയെന്നാൽഭവാൻതൻ
വൻപോലുംചിത്തമൊന്നെങ്കിലുമിവളിൽവരാത
ങ്ങുവെക്കൊന്നിവണ്ണം ൨൮

എന്നേകള്ളി! മമാക്ഷമാലയുമെടു
ത്തങ്ങോട്ടുപോകുന്നുനീ
യെന്നേവംകപടപ്രകോപമൊടടു
ത്തദ്ദേഹമോതീതദാ
തന്നേൻമാലയിതെന്നുപുഞ്ചിരിയൊടെൻ
ഹാരംകരേവെച്ചുഞാ
നെന്നേരത്തുമെൻമുഖത്തുമിഴിനാ
ട്ടായാളറിഞ്ഞില്ലഹോ ൨൯

ആയീതോഴികളെൻറചിത്തചലനം
കണ്ടെന്നിളന്നാണമാ
യ്പോയി, ഞാനഥപൊയ്ക്കപൂകവാശയാ
മ്മട്ടിൽക്കുളിച്ചിട്ടുടൻ
പോയേനമ്മയൊടൊത്തുതൽഗ്ഗു
ണഗണംചിന്തിച്ചുമാ
ഛായേവംസഗൃഹത്തിലേക്കൊരുവിധം
ചെന്നെത്തിവല്ലെങ്കിലും ൩൦

പിന്നെത്തോഴികളേപ്പിരിച്ചുതലനോ
    വെന്നുള്ളഭാവത്തിനാൽ
ത്തന്നെത്താനെയിരുന്നുമോഹമറിവാ
    ന്നോത്തുംസ്വപ്രബോധംവിനാ
ഒന്നെങ്ങോട്ടുഗമിച്ചിതാ,യവനുമാ
    യെന്തോതിതാനാരതാ
രി,ന്നെന്തെന്തൊരുമട്ടിതെ,ന്നൊരിടവു
    തോന്നാതെയായ്ത്തീൎന്നുഞാൻ ൩൭

അപ്പൊടെന്നുടെവെററിലച്ചുരുളെട
    ത്തൊന്നിച്ചുപോന്നുള്ളൊരാ
മൽപ്രാണപ്രിയയായിടുംതരളിക
    പ്പെങ്കുട്ടിവന്നോതിനാൾ
അപ്പോൾപ്പൂങ്കുലകാതിൽവെച്ചമുനിതാൻ
    നീകേവലംവിട്ടുപോ
ന്നപ്പോളെന്നൊടുനിൻറതത്വമഖിലം
    ചോതിച്ചറിഞ്ഞീടിനാൻ ൩൮

തത്വങ്കേട്ടവനപ്പൊഴേമരവിരി
    ക്കീറൊന്നെഴുത്തുങ്കുറി
ച്ചത്തന്വിക്കുകൊടുക്കനീയ്യിതുതനി
    ച്ചുള്ളപ്പോളെന്നേകിമേ'
ഇത്ഥംചൊല്ലിവരുന്നോരാത്തരളിക
    ക്കയ്ത്താരിൽനിന്നമ്പൊട
ന്നപ്പത്രംവാങ്ങിവിട്ടത്തോരായ്യതിൽഞാൻ
    വായിച്ചിതോന്നിത്തരം ൩൯

സരസംബിസാസിതമുക്താ
സരത്തിനാലാശകാട്ടിയതിദൂരം
അരമെൻമാനസയോനിയെ
യരയന്നമ്പോലെനീയ്യേററി' ൪൦

ഈവല്ലായ്യയനായ്യ്പോലെതിമിരക്കാരന്നിരുട്ടുള്ളരാ
വൃനംവിട്ടുളവാക്കിടുമ്പടിമഹാമോഹംജനിപ്പിച്ചമേ
ഞാനെന്നിട്ടവനെന്തുരച്ചിതതിനങ്ങെന്തോതിവിശ്രബ്ധയായ്
ത്തീൎന്നിതുപുനരെന്ത്രെ,യെന്നകഥയാൽസ്സായാഹ്നമാക്കീടിനേൻ ൪൧

അക്കൻപാഞ്ഞുമറിഞ്ഞവാമനവണ-
ക്കാരത്തിവനോതിമുൻ
തൂക്കൺപാർത്തമുനീന്ദ്രപുത്രരിലൊരാൾ
വാതില്ക്കലുണ്ടെന്നുമാം
ശിഷ്യൻകൊണ്ടുവരാൻപറഞ്ഞിതവിട
ന്നെന്നോർത്തുഞാൻദാസികൊ
ണ്ടാക്കുമ്പോളതുതത്സഹായിമുനിയാ
ണെന്നായറിഞ്ഞീടിനേൻ ൯൬

അദ്ദേഹത്തിനെവേണ്ടപൂജകളൊടും
പര്യങ്കമേററീട്ടുടൻ
പ്രത്യേകാദരവോടുകാലുകഴുകി
ത്തോർത്തിച്ചിരുത്തീടവേ
സസ്ഥംവാണവനോതുവാൻതരളികാ
വക്ത്രത്തിൽനോക്കുമ്പൊഴാം‌ഞാൻ
ചിത്തംതാനിവളെന്നുരച്ചുമുനിയും
ചൊന്നാൻകനിഞ്ഞിത്തരം ൯൭

അങ്ങാര്യേ! ശൃണുഞാൻകപിഞ്ജലനതെ
ന്നാത്താപസനൊത്തനൽ
ച്ചെങ്ങാതിദ്വിജനീവഴിക്കൊരുനട
പ്പില്ലെന്റവാക്കിന്നെടോ
എങ്ങാശ്ശാന്തമുനിക്രമംവിഷമമാ
മീരാഗഗോഷ്ഠിച്ചുഴി
പ്പെങ്ങാരാലിവനേസ്സുഹൃൽപ്രണയമാ-
ണിങ്ങോട്ടയപ്പിച്ചതും ൯൮

ചൊല്ലുംവസ്തുതരാജപുത്രി!യവിടംവിട്ടിങ്ങുനീപോന്നവാ
റല്ലാസാലൊരുമുത്തുമാലയുമെടുത്തായാളടുത്തെത്തിമേ
അല്ലാ! നിൻജപമാലനന്നിതുസഖേ! യെന്നായ്ചിരിച്ചോതിഞാ
നല്ലാതൊന്നുമുരച്ചതില്ലവനതിൽച്ചിന്തോദയന്തേടുവാൻ ൯൯

ഞാൻചൊല്ലാതുപദേശമാതിരികളും
ദൃഷ്ടാന്തഭേദങ്ങളും
താൻചെയ്യേണ്ടുമുപായവുംമുറകളും
കാണിപ്പുമന്ത്രങ്ങളും

എൻചൊല്ലാലഴലാണ്ടുനാണമൊടവൻ
തന്നാനനം ചാച്ചുടൻ
തൻചിത്താൎത്തിയൊടൊത്തുമാറിമറവായ്നി
ന്നിണ്ടലുണ്ടാക്കിമേ ൪൦
കാടപ്പോഠംമുഴവൻതെരഞ്ഞൊട്ടുവിലാ
സ്സുണ്ടെത്തിവല്ലാതെക
ണ്ടാടൽപ്പൂടൊട്ടുമട്ടുമാറിയൊരിട
ത്തായാളിരിക്കുന്നതും
പാടില്ലാംപറവാനുമാനിലയിനി
സ്സാരോപദേശംഫലം
നേടില്ലാദ്ധമെന്നുറച്ചവനെഴും
ജീവന്നുയതിച്ചുഞാൻ ൪൧

പോയ്ത്താരിന്നലകൊണ്ടുവന്നുശയ
നംനിൎമ്മിച്ചിളഞ്ചന്ദനം
കയ്ത്താർകൊണ്ടുകശക്കിവിഴ്ത്തിയുടലിൽ
കൎപ്പൂരവുംതൂവിനേൻ
അസ്ഥാനത്തിലിരിക്കിലുംപുനരവൻ
കണ്ണീരൊട്ടുംനാണമാ
ന്നസ്ഥാനഭ്രമഖിന്നമെന്നുടെമുഖ
ത്തേക്കൊന്നുനോക്കീടിനാൻ ൪൨

വേണംകൌശലമീയവസ്ഥയിലിതാ
ണെന്നോൎത്തുവേഗംസ്പൃഹൽ
പ്രാണൻക്ഷീണവാഞ്ഞുവാനിവിടെഞാൻ
വന്നെത്തിരാജാത്മജേ
കാണുംശേഷമശേഷവുംവിദുഷിയാളെ
ന്നെൻറകണ്ണാത്തിലേ
താണുകൊണ്ടിനിയുള്ളവാക്കുമിവിടുന്നെ
ല്ലാമറിഞ്ഞുദ്ധം ൪൩

എന്നിത്രയ്ക്കുംപറഞ്ഞോരളവിലൊരുഹരി
ക്കാരനെത്തിപ്പറഞ്ഞാൻ
വന്നിട്ടുണ്ടിങ്ങൊരസ്വാസ്ഥതയറിയുകയാൽ
ദ്ദേവിതാനെന്നിവണ്ണം

മുന്നിൽക്കണ്ടൊരാതിരക്കിൽബ്ഭയമൊടുമുനിയേം
    പോയിതാൻചൊന്നവാക്കി-
നൊന്നിശ്ശുള്ളോരുരസ്സ്യംമറുപടിയറിവാൻ
    പോലുമകാത്തതില്ല ൪൪

അന്നേവംകേട്ടറിഞ്ഞാജ്ജനമതുനിലയായ്
    നില്പതോർത്താത്തറിഞ്ഞീ
ലന്നേരത്തമ്മയൻവാന്നരുളിനവരവും
    പോരുമെന്നൊന്നുമേഞാൻ
എന്നേവംരാഗമേറുംകമലിനിയെവെടി
    ഞ്ഞക്കനെങ്ങോനടന്നു
വന്നേറീവാമനാകുംവിധിവിധുരതചേ-
    ത്തിന്ദുവുംവന്നുയന്നു ൪൫

കാമൻചോരടപറിച്ചുംവിരഹദഹനനി
    ട്ടാകവേചുട്ടെരിച്ചും
കാമംഞാൻകേണുകൊണ്ടാത്തരളികയൊടുടൻ
    ഗൽഗ്ഗദമ്പൂണ്ടുചൊന്നേൻ
ആമെന്നാലാവതെല്ലാമിവളിലണയുമാ-
    വട്ടെയെന്മൂലമായി
ട്ടാമെന്തോകഷ്ടമാ,മാമുനിസുതനതുപാ-
    ത്തിട്ടുപൊട്ടുന്നചിത്തം

അങ്ങേബ്ഭാഗത്തുശാസ്ത്രം,കുലമുറ,പെരുതാം
    ലജ്ജ,താതാദിയിൽബ്ഭീ
യ്യി,ങ്ങേബ്ഭാഗത്തുമാരൻമധു,ഋതുവിരഹം,
    മൃത്യുവിൽപെട്ടപേടി
മങ്ങീഞാനെന്തുവേണ്ടുവിഷമമിഹവിമോ-
    ഹത്തിലായ്ബ്രഹ്മഹത്യ
ക്കിങ്ങീയ്യുള്ളോർക്കുതീരാത്തൊരുകടുനരകം
    പററിടാതായ്വരട്ടേ ൪൬

എന്നോരോന്നുവിഷാദമോടുവിലപിക്കുമ്പോളുറക്കംകണ-
ക്കെന്നോരാതെയണഞ്ഞുമൂർഛയകമേചൈതന്യവുംകെട്ടുമേ
ചെന്നോമൽപ്പനിനീരുകാററിവകളാൽത്തന്റേടമുണ്ടാക്കിയി-
ട്ടെന്നോടാസ്സഖിചൊല്ലികാല്ക്കലടിയെക്കണ്ണീരുചാർത്തിത്തരം ൪൭

എന്തോശാസ്ത്രം, വിശേഷാൽഗുരുജനമിനിയെ-
ന്തെ, ന്തുന്യാണം, കുലത്തി-
ന്നെന്തോചട്ടം? നിരത്തുയുവമുനിയുടെയും
തൻെറയുംപ്രാണനാഥ്യം
ഗന്ധൎവ്വന്മാൎക്കുതമ്മിൽപ്രണയമൊടുമിണ-
ങ്ങുന്നതല്ലേവിവാഹം
ചന്തത്തിൽധൎമ്മശാസ്ത്രംപറയുവതെന്തിനാൽ
പ്പോകെഴുന്നേല്ക്കവേഗം? ൪൯

ഇപ്പാടായവൾചൊന്നകേട്ടസമയ-
ത്തിന്നൊത്തവേഷംധരി-
ച്ചപ്പെണ്ണൊത്തുഗൃഹത്തിൽനിന്നൊരുവരും
കാണാതിറങ്ങീട്ടുഞാൻ
അപ്പോൾത്തന്നെകുതൂഹലത്തൊടുനട-
ന്നിട്ടിക്കിലേക്കാശുപോ-
നപ്പോളെൻെറവലത്തുകണ്ണിളകിതേ
വല്ലാതുടൻവീണ്ടുമേ ൫൦

അസ്പഷ്ടംവിപിദനകരച്ചിലകലെക്കേട്ടിട്ടുൾശ്ശങ്കകൊ-
ണ്ടല്പംപാഞ്ഞഥഹാസഖേ! മുനിമണേ! ഹാപുണ്ഡരീകാത്ഭുനീ
മൂപ്പാരിങ്ങനെശൂന്യമാക്കിയെവിടെപ്പോയച്ഛനെക്കണ്ടുടൻ
ഉൽപ്പാദംതൊഴുതെന്തുണത്തുമിനിയെന്താഹന്തചെയ്യേണ്ടുഞാൻ? ൫൧

അയ്യോദുഷ്ടപിശാചിയാകിനമഹാശേപാതേ!
കവന്നെന്നിതോ
കയ്യോടാജ്ജപമാലകൊണ്ടുതെളിയാഞ്ഞെൻ
തോഴർതൻജീവനം
നിയ്യോതീട്ടുകൊരൊററവാക്കയിസഖേ! താൻ
പോകിലെൻപ്രാണനി-
ല്ലയ്യോ'യെന്നുകപിഞ്ജലൻകരുണമായ്ക്കേ-
ഴുന്നതായ്ക്കേട്ടുഞാൻ ൫൨

പിന്നെത്താൻവിറപൂണ്ടമെയ്യൊടിടറിക്കാൽ
വെച്ചുമൊന്നിച്ചൊരാ-
ളന്നെത്തൽക്ഷണമൊന്നുപൊക്കിയവിടെ
ക്കൊണ്ടിട്ടുമട്ടെത്തിനേൻ

മെന്നാപ്പോളള്ളപാട്ടുജീവനുടനേവാട്ടി-
ത്രൈവൈകിച്ചവ-
ന്നെന്നെപ്പാർത്തുചൊടിച്ചമട്ടമമമ-
ദ്രോഹത്തിനേകണ്ടുഞാൻ? ൰൬

ഇത്രത്തോളംപറഞ്ഞായവളതുസമയ
ത്തപ്പൊഴുണ്ടായമൂർഛാ
ഛിത്രംകാണിച്ചു,ശേഷംകഥപറവതിനാ
മ്മട്ടുമോഹിച്ചുവീണാൾ
ചന്ദ്രാപീഡൻവിമോഹിച്ചെഴുമവളെയുടൻ
പാർത്തുചോദ്യത്തിനാൽനി-
സ്സന്ദ്രാധിപ്പാടുപററിച്ചതിലതികഠിന-
ദ്രോഹിഞാനെന്നുറച്ചു ൰൭

തെററന്നായവൾതന്നുചൊന്നാവനുടൻപൊട്ടിച്ചുപൊയ്ത്താരില-
ക്കാററംതാൽപ്പനിനീരുമേശിയവളിൽത്തൻേറടമുണ്ടാക്കിനാൻ
മററംചേതനചേർന്നവാറവളഹോപണ്ടത്തെമാലപ്പൊഴും
പററംമാതിരികേണുകേണുവിലപിച്ചാളേററവുംപിന്നെയും ൰൮

അന്നാക്കാട്ടുമരങ്ങൾതൻകരളുമദ്ദുഃഖത്തിനാൽപ്പൊട്ടിപോം-
ലൊന്നായ്ദ്രിക്കളുംപരംപ്രതിരവവ്യാജാൽക്കരഞ്ഞൂതദാ
ചന്ദ്രാപീഡനുമൊന്നുകണ്ണനിറയുംകണ്ണീരൊടോതിഃമതീ-
യെന്നാലോപണിശേഷമോതുവതിനുംകേൾപ്പാനു?മെന്നിങ്ങനേ ൰൯

ദുഃഖപ്പാടൊരുമട്ടടക്കിയവളുംചൊന്നാൾഃഇതിൽക്കഷ്ടമാ-
യൊക്കപ്പാടെനിനക്കിലെന്തിനിയുരപ്പാനുംശ്രവിപ്പാനുമേ
ഓക്കിൽപ്പാടവമററമാലിനിഹമേജീവിക്കുവാനാശയു-
ണ്ടാകിപ്പാടുപെടുത്തൊരത്ഭുതമിനിച്ചൊല്ലാംഭവാനോടുഞാൻ ൨൰

ഇതിബഹുവിഷമത്തിൽപ്പെട്ടദുഃഖത്തിനൊക്കെ
പ്രതിവിധിമരണംവിട്ടോന്നുഞാൻകണ്ടതില്ല
അതിനുടനെയൊരുങ്ങീതാനുമപ്പോളൊരാള-
ങ്ങതിരുചിമതിബിംബത്തിങ്കൽനിന്നിങ്ങിറങ്ങി ൨൰൧

മന്നിലായവനണഞ്ഞുകയ്ത്തലം
തന്നിലാക്കിമുനിമെയ്യനാവിലം
ഒന്നയന്നജനകൻകണക്കിനേ
യെന്നൊടോതിയഋസന്താപവാക്കിനേ ൨൰൨

'മതിമതിമരിക്കുണ്ടാനിയ്ക്കീപ്രിയൻെറസമാഗമം
മതിമതി! മഹാശ്വേതേ! വത്സനിനക്കിനിയാകുമേ'
ഇതിമതിയിൽനിന്നെത്തുന്നായാൾ പറഞ്ഞതുകേട്ടണ-
ഞ്ഞതിമതികുതുകത്തെന്നായികപിഞ്ജലനോട്ടുഞാൻ ൩൦

എന്തെന്തെന്നിഷ്ടനെക്കൊണ്ടേവിടെയെവിടെനീ
പാഞ്ഞുപോകുന്നുവെന്നാ-
യെന്തെന്നില്ലാതെപെട്ടന്നരിശമൊടുശിരാ-
പ്പെട്ടുമേൽപ്പോട്ടുനോക്കി
എന്തെന്നെൻവാക്കിനൊന്നുംമറുപടിപറയാ
താമഹാനുംഭ്രതന്താ-
നെന്തോത്സ്ഥമപ്പോൾമരവിരിമറകെ
ക്കെട്ടിമേല്പോട്ടുപൊങ്ങി ൩൧

മുപ്പെരുമൊത്തുമതിബിംബത്തിലെത്തിയിതുതാൻ
നോക്കിനില്ക്കെയുടനേ
കെല്പേറുമാശയൊടുമുൻമോടിവിട്ടുബതവാ
ണെൻവ്രതത്തൊടിഹഞാൻ
ഉൾപ്പേറിടുംപ്രിയമൊടച്ഛൻഗൃഹത്തിനുനയി
ക്കുന്നതിനുപലമ-
ട്ടേപ്പേർപ്പെട്ടുംപണിയെടുത്തിട്ടുതോററുബഹുനാൾ
പാർത്തുപോയ്നിജപുരേ' ൩൨

———:o:———

സൎഗ്ഗം ൫

എന്നേവംവിസ്തരിച്ചാനിജകഥയെമഹാ
ശ്വേതചൊല്ലിക്കഴിച്ചി-
ട്ടന്നേരംചുണ്ടുവാടുംപടിചുടുനെടുവീ-
ർപ്പിട്ടുമിണ്ടാതിരുന്നു
ചന്ദ്രാപീഡൻമനസ്സാൽമനസിജമറിമായ-
ത്തെയോർത്തത്ഭുതപ്പെ-
ട്ടൊന്നായ്കൊണ്ടുവച്ചുന്നതവളൊടരുളിനാ-
നിത്തരംസാന്ത്വവാക്യം ൧

ദുഷ്ടൻഞാൻദുർഘടപ്പാടൊട്ടുവിലിതറിയാ
താദരാൽച്ചോദ്യമൂലം
കഷ്ടംകാലപ്പഴക്കത്തെടവിനതവദുഃഖ-
ത്തിനെപ്പത്തനാക്കീ
ധൃഷ്ടംകല്യാണി!കേഴായ്കിതുവിധമിനി
യേതെങ്കിലുംകെല്പൊടപ്പോൾ
സ്പഷ്ടംവന്നാശ്വസിപ്പിച്ചതുഭവതിയെയാ-
ദ്ദേവനാംചന്ദ്രനല്ലോ ൧

അല്ലാതാസ്സമയത്തിലാവിഭവമോടാച്ചന്ദ്രബിംബത്തിൽനി-
ന്നുല്ലാസത്തോടിറങ്ങിവന്നതിലുടൻമററാരുവാൻകേറുവാൻ
വല്ലാതത്ഭുതമായമട്ടുപലതുംകേൾപ്പുണ്ടുശാപംവരം
ചൊല്ലാന്നീവകശക്തിയാൽവിവിധമാംദൈവപ്രയോഗങ്ങളും ൨

എന്നല്ലാശ്വേതകേതുദ്വിജമുനിയവിടു-
ത്തച്ഛനോബ്രഹ്മമട്ടാ-
ണൊന്നില്ലാമാന്യനാമാമുനിവരനുതപ-
ശ്ശക്തികൊണ്ടിട്ടസാദ്ധ്യം?
എന്നെല്ലാംയുക്തിചേരുംപലതരമിതിഹാ-
സങ്ങൾകൊണ്ടാശ്വസിപ്പി-
ച്ചോന്നല്ലാസനചോദിച്ചിതുനൃപതിമഹാ
ശ്വേതയോടിപ്രകാരം ൩

‘എന്നാലെങ്ങോട്ടുപോയീതരളികയവളോ
നല്ലവിശ്വാസമുള്ളാ-
ളൊന്നാണല്ലോവിശേഷാൽഭവതിയെവിടുവാൻ
കാരണംകാണ്മതില്ല’
എന്നായ്ചോദിച്ചധാത്രീപതിയൊടഥമഹാ
ശ്വേതയുംചൊല്ലി,‘യെങ്ങോ-
ട്ടെന്നാലാസ്സാധുപോവുംപറവനവളെഞാൻ
വിട്ടതുംകേട്ടുകൊൾക

ഗന്ധർവ്വാധിപനായചിത്രരഥനെചൊല്ലീലയോമുമ്പുഞാൻ
ചന്തത്തോടവനാണിതിങ്ങൊരുശിവക്ഷേത്രംപ്രതിഷ്ഠിച്ചതും
ഹന്തസ്വച്ഛജലംസരോവരമിതച്ഛോദംകുഴിപ്പിച്ചതും
സ്വന്തംചൈത്രരഥാഖ്യമായിട്ടൊരീപ്പൂങ്കാവനംവെച്ചതും ൪

ചൊല്ലേറുള്ളമദിരാഖ്യയാമമൃതിൽനിന്നുണ്ടായിവന്നപ്സരോ-
വർഗ്ഗത്തിങ്കലൊരംഗനാമണിയവന്നുണ്ടാത്മജീവേശപരി-
ഷ്കോടിക്കബ്ഭാഗ്യയിലാമഹാനുരമയുംസൌന്ദയ്യസമ്പത്തിനാൽ
ത്താല്ലുംകന്യകയൌവനക്രമമിയന്നൊന്നുണ്ടു കാ ദം ബ രി ൭

കുട്ടിക്കാലമുതൽക്കേസകലരുമിവരിൽ
ജ്ജീവനൊന്നെന്നുകാണു-
മ്മട്ടിൽക്കാലുഷ്യമേലാത്തൊരുവിധമവളും
ഞാനുമായിഷ്ടമല്ലോ
ഇഷ്ടപ്പാടോട്ടുമന്നെൻവിവരമറികയാ
സ്സാധുചെയ്തുകുമാരീ-
ക്കഷ്ടപ്പാടെൻമഹാശ്വേതയിലെഴുകിലെൻ
വേളിയന്നെന്നിവണ്ണം ൮

മെച്ചംചേർന്നഴകാർന്നയൌവനമവൾക്കേറുംവിധംഖേദമ-
ങ്ങച്ചിൽ ചിത്രരഥനുമേറിയവനോ സന്ദേശമൊന്നേകിമേ
'വത്സേ! നിന്നനുജത്തിയായിട്ടുമിവൾക്കുള്ളോരുദ്വാഹമൊ-
ന്നുത്സാഹിക്കുകചെററമാററവതിനായ് നീതന്നെയെന്നിങ്ങനേ ൯
എന്നാലായതിലേക്കു ഞാൻ തരളികപ്പെൺകുട്ടിയെക്കാര്യമൊ-
ന്നൊന്നായ് ചൊല്ലിയയച്ചുനാളെവരുമേകാലത്തുതാൻതോഴിമൊ
എന്നായീക്കഥയാലെയപ്പകൽമഹാശ്വേതാശ്രമേപോകയാ-
ച്ചന്ദ്രാപീഡനൃപൻകഴിച്ചുവിധിയിൽസ്സന്ധ്യാർച്ചനാദിക്രമം ൧൦

ചാരത്തിന്ദ്രായുധംശഷ്പത്തിനെയൊരുനിചുള-
ത്തഴ്ചിലാക്കെട്ടിവന്നാ
സ്ത്രീരത്നംചൊന്നദിക്കിൽശ്ശയനമിലകളാൽ
ത്തീർത്തതിൽപ്പാത്തുവീണ്ടും
കൂറോടാശ്ചര്യമാമിക്കഥ,പട,സചിവൻ,
പത്രലേഖ,യിതാൻതാ-
നോരോന്നോർത്തോർത്തുതീർത്തുനിശനൃപതനയൻ
മീക്കളുംനിദ്രയെന്ന്യേ ൧൧

അപ്പോൾ,കണ്ടേറിയുമ്പടികമനരനേപ്പോലശപമിന്ദ്രായുധം
ബാഷ്പംകൊണ്ടലിവാണ്ടമാതിരിമഹാശ്വേതാമുഖംനോക്കിപോൽ
അപ്പാടന്നിശയുംപുലന്നസമയംകൃത്യംകഴിച്ചന്നൃപൻ
കേളാരുന്ന സമാധിനിത്തിയമഹാശ്വേതാന്തികംപൂകിനാൻ ൧൨

പിന്നെസ്സൂര്യനുമൊട്ടയന്നസമയംഗന്ധർവ്വപുത്രൻപിതം
ചെന്നെത്തിത്തൊഴുതന്തികേതരളികപ്പെണ്ണങ്ങിരുന്നാൾതദാ
ഞ്ഞുന്നെന്തായിതുകാര്യ'മെന്നരുൾകയാൽകല്പിച്ചുകേയൂരകൻ
വന്നിട്ടുണ്ടവനോടുമുത്തരവചസ്സോകേയ്യു'മെന്നാളവൾ ൫൩

ചൊല്ലീകേയൂരകൻ, "നീമമഹൃദയമറി
ഞ്ഞിട്ടുകില്ലാതെയുള്ളോ-
ളല്ലീസ്വാന്തമ്മനസ്സാമ്മമനമിനിയെ-
ന്നീപ്പരീക്ഷിച്ചിടുന്നു
ചൊല്ലിടാമെന്നൊടേവംപരിഭവമഥവാ
നീവനംവാഴ്കിലുംഞാ-
നല്ലീഗേഹത്തിൽവാഴുന്നതുമതിനിവളോ
ടേവമോതേണ്ടതത്രേ' ൫൪

സന്ദേശംനീയ്യയച്ചുള്ളതുതരളികതാൻ
വന്നുണർത്തിച്ചുകേട്ടി-
ട്ടന്നേരംചൊല്ലിവിട്ടാൾതവസഖിമറുസ
ന്ദേശമൊന്നിന്നിവണ്ണം'
എന്നേവംകേട്ടവാറെറ്റിടമിഴികളിള
ക്കാതെയേന്തോവിചാരി-
ച്ചോന്നേരത്താൺചൊന്നാൾനൃപതിയൊടുമഹാ
ശ്വേതതാനിപ്രകാരം ൫൫

'അല്ലേരാജകുമാര!നിന്നുടയനല്ലാകാരമാചാരമെ-
ന്നല്ലേസർവ്വവുമെത്രനിസ്പൃഹജനത്തിന്നുംസ്പൃഹാഹേതുവാം,
ചൊല്ലേറുന്നഭവാനമെൻറസഖിയാംകാദംബരിവാക്കുകേ-
ട്ടില്ലേ?നമ്മുടെയാത്രയെന്നിയെയിതിന്നെന്തുണ്ടിനിക്കൌശലം? ൫൬

ഗന്ധർവ്വാധിപരാജധാനിയകലത്തല്ലെൻറകൂട്ടെബ്ഭവാൻ
ചന്തത്തോടവിടക്കുപോരികണയാനാളെസ്വസൈന്യത്തിലും
ഹന്തപ്രൌഢമനോഹരാകൃതിയെഴുംനിൻമേനികാണിക്കിൽഞാൻ
ഗന്ധർവ്വപ്പരിഷക്കുപാരമുപകാരംചെയ്യുവെന്നും വരും' ൫൭

ചന്ദ്രാപീഡനുരച്ചിതിത്രവലരെച്ചൊ
ല്ലുന്നതെന്തിന്നുഞാ-
നെന്നാൽത്തെറ്റിന്നടക്കമേമമായിങ്ങനെ
കല്പിപ്പതെ'ന്നിങ്ങനെ

പിന്നെക്കാൽനടയായ്ത്തുടന്നിതുമഹാ
ശ്വേതാനുയാനംഹയ-
ന്തന്നെക്കൊണ്ടുവരാൻഭരംമിഴികളാൽ
കേയൂരകന്നേകമേ ൮

മുൻപിൽകേയൂരകൻചെന്നലിവിനൊടറിവും
നൽകികാദംബരിക്കി-
ങ്ങൻപിൽബ്ഭൂപാലപുത്രൻവരുവതുമഴകും
തൽഗുണാശ്ചര്യമട്ടും
വൻപിൽതെല്ലൊന്നുചെന്നിട്ടമരപതിപുര
ന്തന്നെവേറിട്ടിതൊന്നീ
മുൻപിൽകാണുന്നതെന്നോർത്തിട്ടുമരചനുമ-
ങ്ങെത്തിഗന്ധർവ്വനാട്ടിൽ ൯

വെള്ളിക്കൊക്കുന്നതുംഗസ്ഫടികമയമതിൽ-
ക്കെട്ടേഴുംരാജധാനി-
ക്കുള്ളിൽപ്പുക്കേഴുകാവൽപ്പടികയറിയവൻ
ചെന്നുകന്യാഗൃഹത്തിൽ
മെല്ലെക്കേയൂരകൻചെന്നഴകൊടുവഴികാ-
ണിക്കെയുൾപ്പുക്കുടൻക-
ണ്ടല്ലോശ്രീമണ്ഡപാഖ്യംവിമലമണിയണി-
ഞ്ഞുണ്ടുകാണുംപ്രദേശം ൧൦

പിന്നെക്കണ്ണുവിടത്തുമത്ഭുതമൊട്ടും
പര്യങ്കമദ്ധ്യത്തിലായ്
മിന്നുംരത്നവിശേഷഭൂഷണമണിസ്ത്രീ-
മണ്ഡലാഭ്യന്തരേ
ചിന്നിച്ചാർത്തിനരത്നരശ്മിമറയുംദേഹ
പ്രകാശത്തിനാൽ
പ്പൊന്നിൻകാന്തിവിലാസവീചിമറിവിൽ
ദ്ദിക്കൊക്കെമുക്കുംവിധം ൧൧

നന്നായിട്ടുതടസ്ഥർപോലുമലിയുമ്മാറായ്സ്സദാചാരമ-
ട്ടൊന്നായ്ഭേദമെണച്ചിടാത്തഴകൊഴുക്കുൾപ്പെട്ടേഴുംഭാഷയിൽ
നന്ന്യാനല്ലുപമേയമട്ടിനുപമാനപ്പെട്ടകാദംബരീ —
കന്ന്യാരത്നമതൊന്നുകണ്ടുവെളിവിൽക്ഷോണീമണാളാത്മജൻ ൧൨

അത്യന്താൽഭുതകോടിതേടിവിലസും
സൌന്ദൎയ്യസമ്പത്തെഴു-
ന്നത്തന്വീമണിയാളെയങ്ങവനിവൻ
കണ്ടോൎത്തിതൊന്നിത്തരം
സത്യംബ്രഹ്മനതിൎത്തിയില്ലപരമാ-
ശ്ചൎയ്യപ്പണിപ്രൌഢികൾ-
ക്കിത്ഥംരത്നവിശേഷസൃഷ്ട്യയുമവൻ
പററിച്ചിട്ടുന്നില്ലയോ ൨൩

ശ്രീകേറിപ്പെരുമാർകനത്തകടലാൾ
കണ്ണുന്നുകാലംവൃഥാ
പോകുന്നൂചതിപററിമേനിയുമയായ്
പങ്കിട്ടുമുക്കണ്ണനും
ആകുമ്പോലെയഭീഷ്ടമീത്തരുണിയെ-
ക്കാണാതെകഷ്ടംമിഴി-
ച്ചാകെപ്പാടെയൊരായിരംമിഴികളു-
ണ്ടെന്തിനുദേവേന്ദ്രനും? ൨൪

ഇത്ഥംമന്നവനുള്ളിലോൎക്കുമളവിൽ
ത്താനേമഹാശ്വേതയേ
പ്രത്യുത്ഥാനപരിഭ്രമത്തൊടെതിരേ-
ററാളങ്ങുകാദംബരി
പ്രത്യേകംപ്രണയക്കൊഴുപ്പൊട്ടുപുണ-
ൎന്നിട്ടാമഹാശ്വേതയും
പൃത്ഥ്വീശാത്മജനെക്കുറിച്ചവളൊടാ-
യോതീടിനാളിത്തരം ൨൫

'ആരാൽബ്ഭാരതഖണ്ഡഭൂമിയിലെഴു-
ന്നാച്ചക്രവൎത്തീന്ദ്രനാം
താരാപീഡനുപുത്രനായ്മതിഥിച-
ന്ദ്രാപീഡനെന്നാഹ്വയം
നേരായിട്ടിവിടക്കുവന്നൊരിവനെ
കണ്ടിട്ടുഗന്ധൎവ്വരാ-
യോരാസ്സൎവ്വകുടുംബവുംസരസമായ്
തേടട്ടെയത്യുത്സവം' ൨൬

ഈമട്ടായവൾചൊന്നവാറിമവിട്ടു-
ന്നീടുംപ്രകാരത്തിലാ-
ശ്രീമൽഭൂപകുമാരനിൽത്തിരുമിഴി-
ക്കോലിട്ടുകാദംബരി
ഓമൽക്കൌശലമോടുമാവഴിമഹാ
മായാപ്രയോഗത്തിനാൽ
കാമസ്വാമികടന്നുചെന്നവൾമന-
ക്കാമ്പിൽപ്പൂക്കംനേടിനാൻ ൮൭

ചന്ദ്രാപീഡനെരത്നപീഠമതിലായ്
വാഴിച്ചൊരേകോച്ചിലൊ-
ത്തൊന്നായ്ചിത്രരഥൻെറയുംമകളിരു-
ന്നാളങ്ങുഹംസൻെറയും
നന്നായ്നാണമണഞ്ഞടങ്ങിയമരും
കാദംബരീദേവിയാ-
ലന്നായാളിൽനടത്തിയുത്തമഗൃഹാ-
ചാരംമഹാശ്വേതയും ൮൮

പ്രായേണസ്വശരീരതുല്യനിലയാം
കാദംബരിത്തോഴിയാ-
ളായീടുംമദലേഖകാലുകഴുകി-
ത്തോർത്തിച്ചുപൃത്ഥ്വീശനേ
മയ്യാദസ്സ്ഥവിയപ്പൊടുംവിറയൊടും
കാദംബരീദേവിതൻ
കയ്യാൽനൾകിമുറക്കുവാനിതിവെറും
വ്യാജത്തിലാത്മാവിനേ ൮൯

അന്നേരത്തിലവൻെറകൈതൊട്ടുകയാൽ
സ്സൌഖ്യത്തിനാൽക്കയ്യിൽനി-
ന്നൊന്നേറംവിറകൊണ്ടുരത്നവളയ-
ങ്ങുന്നൊന്നറിഞ്ഞീലവൾ
ചന്ദ്രാപീഡനുമാവധൂകരതലം
തൊട്ടപ്പൊഴുണ്ടായൊരാ-
നന്ദാൽത്താൻഭുവനത്രയാധിപതിയായ്
വന്നെന്നതുംതോന്നിതേ ൯൦

പിന്നെക്കന്യകളൊക്കെമൌനമൊടെഴുന്നേരംവിനോദത്തിനായ്
വന്നെത്തീകലഹിച്ചുപെങ്കിളിയുമങ്ങാൺതത്തയുംതൽക്ഷണം
ചന്ദ്രാപീഡനവൾക്കിടച്ചിലധികംകൂട്ടാൻപ്രസംഗിച്ചതെ-
ല്ലൊന്നാവാക്കിൽമയങ്ങിമഞ്ജുമുഖിമാർമന്ദസ്മിതംതേടിനാർ ൩൰൧

കെല്പിൽക്കുറ്റിനദന്തകാന്തിചിതറിക്കൊണ്ടേറെനല്ലൊച്ചയിൽ
കല്പിക്കുംനൃപവാക്കുകേട്ടധികമായ്കാദംബരീമാനസം
വായ്പിൽത്തെല്ലിടവാണവാറൊരുഹരിക്കാരൻപ്രവേശിച്ചുടൻ
കേൾപ്പിച്ചു'ചിരമമ്മനിങ്ങൾവരുവാൻകാക്കുന്നു'വെന്നിങ്ങനേ ൩൰൨

ക്രീഡാശൈലത്തിലൂക്കൻമണിമയഭവനം-
തത്രകല്പിച്ചുചന്ദ്രാ-
പീഡാവാസത്തിനെന്നിട്ടവനിവസുതമാർ-
മാതൃപാൎശ്വംഗമിച്ചു
കൂടെക്കേയൂരകൻപോയവിടെയബലമാർ-
ചേയ്യുനാനാവിനോദ-
ത്തോടെപ്പൂർപ്പിച്ചുദിവ്യക്രമമൊടുകുളിയൂ-
ണെന്നിതെല്ലാംനടത്തി ൩൰൩

മന്നിൽബ്ഭാനുകരങ്ങൾമങ്ങുമളവിൽത്താൻതുംഗമേടപ്പുറ-
ത്തന്നിൽത്താൻമദലേഖമാത്രതുണയായേറ്റിട്ടുകാദംബരി
നന്ദ്യാമോഹനകേളിശൈലഭവനംവാഴുംമനോജ്ഞാംഗനാം
ചന്ദ്രാപീഡനെനോക്കിനിന്നുസരസംനീട്ടുംകടക്കണ്ണിനാൽ ൩൰൪

അന്നാവീരനിൽമൂച്ചുകൂടിനകടക്കണ്ണിട്ടുചാട്ടുമ്പോഴേ
വന്നാരാൽസ്മരവീരനായവളിലുംവൎഷിച്ചുബാണങ്ങളേ
ചെന്നാക്കൺമുനകൊണ്ടുവന്നനൃപസൌന്ദൎയ്യംനുകൎന്നിങ്ങനെ
ചൊന്നാളാമദലേഖയോടൊളിവിലാത്തനാംഗിയാളിത്തരം ൩൰൫

'മുമ്പിൽക്കാമനെയാളി!ഞാൻകഥയിലും-
കേൾപ്പീലയിന്നീവിധം
മുമ്പിൽക്കണ്ടുകിടച്ചുചന്തമൊടുച-
ന്ദ്രാപീഡരൂപത്തിനാൽ
മുമ്പിൽച്ചൊല്ലിയതില്ലിതെന്നൊടുമഹാ-
ശ്വേതാളിമിണ്ടാതെയും
മുമ്പിൽച്ചൊല്ലിയതൊക്കെയീരസികനെ-
ക്കൊണ്ടിങ്ങുവന്നപ്പോഴേ ൩൰൬

കണ്ടിട്ടുണ്ടാകുമോയെൻമതിമറിവു-
മഹാശ്വേത,മാരന്റെമായം
കണ്ടിട്ടുള്ളാളിതിങ്ങെങ്ങനെയതുസ-
മയംകണ്ടുവെക്കാതിരിക്കും
വീണ്ടുംമുൻതീച്ചുതെററിച്ചിട്ടുമതിവ-
ലുതായൊത്തചിത്തഭ്രമത്തെ
വേണ്ടുംവണ്ണംപണിപ്പെട്ടൊരുവിധമകമേ-
ചിൻവലിപ്പിക്കതന്നേ ൩൭

എന്നാലീയൊരുശേഷഹാരമഴകു-
ള്ളായതാക്കനൽച്ചേച്ചയു-
ള്ളൊന്നാണായതുകൊണ്ടുചെന്നിതണിയി-
പ്പിച്ചേക്കുവേണ്ടെങ്കിലും?
എന്നായാമദലേഖകേട്ടതുടനേ-
വാങ്ങിച്ചുപോയ്ഭംഗിയിൽ
ച്ചൊന്നാക്കമന്നവനോടെത്തവനതി-
ന്നൊന്നോതിടാത്താവിധം ൩൮

ചാലേചാത്തിച്ചുകണ്ഠേനൃപതിയെയവളീ-
ദ്ദിവ്യഹാരത്തെവേണ്ടു-
മ്പോലേതുവെണ്ണിലാവിൻകുളുർവെളുതെളുവൻ-
കാന്തിവീശുംവിധത്തിൽ
മേലേനക്ഷത്രമാലാകലിതസിതശരൽ-
പൂൎണ്ണചന്ദ്രൻകണക്കെ
നാലേറെബ്ഭംഗിതിങ്ങുംനൃപസുതനുവിശേ-
ഷിച്ചുമാമാലയാലേ ൩൯

അന്തിക്കാലത്തുകാദംബരിചിരമവനെ-
പ്പിന്നെയുംനോക്കിനിന്നാ-
ച്ചിന്തിക്കാളുംവിചാരത്തൊട്ടുമൊട്ടുവലസം-
മേടമേൽനിന്നിറങ്ങീ
അന്തിക്കാബ്ഭൂപനേററത്തുചിതമുടലിനാൽ
മേത്തയേറിക്കിടന്നും
ചിന്തിക്കാനുള്ളമാൎഗ്ഗത്തിനുചെറുതുമനം
വിട്ടിതൊന്നിപ്രകാരം ൪൦

ളുണ്ടോഗന്ധർവ്വകന്യക്കിഹജനനവശാ-
ലീവിലാസങ്ങൾ,തക്ക-
ങ്കുണ്ടോരാക്കാമനെന്നെക്കരുതിയിവളെയി-
ട്ടൊന്നുതുള്ളിപ്പതുണ്ടോ
കുണ്ടോളംകൺമുനത്തെല്ലതിവിരുതിയലും
ദ്ദൂതിയെപ്പോലെയെത്ത-
ന്നുണ്ടോചോലാക്കിലെന്നുള്ളതിലിവനിതിലാ-
ലോചനക്കുണ്ടുമാർഗ്ഗം ൪൫

പൂത്തുനിശ്ചയമെൻറകിന്നരജന-
പ്പിൻപാച്ചിലെന്നാലിനി-
പ്പേത്തുംഞാനറിയുന്നതില്ലിതുപരം
കാലാൽഫലിച്ചീടുമോ
സത്യംനമ്മുടെയൌവനപ്പുതുമുഴു-
ക്കമ്പെഭ്രമന്തന്നെയാ-
ണിത്ഥംചേർച്ചവരുന്നതോമനുജരും
ഗന്ധർവ്വരുംതങ്ങളിൽ ൪൬

തന്നെക്കെക്കേമനാകുന്നിനവിതുവെറുതേ,
വേണ്ട,ചൊവ്വല്ല,പോട്ടേ,
പിന്നെക്കാലേനതിച്ചപ്പെട്ടുമഖിലവു,മി
ന്നെൻറസൈന്യങ്ങളെങ്ങോ?’
എന്നെല്ലാമുള്ളിലോക്കുന്നരചനെയരികിൽ
കാത്തുനില്ക്കുന്നുറക്കം
ചെന്നെത്തിക്കണ്ണടപ്പിച്ചിതുനിശമുടിയാ-
നായിരിക്കുംവരെക്കും ൪൭

പിറ്റെന്നാളേററകാലത്തവനിവനുടനേ
നിത്യകർമ്മംകഴിച്ചും
മുററംകാദംബരീസന്നിധിയണയെമഹാ
ശേപതയേയുംവണങ്ങി
ചെററെല്ലാംപാർത്തുതൽസ്സന്തതിയൊടവരയ-
ച്ചുള്ളഗന്ധർവ്വർചൂഴേ
ത്തെററന്നിന്ദ്രായുധത്താൽപ്പരിചൊടുപടനി-
ല്ക്കുന്നിടത്തേക്കുപോന്നു ൪൮

കെല്പോടൊത്തെന്തുകണ്ടോന്നൃപതിവഴിപിടി-
ച്ചെത്തിയച്ഛോദവക്ക-
ത്തപ്പോഴസ്സുംപരക്കെപ്പടകുടിലുമടി-
ച്ചിട്ടിരിക്കുന്നകണ്ടു
ഉൾപ്പൂവിൽപ്രീതിയോടാബ്ഭടനൃപനിരയും
കണ്ടുതൻമന്ത്രിയായ്ച്ചേ-
ന്നബ്ഭൂപൻവിസ്തരിച്ചുനിശിനിജകഥയാ-
പ്പത്രലേഖാഖ്യയോടും ൪൫

ആരാവങ്ങനെരീന്നുസൂര്യനുയരേ
താൻഹേമകൂടത്തിൽനി-
ന്നാരാലെത്തിയുണത്തിരാജസുതനോ-
ടമ്പോടുകേയൂരകൻ
നേരായ്നിൻമുഖദശ്നാശയഴലു-
ണ്ടാകുന്നുകാദംബരി
യ്ക്കോരാതാശ്ശയനത്തിലിട്ടിതുഭവാ-
നീഹാര'മെന്നിങ്ങനേ ൪൬

ഏവംകേയൂരകൻചൊന്നളവലിവൊടുടൻ
ഹേമകൂടസ്ഥലത്തേ
ക്കാവുംവേഗേനചെന്നാനവനിപതിസുതൻ
പത്രലേഖാസമേതം
പോയ്വന്ദിച്ചുമഹാശ്വേതയെയവളതിയാ-
യാദരിച്ചാഗമത്തോ-
ടാവൻപൻപത്രലേഖയ്ക്കനുപദമഥകാ-
ദംബരീപാശ്വമെത്തി ൪൭

ഉദ്യാനപ്പൊയ്കവക്കത്തൊരുഹിമഭവന-
ത്തിന്നകംനല്ലവാഴ-
പ്പത്രത്താൽത്തീർത്തമെത്തപ്പുറമരുളിയലം
വാടിടുംമേനിയോടും
ആത്ത്യാചാഞ്ഞോരുകാദംബരിയെയവനിപൻ
കണ്ടിതായാൾവരുമ്പോ-
ളാത്താശ്വാസംപിടഞ്ഞേററിട്ടുമവളവനോ-
തീട്ടതിൽതാൻകിടന്നാൾ ൪൮

പിന്നീടായവർതമ്മിലാദികുശല
    പ്രശ്നംകഴിഞ്ഞേററവും
ചിന്നീടുന്നവിലാസഭേദമൊടുമൊ-
    ത്തുണ്ടായിസംഭാഷണം
അന്നീമാതിരികൈവശത്തിലമരും
    കാദംബരീദേവിയെ
ത്തന്നീഹാവഴികാട്ടികൌശലമൊടും
    വക്രോക്തിയാൽപ്പാൎത്ഥിവൻ ൪൯

പോകുമ്പോൾപ്പത്രലേഖാസഖിയിവിടെവസി-
    ക്കട്ടെയെന്നിഷ്ടമേററം
തൂകുംകാദംബരിച്ചൊൽപ്പടിയവളെയിരു-
    ത്തീട്ടുസൈന്യസ്ഥലത്തിൽ
സാകമ്പോന്നോരുകേയൂരകനൊടുമണകേ-
    നാട്ടിൽനിന്നുംതലേന്നാൾ
വൈകുമ്പോൾക്കത്തുമായ്വന്നവനൊടതരചൻ
    വാങ്ങിവായിച്ചുനോക്കി ൫൦

അച്ഛൻവേഗംവരാനായെഴുതിയകുറിയാ-
    ണെന്നറിഞ്ഞായതപ്പോൾ
വെച്ചാൻകേയൂരകൻതൻകരതളിരിൽമിഴി-
    ക്കുമ്പുകുമ്പിച്ചുകൊണ്ടേ
പ്രച്ഛന്നംമന്ത്രിയൊത്തീവിഷയമഥവിചാ-
    രിച്ചിതീമട്ടിലായെ-
ന്നിച്ഛാഭംഗത്തൊടൊത്തങ്ങനെനൃപതനയൻ
    യാത്രയുംതീൎച്ചയാക്കി ൫൧

ഒന്നോതാംസത്യമായ്മേതവകനിവുനിന-
    ക്കുമ്പൊൾനാട്ടിൽഗ്ഗമിപ്പാൻ
തോന്നുന്നില്ലിങ്ങുപക്ഷേഗുരുജനമരുൾചെ-
    യ്യാജ്ഞതെററിച്ചുകൂടാ
മന്ന്യുക്ഷോഭംപൊറുത്തീടണമുടനെവരാ-
    മെന്നുകാദംബരിക്കായ്
സ്സന്ദേശംബാഷ്പമോടൊത്തരുളിനൃപതികേ-
    യൂരകൻതന്നെവിട്ടു ൫൨

വൈശമ്പായനനുനാട്ടരച്ചിതുഭവാൻ-
    സൈന്യത്തൊടൊപ്പംവഴി
ക്ലേശംവിട്ടുവരുകുറേക്കതിമയായ്
    മുമ്പിട്ടുപോകട്ടെഞാൻ'
ഇത്ഥംതീർച്ചകഴിച്ചുയാനപടഹം-
    കൊട്ടിച്ചെഴുന്നള്ളിയ
ന്നെത്തിപ്പാർത്തിതുഭദ്രകാളിയരുളും
    കാവിങ്കലന്തിക്കവൻ ൫൩

അതിൽത്തട്ടിപ്പോരുംതമിഴഭജനക്കാരനുടെമ-
ട്ടതിന്നൊക്കുംവേഷംമൊഴികൾഭജനപ്പിട്ടിവകളാൽ-
മതിക്കൊട്ടാനന്ദത്തൊടുരജനിവാണുജ്ജയിനിയിൽ
ക്ഷിതിക്കിന്ദ്രൻസ്വല്പംദിവസമതുകൊണ്ടെത്തിവഴിയെ 224 ൫൪

സർഗ്ഗം ൬

എന്നിട്ടാപ്പുരിപുക്കതാതജനനീ
    പാദങ്ങൾസേവിച്ചുതാൻ
നിന്നിട്ടാശ്ശുകനാസനെത്തൊഴുതുപോ-
    ന്നെത്തികുമാരാലയെ
മന്ദിച്ചുള്ളമനോരഥത്തൊടനിശം
    കാദംബരീധ്യാനമായ്
മുന്നിട്ടുള്ളചരാചരങ്ങളിൽമന-
    സ്സെത്താതെപാർത്താനവൻ ൧

ഇഷ്ടംപോലുണ്ടതില്ലാമധുരരസമറി-
    ഞ്ഞീലവസ്ത്രങ്ങളിൽത്താ-
നിഷ്ടപ്പെട്ടീലവീശ്ശുമ്മണമുടയകുറി-
    ക്കൂട്ടുമേൽപ്പൂശിയില്ലാ
കൂട്ടില്ലാതായപാനഫപ്പടിയുമവനഹോ
    കൂട്ടുവിട്ടാനമട്ടും
കുട്ടിച്ചുററിപ്പിണങ്ങുംവലയിൽവലയുമാൺ
    മാൻകണക്കുംകുഴങ്ങി ൨

രാവെന്നാവതിനാഗ്രഹംപകലഹോ–
രാവിൽപ്പകൽക്കാശയാ
യേവംബാഷ്പമണിഞ്ഞകണ്മണിയൊട്ടും
നോക്കുംവടക്കോട്ടുതാൻ
ഈവണ്ണംബതപോന്നൊരെൻവിവരമാ–
ക്കെയൂരകൻചൊല്ലണ്ടയെ–
ന്നാവുംതന്മൊഴി,പത്രലേഖയൊടതെ–
ന്തെ,ന്നോതുമാസ്സാധുവും, ൩

എന്നായ്രാപ്പകലോർത്തുകൊണ്ടൊരുസമാ–
ധാനംകിടക്കാതെയാ
ചന്ദ്രാപീഡനുഴന്നമാനസവുമാ–
യ്യേവീടിനാനൊട്ടുനാൾ
എന്നാലിക്കഥയച്ഛനമ്മകളറി–
ഞ്ഞിടാത്തമട്ടേററവും
നന്നായിട്ടുമറച്ചിരുന്നുനിജമാ–
മാകാരമന്നായവൻ ൪

തന്നേക്കാത്തവലാഹകാത്മജഹയ–
ക്കാരാൽവഴിബ്ബുദ്ധിമു–
ട്ടേന്യേവന്നിതുപത്രലേഖയവിടെ
ക്കുങ്ങള്പനാൾക്കപ്പുറം
ചന്ദ്രാപീഡനുമാശപസിച്ചിതവളെ
ക്കണ്ടിട്ടുകാദംബരീ–
നന്ദ്യാതാൻകരുതിപ്പുറത്തുതടവി–
ക്കൊണ്ടാൻവണങ്ങുമ്പൊഴേ ൫

ഗ്ദ്ധംകാദംബരീവാർത്തകളവനവളോ–
ടന്നുചോദിച്ചിതെ,ന്നേ
ബാന്ധംചിന്തിപ്പതുണ്ടോപറകവളിഹഞാൻ
പോന്നതിൽക്കോപമുണ്ടോ–
പ്രൌഢൻഭൂപാലനേവംമൊഴിയുമിടയിലാ–
ത്തമ്പിയാളൊന്നസൂയാ–
രൂഢംനോക്കിപ്പറഞ്ഞാൾനൃപഗുരുഭജനം
ചെയ്കിതെന്നോർപ്പതിപ്പോൾ ൬

ആരോമൽത്തയ്യലാളാമവളലർവിശിഖ-
സ്വാമിയാംദൈവമേറെ-
ക്കൂറോടങ്ങുഴിഞ്ഞിട്ടവൾമധുമഥന-
ന്നാഴിമാതെന്നപോലെ
വേരോടുള്ളൂന്നുമാക്കുട്ടിയെയൊരുലതയേ
പ്പോലെതാൻവിപ്രയോഗ-
ക്രൂരോഗ്രത്തീയ്യിലങ്ങെന്തിനുബതവെറുതേ-
കഷ്ടമിട്ടേച്ചുപോന്നു ൭

അന്നാക്കേയ്യൂരകൻതാൻപറകെയവൾവിഭോ!
നിർഗമിച്ചെന്നറിഞ്ഞി-
ട്ടൊന്നാകപ്പാടെമിന്നൽക്കൊടിയടിയിലിള-
ന്നെൽക്കൊടിപ്പാടുലഞ്ഞു
പിന്നെദ്ധൈര്യംപിടിച്ചെന്നൊടിതരുളിയെടോ-
പത്രലേഖേകഥിക്കു-
ന്നെന്നോമന്നവൻതൻതൊഴിലരുതിതര-
ക്കാക്കുമേ’യെന്നിവണ്ണം ൮

വേനക്കാലത്തെരാത്രിപ്പടിചുടുനെടുനി-
ശ്വാസമോടുംപകല്ലു-
ള്ളൂനംവിട്ടാക്രമത്താലവളതുമുതൽനാൾ
തോറുമേറെച്ചുടച്ചു
താനേചണ്ടത്തമട്ടോർത്തണകിലുമണിപ-
ണ്ടായ്യവൾക്കുള്ളകുന്തൽ
സ്ഥാനേപൂച്ചൂടലില്ലാഞ്ഞതിൽമലർമണ-
മേല്ക്കാതൊഴിക്കേണ്ടിവന്നു ൯

നിത്യംഹന്തകരഞ്ഞുവീർത്തരുണമാ-
യീടുന്നപാംഗത്തൊടൊ-
ത്തത്യന്തംമഷിയേമറന്നലസമാ-
യ്ക്കണ്ണുംകലങ്ങീട്ടവൾ
പത്തിക്കീറെറഴുതാതെയായകവിളിൽ
കണ്ണീരിനാൽപ്പത്തനാ-
യെത്തിട്ടുള്ളൊരുമുത്തുമാലയണിയു-
ന്നുണ്ടന്നുതൊട്ടെപ്പൊഴും ൰

ജാത്യാതന്നെചുമന്നുമാർദ്ദവമിയ-
ന്നുള്ളായവൾക്കുള്ളചു-
ണ്ടാർത്ത്യാചൂടുപെരുത്തിടുന്നനെടുവീ
ർപ്പേറ്റേറ്റുവാടുന്നുകേൾ-
പേർത്തുനിൻവിരഹത്തിലുംമുലകളിൽ
ചൂടിന്നൊരാശ്വാസമായ്
ച്ചാർത്തുന്നുണ്ടവൾചന്ദനത്തൊടുസമം
കർപ്പൂരവുംഹാരവും ൧൧

എന്നാലിങ്ങഴകിന്നൊഴുക്കിൽവിരഹ-
ത്തീയ്യുംകടൽക്കുള്ളിൽനി-
ന്നൊന്നാളുംബഡവാഗ്നിയുംകെടുവത-
ല്ലെന്നുണ്ടുരണ്ടത്ഭുതം
അന്നപ്പെണ്ണുകണക്കുപൊയ്ക്കകളിലുംമാൻ
മട്ടുപൂങ്കാവിലും
പിന്നെക്കോകിമുറയ്ക്കാഹോകരയിലും
ചുറ്റുന്നുമാൽകൊണ്ടവൾ ൧൨

സങ്കല്പകൊണ്ടുനിർമ്മിച്ചൊരുതവതിരുമെയ്
പുൽകുവാനായിനീട്ടു-
ന്നൻകയ്യിൽക്കിട്ടിടാഞ്ഞിട്ടവളഴലൊടുനാ
ണിച്ചുമോഹിച്ചുവീഴും
സങ്കല്പത്തിങ്കൽനിന്നുംമൃഷയ്ക്കിലകല-
ങ്ങുപോയേക്കുമെന്നാ-
ശ്ശങ്കപ്പാടാൽബ്ഭവാനിൽപ്പരിഭവമവൾചൊ-
ല്ലില്ലതന്നുള്ളിനോട്ടും ൧൩

ചിന്തിക്കുംതൽസ്വരൂപംസതതമവൾഭവൽ
പ്പേരുവീണ്ടുംവിളിക്കും
ചന്തഞ്ചേരുന്നനിൻമേനിയിൽമിഴികളുറ-
പ്പിക്കുമീമട്ടിലായി
എന്തിഞ്ചോതുന്നുമറ്റുള്ളവർവിരഹമഹാ
സങ്കടപ്പാടശേഷം
സ്വന്തഞ്ചേതസ്സുകൊണ്ടിട്ടറിയണമവിടു-
ന്നായവൾക്കുള്ളദുഃഖം ൧൪

എന്തോചൊല്ലാൻവിചാരിച്ചവൾപലകുറിയും
ചുണ്ടനക്കുമ്പൊഴേനി-
ച്ചന്ദ്രാവേതംഗുരുച്ഛായയിൽമനസിവസി-
ച്ചീടുമാരോതടക്കും
എന്തോഴിത്തയ്യലേവംതലമമമടിമേൽ
വെച്ചുമെയ്യാൽനിലത്താ-
ഹന്തോഗ്രൻപാമ്പിനേപ്പോലുരുളുമിടയിലോ-
ന്നോതിനാളിപ്രകാരം ൯൪

'ഒന്നേല്ലെൻതോഴി!പോയെൻദയിതനെയിവി-
ടെക്കൊണ്ടുവന്നീടണംനീ
യ്യെന്നേജ്ജീവിച്ചുകാണുന്നതിനുമനസിതേ
മോഹമുണ്ടെന്നുവെച്ചാൽ
ഇന്നാളല്ലിത്രദൂരെക്കതിപരവശഞാൻ
പോയ്വരാൻ,നീയ്യടുത്തു-
ണ്ടെന്നാൽത്തൊട്ടൊട്ടുജീവിക്കുവനതുമിനിയി-
ല്ലെങ്കിലെൻപ്രാണനില്ലേ' ൯൫

എന്നായ്ച്ചൊല്ലുന്നകേട്ടുംപരവശനിലഞാൻ
കണ്ടുമിങ്ങെത്തി,മേല്പോ-
ട്ടെന്നാൽക്കല്പിപ്പതെന്തുംകരയുമവൾപറ-
ഞ്ഞിട്ടുമിണ്ടാതിരുന്നു
ചന്ദ്രാപീഡൻമനംവെച്ചിതുമുഴുവനുമേ
കേട്ടുമോഹിച്ചമട്ടാ-
യൊന്നാദ്യംബോധമുണ്ടായളവുമുതൽവിചാ-
രിച്ചുയാത്രയ്ക്കുപായം ൯൬

ഒന്നായോടിത്തളർന്നീടിനകുതിരയുമായ്
ത്തത്രകേയൂരകൻതാൻ
വന്നാൻകാദംബരീദൂത്യശപറവതിന്നാ-
യൊട്ടുനാൾചെന്നശേഷം
നന്നായായാളുമന്നുജ്ജയിനിയിൽവിഭവം
സാൽഭുതംകണ്ടുറച്ചാ-
നെന്നാലെൻതമ്പുരാട്ടിക്കുചിതപദവിയിൽ
ച്ചെന്നിതുള്ളെന്നിവണ്ണം ൯൭

കേറിച്ചെന്നിട്ടകത്തായവനിണപിരിയും
 ചക്രവാകംകണക്കാ-
മ്മാറിൽക്ലേശാൽച്ചടച്ചോരുടലൊടുമരികിൽ
 ക്കേവലംപത്രലേഖാ
സൈ്വരംവീശുന്നവെഞ്ചാമരയൊടുപചരി-
 ച്ചംവിധംമെത്തയിന്മേൽ
പ്പാരംക്ഷീണിച്ചിരിക്കുംനരവരസുതനെ
 സ്സാദരംസാധുകണ്ടു ൧൯

ചന്ദ്രാപീഡനടുത്തുകൈതൊഴുതിരു-
 ന്നായാളൊടത്യാദരി-
ച്ചൊന്നാദ്യംതലതൊട്ടുകൊണ്ടുകുശല-
 പ്രശ്നംകഴിച്ചങ്ങനേ
'ചൊന്നാലുംകനിവോടുകൂടിയരുളും
 കാദംബരീവാൎത്തയ'-
ങ്ങെന്നാൻതോഴിയെയൊന്നുനോക്കിയവനും
 ചൊന്നാൻചുരുക്കത്തൊടും ൨൦

'ചൊല്ലീട്ടില്ലവളൊന്നുമിങ്ങരുമയോ
 ടെല്ലാന്നുചൊല്ക്കിൽഭവാൻ
ചൊല്ലീട്ടിങ്ങരുന്നതാകിൽവെറുതേ
 ഞാൻവന്നതെന്നിത്രയും
അല്ലേചൊല്ലുകവല്ലതുംസുമുഖിതൻ
 സന്ദേശമെന്നാനൃപൻ
തെല്ലേറെപ്പറയുമ്പൊഴോതിയവനും
 ഭോഷ്കല്ലുണൎത്തുന്നതും ൨൧

'ജീവിച്ചിങ്ങനെനിങ്ങൾനില്ക്കിലുമിനി-
 സ്ത്രീയാധിയെന്നാശയേ
ഭാവിച്ചിട്ടവിടുന്നുനോക്കിയതിൽഞാ-
 നിങ്ങോട്ടുപാഞ്ഞീടിനേൻ
ഈവിസ്താരമതെന്തിനാണുവെറുതേ
 കാദംബരീദേവിയാൽ
ജീവിച്ചിപ്പൊളിരിപ്പതേറുപറവാൻ
 സന്ദേഹമുണ്ടാകുന്നുമേ

അന്നാവാൎത്തകൾകൊണ്ടുതന്നെപകൽപോ-
ക്കിട്ടങ്ങുകേയൂരക-
ന്നൊന്നാംക്ലാസ്സുനിവാസമേകിനിശയിൽ
പ്പാൎപ്പിച്ചുരാജാത്മജൻ
'എന്നാൽശ്ശുദ്ധമരക്കനുംമലയനും
കാട്ടാളനുംമററമ-
ല്ലെന്നാൽശ്ശീഘ്രമണഞ്ഞതായ്കരുതിടാ-
മച്ഛോദവക്കത്തുഞാൻ' ൨൩

എന്നിസ്സന്ദേശമേകിപ്പരിചൊടുപുലർകാ-
ലത്തുകേയൂരകൻത-
ന്നൊന്നിച്ചാപ്പത്രലേഖാംഗനയൊടവനുസ-
മ്മാനവുംനൽകിവിട്ടു
അന്നിത്ഥംകൂട്ടരുംപോയധികവിവശനായ്
തന്റെയാത്രയ്ക്കുതാനെ-
ന്തൊന്നിപ്പോൾകാരണംകാട്ടിടുമിതികരുതി
പ്പാൎത്തുഭൂപാലപുത്രൻ ൨൪

കേട്ടുതൻപടരണ്ടുയോജനയക-
ന്നിട്ടുള്ളദിക്കിങ്കലാ-
യിട്ടുണ്ടങ്ങനെതമ്പടിച്ചുമരുവു-
ന്നെന്നാത്മഭൃത്യോക്തിയാൽ
'ആട്ടേനമ്മുടെതോഴരാകിയൊരുവൈ-
ശമ്പായനൻതങ്കൽനി-
ന്നൊട്ടുണ്ടാംവഴി'യെന്നുറച്ചുമെതിരേൽ-
പ്പാൻപോയിതാതാജ്ഞയാൽ ൨൫

ചാരേചെന്നുവലാഹകൻവിവരമായ്
ക്കാട്ടുന്നരാജാക്കളേ
നേരക്കണ്ടഥമന്ത്രിപുത്രനെവിടെ
പ്പോയെന്നുചോദിച്ചതിൽ
ചേരേനിന്നറിയിച്ചുതൊണ്ടവിറപ്പൂ-
ണ്ടാസ്സൈന്യപാലൻ'പ്രഭോ!
നേരേവംബതവന്നതില്ലിവിടെയി-
ന്നദ്ദേഹ'മെന്നിങ്ങനേ ൨൬

താഴത്തശപത്തിൽനിന്നാപ്തപതനയനിറ-
ങ്ങീട്ടുകാണുമ്മരത്തിൽ
താഴത്തായ്‌വാണു 'ഹാഹാസചിവസുത! സഖേ!'
യെന്നുകേണന്നുടങ്ങീ
കേഴുന്നാസ്വാമിയോടാപ്പടകളുടയവൻ
കാൽക്കൽവീണെന്തിവണ്ണം
കേഴുന്നൂദേവ! ജീവിച്ചവനവിടെയിരി-
ക്കുന്നതുണ്ടെന്നുണർത്തീ ൨൭

ചന്ദ്രാപീഡനരച്ചതെല്ലമിതുമേ
വിശ്വാസമാവുന്നതി-
ല്ലെന്നാൽജ്ജീവനിരിക്കെയെന്നൊടുപിരി-
ഞ്ഞായാൾക്ഷണംനില്ലുമോ'
എന്നായ്ചൊന്നനരേന്ദ്രനോടവനുടൻ
വീണ്ടുംപറഞ്ഞാൻ 'ഭവാ-
നെന്നാൽക്കേൾക്കുകവൻവരാത്തവിവരം
നേരിട്ടുണർത്തിച്ചിടാം ൨൮

ആമട്ടാജ്ഞകൊടുത്തുദേവനെഴുന-
ള്ളുമ്പോൾക്കുറേപ്പിന്നുട-
ന്നാമന്ത്രീന്ദ്രസുതൻതിരിച്ചവിടെവ-
ന്നന്നാൾകഴിച്ചങ്ങനേ
ധീമൻനിത്യവിധിക്രമപ്പതിവുടൻ
പിറ്റേദ്ദിനംചെയ്തുവെ-
ച്ചാമന്നിൽപ്പലകാടുകണ്ടഥവനോ-
ദിപ്പാനിറങ്ങീടിനാൻ ൨൯

എറെക്കണ്ടറിവുള്ളമട്ടവിടെയു-
ള്ളോരോന്നുനോക്കിക്രമാൽ
വേറിട്ടൊന്നുപകച്ചകണ്ണൊടുതെര-
ഞ്ഞീടാൻതുടങ്ങീടിനാൻ
നേരംകേവലമന്തിയായസമയം
ചൊല്ലീകടന്നിജ്ജനം
'പോരുംപോരികനാളെയാമിനിവനം
കാണുന്ന'തെന്നിങ്ങനേ ൩൦

ഉൾക്കൊള്ളുന്നൊരസൂയയോടുമഥതാൻ
ചൂറാമ്പൊഴേചൊല്ലിനാൻ
'പൊയ്ക്കോൾവിൻമരണം വരക്കുമി വിടം
വിട്ടില്ലഞാനെ'ന്നവൻ
അക്കാട്ടിൽപ്പലനാളുഴന്നിതതുപോ-
ലെന്തൊക്കെനോക്കീട്ടുമി-
ങ്ങാക്കായ്കിലവന്നിളക്കമുളവാ-
ക്കീടാൻകഴിഞ്ഞീലഹോ ൩൧

ഇക്കാണം നൃപർകാക്കൽവീണപലനാൾ
പ്രായോപവേശത്തൊടും
നിൽക്കാതേററമലട്ടിയെങ്കിലുമതിൽ
ദുറാശിവിട്ടില്ലവൻ
അക്കാട്ടിൽപ്പുനരേറെനാൾമരുവിയും
സംഭ്യംകിടക്കാശ്ലയാൽ
തൽക്കാലം നൃപ! ഞങ്ങൾപോന്നിതിനിമേ-
ലെല്ലാംപ്രമാണംഭവാൻ ൩൨

എന്നാശ്ലേട്ടഴലത്തുതങ്ങൾനടുവിൽ
ച്ചാടിക്കഴഞ്ഞീട്ടുടൻ
ചന്ദ്രാപീഡനിരുന്നിതാപ്പെരുമര-
ച്ചോട്ടിങ്കലങ്ങങ്ങനേ
അന്നാവാൎത്തയറിഞ്ഞുതാതനൃപനും
മന്ത്രീശപരൻഭാൎയ്യമാ-
രെന്നാസപ്പജനത്തൊടൊത്തവിടെവ-
ന്നെത്തീപെരുത്തുൾഭ്രമാൽ ൩൩

അല്പംവാണുടനേവലാഹകനൊടായ്
നേരിട്ടുചോദിച്ചറി-
ഞ്ഞാപൃത്ഥ്വീപതിയെന്നുപുത്രനെയധി-
ക്ഷേപിച്ചുമട്ടോതിനാൻ
'ഇപ്പോൾനീയുവനുള്ളിൽമന്ന്യുപെടുമാ-
റെന്തോപ്രവൎത്തിച്ചു,ത-
ന്നുൾപ്പൂവിങ്കലതോറവൻഖതവനം
വാഴുന്നതാംനിശ്ചയം ൩൪

മുമ്പൊന്നിങ്ങൾപിരിഞ്ഞൊരക്ഷണവുമൊ-
ന്നൊററയ്ക്കുഞാൻകണ്ടതി-
ല്ലെമ്പോസമ്പ്രതിയീഗൃഹത്തിലവനോ
വൻകാട്ടിലെന്നായിതേ
വൻപോലുന്നൊരുകാരണംകണിശമാ-
യില്ലാതുപേക്ഷിപ്പത-
ല്ലൻപോടൊത്തെഴുമച്ഛനമ്മസഖിസൽ
ബന്ധുസ്വഗേഹാദിയേ? ൰൨

എന്നേവംമന്നവൻചൊന്നളവഥശുകനാ-
സദ്വിജൻചൊല്ലിവല്ലാ-
തൊന്നേറംശോകമുണ്ടെങ്കിലുമതിനെയട-
ക്കിപ്പിടിച്ചിപ്രകാരം
"എന്നേകഷ്ടംസ്വഭാവംമുഴുവനുമറിയാ-
തൂഹമാത്രത്തിനാലെ
ന്തിന്നേവംകുററമീയുണ്ണിയിലറിവിയലും
സ്വാമികല്പിച്ചിടുന്നു ൰൩

ചന്ദ്രാന്തവഴികൊള്ളിമീൻമഴ,നറു-
മ്പാലിന്നകംകണ്ടകം,
ചന്ദ്രാപീഡനിൽനിന്നവന്നരിശ,മെ-
ന്നാക്കൊന്നുമോക്കാവതോ
എന്നാൽപ്പാതകിയായ്ഗ്രഹപ്പിഴപിടി-
ച്ചായാൾകിളിപ്രായമാ-
യൊന്നായ്നേടിയവിദ്യയെന്തിനമൃതും
കാകോളമായ്മൂഢനിൽ ൰൪

ഒന്നോതാമിനിയുണ്ണി!കാണുമവനി-
ക്കൊട്ടുക്കൊരേനാഥനാ-
കുന്നോരങ്ങതിദുഷ്ടനാകുമവനേ-
പ്പററീട്ടുദുഃഖിക്കൊലാ"
എന്നായ്മന്ത്രിയുരച്ചവാറുജനകൻ
തൻകാല്ക്കൽവീണിട്ടുടൻ
ചന്ദ്രാപീഡനുണത്തികൈതൊഴുതുനി-
ന്നൽബ്ബാഷ്പനായിത്തരം ൰൫

ഹേയെൻതാത!ഭവാനനുജ്ഞതരികൊ-
ന്നീക്കററശങ്കയ്ക്കുമേ-
പ്രായശ്ചിത്തമിതാണുപോയവനെഞാൻ
കൊണ്ടിങ്ങുടൻവന്നിടാം
ന്യായമ്പോലവനോടുകണ്ടുശപഥം
ചെയ്യിച്ചു,ചോദിച്ചറി-
ഞ്ഞീടെന്നിൽക്രമമായ്വിധിക്കേണമോ
കാണുംവിധംദോഷമാ ൩൯

ഇപ്പോഴായവിടത്തിൽവാഴുമവനെ-
ക്കൊണ്ടിങ്ങുവന്നെന്നിയേ
കപ്പോടെൻറഗൃഹത്തിലേക്കൊരുപദം
വെക്കില്ലഞാൻനിശ്ചയം"
അബ്ഭൂപൻഖതപുത്രനിങ്ങനെയുര-
ച്ചോതുമ്പോൾമന്ത്രീന്ദ്രനേ
ബ്ബാഷ്പമ്പൂണ്ടുതിരിഞ്ഞുനോക്കി,വളരെ
ച്ചൊല്ലീതദാമന്ത്രിയും ൪൦

അപ്പാടച്ഛനുമന്നുമന്ത്രിമണിയും
നാനാപ്രകാരത്തിലായ്
ക്കെല്പോടോട്ടുതടുക്കിലുംമകനിള-
ച്ചീലേതുമേനിശ്ചയം
ഉൾപ്പൂവാടിയുടൻമനോരമയവൻ
തന്മൌലികണ്ണീരുകൊ-
ണ്ടപ്പോളേറെനനച്ചുശോകവശയായ്
ചൊല്ലീടിനാളിത്തരം ൪൧

'ഉണ്ണീ!നീയ്യരികത്തിരിക്കിൽമകനെ
ന്നങ്കത്തിലുണ്ടെന്നുഞാൻ
നണ്ണീടുന്നുപിരിഞ്ഞുപോകിലിരുളാ-
ണെല്ലാടമെന്നിങ്ങനെ
കണ്ണീർവാർത്തവളുംവിലാസവതിയും
ചൊല്ലീട്ടലിപ്പിക്കിലും
ഖണ്ഡിച്ചോതിയനിശ്ചയത്തിനവനെ
ത്തെല്ലാചലിപ്പിപ്പവും ൪൨

വല്ലാതങ്ങിടനെഞ്ചുപൊട്ടിവളരെ
ക്ഷീണിച്ചവാക്കാലെയി-
'ന്നെല്ലാമുണ്ണിയുറച്ചപോലെയിനി'യെ
ന്നച്ഛൻപറഞ്ഞീടിനാൻ
നില്ലാതച്ഛനനുജ്ഞതന്നളവവൻ
കുമ്പിട്ടുകൂപ്പിക്രമാ-
ലെല്ലാത്തൻഗുരുവൎഗ്ഗരോടുമപബാ-
ഷ്പാനുഗ്രഹംവാങ്ങിനാൻ ൪൬

ദീൎഘാദ്ധ്വപ്രാന്തിയേന്തുംനിജനൃപനിരയേ
ത്താൻനിറുത്തിക്കുറഞ്ഞൊ-
ന്നാൾക്കാരശ്വപ്പടക്കാർതുണയണയുമൊര
മ്മട്ടടൎയാത്രയായി
'ഇക്കാലത്തെത്തുവാൻഞാനഹഹമകനൊ-
ടോതീടിനേ'നെന്നുമാലൊ-
ട്ടുൾക്കാമ്പിൽച്ചിന്തചിന്തുംനൃപതിനിജപുരം
പൂകിനാൻകൂട്ടരോടും ൪൭

എന്നാലന്നുവലാഹകൻ, നരവരൻ
വീണ്ടുംവിലക്കീടിലും
ചന്ദ്രാപീഡനുപിന്തുണച്ചുഭവന-
ത്തിങ്കൽക്കടക്കാതെയും
അന്നാരാജസുതൻവഴിക്കുദയിതാ-
സന്ദൎശനാശാവശാ-
ലൊന്നായ്പ്പിന്ധ്യശിവാദ്രിതമ്മിലകലം
പുല്ലെന്നുറച്ചീടിനാൻ ൪൮

പാരംവാച്ചമരങ്ങൾകുന്നുപുഴകാ-
ടെല്ലാംകടന്നുസദാ-
ന്നേരംരാപ്പകൽമാഹമറ്റൊരുനട
ക്കിന്ദ്രായുധത്താലവൻ
ഭാരംതിങ്ങിയെഴുംപയോധരമുല
ച്ചാക്കാന്തയേപ്പോലെവ-
ന്നാരംഭത്തിലെതൂത്തുതാൻനവരസ-
ത്തോടൊത്തിടുംവൎഷവും ൪൯

കൂട്ടാക്കീലതുകൊണ്ടുമല്പദിവസ-
ക്കൊണ്ടെത്തിയൊപ്പംപെട്ടം
കൂട്ടാളിപ്പടയാഴ്ക്കലഞ്ഞിമറിയു-
ന്നഘോരാദവക്കത്തവൻ
പെട്ടന്നപ്പൊഴുടപ്പുഴിച്ചശുചിയാം
വസ്ത്രംധരിച്ചിട്ടൊതു-
ങ്ങീട്ടന്നൻപൊടുകാണ്മതിന്നഥമഹാ-
ശ്വേതാശ്രമംപൂകിനാൻ ൪൭

തന്നേക്കണ്ടപ്പോൾനാണിച്ചതികരുണമലി-
ഞ്ഞാത്മദൌരാത്മ്യമപ്പ-
ങ്ങന്നേറെച്ചൊല്ലിമാഴ്കുമ്പടിയവിടെമ-
ഹാശ്വേതവാഴുന്നകണ്ടു
അന്നേരത്തായതിൻകാരണമറിവതിനും
മ്മോഹസംഭ്രാന്തനായെ-
ന്തെന്നേവംചോദ്യമേകുന്നവനെയുമവൾക്ക-
ണ്ടോതിനാളിപ്രകാരം ൪൮

അന്നാക്കേയൂരകൻചൊല്ലവെയരിയഭവാൻ
താതവാക്കാൽപ്പുരംപു-
ക്കെന്നായിക്കേട്ടുകാദംബരിയുടെപുരിയിൽ
പ്പാപ്പുവിട്ടിങ്ങുപോന്നേൻ
വന്നാപ്പണ്ടത്തെമട്ടിൽത്തപമൊടിവിടെഞാൻ
കൂടിടുമ്പോൾയുവാവാ-
യൊന്നായിക്കാട്ടനോക്കിച്ചുഴലവെയുഴലും
വിപ്രനേക്കണ്ടുമുമ്പിൽ ൪൯

എന്നേക്കണ്ടെറിയുന്നമാതിരിയവൻ
കാമത്തിളപ്പോടടു-
ത്തെന്നേററീമമതാൻവെരപ്പിഹവ-
ളച്ചോരോന്നുരച്ചങ്ങനെ
എന്നേ!നിന്ദനചെയ്കിലുംതടകിലും
പോകാതനേകംദിനം
നിന്നേവംബഹുബുദ്ധിമുട്ടിനിടയാ-
ക്കിത്തീർത്തഹാഹന്തമേ ൫൦

ക്ഷീണതകൊണ്ടുകിടക്കുമെന്നോടൊരുരാവാ-
യാളനംഗാർത്തനായ്
നാണംവിട്ടുകരങ്ങൾകൂപ്പിരതിദാ-
നത്തിന്നിരന്നീടിനാൻ
ഞാനോചിത്തയിതെന്നുകോപമൊട്ടര-
ച്ചീക്കിണ്ടിവെള്ളംകരേ
താഃസ്സാക്ഷ്യംകുലദൈവചിന്തയൊടെട്ടു-
ത്തേവംശപിച്ചീടിനേൻ ൫൧

മുഖരാഗമൊടൊത്തുചൊല്ലുമാത്രം
ശുകമട്ടങ്ങുപടിച്ചദുഷ്ടനാംനീ
അകലേക്കുകടന്നുപോകശുദ്ധം
ശുകമായ്ത്തന്നെജനിക്കുമില്ലവാദം ൫൨

ശാപകൊണ്ടോമമമഹിതമാംമന്മഥത്തീക്ഷ്ണകൊണ്ടോ
പാപംജന്മാന്തരനിചിതമായ്‌വേണ്ടതുണ്ടാകകൊണ്ടോ
ആപത്തേകുംവിധിയുടെമഹാമായയാംവിദ്യകൊണ്ടോ
ഭൂപ!ക്ഷീണത്തൊടുമവനുടൻചത്തുതാഴത്തുവീണു ൫൩

ആയാൾസാക്ഷാൽസ്സചിവശുകനാസാത്മജൻതേസഖാവെ-
ന്നായാക്രന്ദിപ്പൊരുപരിജനാൽക്കേട്ടുപിറ്റേദ്ദിനംഞാൻ
ഓരംയാമുഖ്യപ്രിയസഖവിയോഗന്തരുംഘോരപാപ-
പ്രായാകാരന്തടവിനമഹാദുഷ്ടയാമെന്നെനോക്കു ൫൪

എന്നോതികേട്ടളവുകരളിൽശ്ശൂലമേറ്റെന്നമട്ടാ-
'യെന്നോകാദംബരി!സുമുഖി!നിൻകാഴ്ച്ച'യെന്നിത്രചൊല്ലി
ഒന്നായേന്തുംവ്യസനദശയിൽപ്രാണനുംകൂടിവിട്ടാ-
ച്ചന്ദ്രാപീഡൻക്ഷണമൊരുമരംപോലെതാഴത്തുവീണു ൫൫

അപ്പോൾക്കണ്ണുംകുഴഞ്ഞുംമിഴിമുനകളട-
ഞ്ഞുംപരക്കെച്ചൊരിഞ്ഞുൾ-
ക്കെല്പോലുംകാന്തിമാഞ്ഞുംമഹിയിലഥമറി-
ഞ്ഞുള്ളവൻതന്റെദേഹം
ഉൾപ്പോകുംസങ്കടപ്പാടൊടുമവിടെയര-
മ്മട്ടുവല്ലാതെയായ്ക്ക-

ണ്ടപ്പോൾതീർന്നൂരായ്നരകങ്ങളിലുടനഹഹമഹാ
ശ്വേതകണ്ണീർച്ചൊരിന്തു ൩൰

ചേലാന്നവൻപിരികയാലാർത്തിപൂണ്ടവനിമേ
ലാശ്രുനേ[illegible]ളവതിനും
മേലാഞ്ഞുകോകഖഗജാലാർത്തനാദമയകോ-
ലാഹലത്തൊടുമിന്നിനിർനൻ
മേലായുയർന്നുകരമാലാകുലംസകരുണാ
ലാപമോടുമുഴലു-
മ്പോലായിമാഞ്ഞരുചിയാലാഴിപുക്കനിലയേ
ലാഞ്ഞുമുങ്ങിയുടനേ 281. ൩൧

സർഗ്ഗം ൧

നാനാമായാവിചിത്രപ്പണികളുടയൊരാ
ദൈവമങ്ങപ്പൊഴപ്പു-
ത്താനാകാദംബരിക്കുട്ടിയെയുടനെയണ
പ്പിച്ചിതന്നപ്രദേശ
ത്തനംമുൻപത്രലേഖാമൊഴിയിലുമഥകേ-
യൂരകൻചൊല്ലിലുംതാൻ
സാനന്ദംരാജപുത്രൻവരുവതവളറി-
ഞ്ഞിട്ടുറപ്പിച്ചിരുന്നു ൧

നന്നായ്പ്പിശ്വാസമേറുന്നവനെയവൾമഹാ-
ശ്വേതതന്നാശ്രമത്തിൽ
ച്ചെന്നാദ്യംസ്വേച്ഛപോലാദരവൊടുമെതിരേ
റ്റീടുവാനാഗ്രഹിച്ചു
എന്നാലന്നാമഹാശ്വേതയുമതികടുവാ-
മ്മന്ത്രിപുത്രക്ഷയത്തിൽ
ച്ചന്ദ്രാപീഡൻറഘോരവ്യസനമതിനൊരാ-
ശ്വാസനംകണ്ടുവെച്ചു ൨

വേഗംവന്നാലുമെന്നിങ്ങനെതരളികയെ
ത്തന്നത്രകാദംബരിക്കാ-
യേകുംസന്ദേശമായ്പ്പിട്ടിതുപരമവൾപോയ്
ച്ചൊല്ലിനാളപ്രകാരം

ആകാരം വൎണ്ണം മഹോത്സാഹമൊട്ടടങ്ങനെ മഹാ-
ശ്വേതതൻ ചൊല്ലടിക്കാ-
ശ്ശോകം കാൎയ്യത്തിലുണ്ടായതി കൊതി കരളിൽ
സ്സാധു കാദംബരിക്കും ൮

താംബൂലം പടവാസമെന്നു മുതലാം
വട്ടത്തോടും തോഴിമാർ
തന്മേലാംമദലേഖയെന്നു പറയും
സന്ദേശത്തെത്തോടും
അൻപിൽ കാന്തനു പത്രലേഖ പരിച
യ്യാകാരി കേയൂരകൻ
മുൻപിട്ടിയ്യിവരോടടത്തിയവിട-
യ്ക്കന്നെത്തി കാദംബരി ൯

പോരുമ്പോൾ ദുൎന്നിമിത്തം പലതുമവൾ മനഃ
കമ്പമേന്തും വിധത്തിൽ
പ്പാരം കണ്ടന്തിയിൽ ച്ചെന്നിതു ഝടിതി മഹാ-
ശ്വേതതന്നാശ്രമത്തിൽ
സ്സൈരം കാന്ത്യാവിളങ്ങീ കുളുർമതി, വിപിനാ-
ന്തപ്രതിദ്ധ്വാനമോട-
ന്നേരം കേൾക്കായിതാനം നിലവിളിവിജന
പ്രായമാമാവനത്തിൽ ൧൦

എത്തുന്നുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നിതു വഴിയിൽ മഹാ-
ശ്വേതതാനെന്നു വല്ലാ-
തുത്തുംഗാശങ്കയോടും ഝടിതി കയറിനാ-
ളാശ്രമത്തിങ്കലപ്പോൾ
പ്രത്യക്ഷം പ്രാണനാഥസ്ഥിതിയുമതുവിധം
കണ്ടുദുഃഖം പൊറാഞ്ഞി-
ട്ടത്യന്തം കേണുറക്കെക്കരയുമൊരു മഹാ-
ശ്വേതയേയും നിലാവിൽ ൧൧

കൂട്ടം ശോകം പൊറാതെ കരയുമൊരു മഹാ
ശ്വേതയേക്കണ്ടവാറേ
ഗാഢം മാറത്തടിച്ചാ യവളഴലൊടു മോ-
ഹിച്ചു താഴത്തു വീണു

കൂടെത്താൻ പത്രലേഖാംഗനയുമതുവിധം
　　വീണിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രാ-
പീഡൻ തൻ മൂർത്തി കണ്ടാസ്സമയമഹഹ ബോ
　　ധക്ഷയാൽ വീണുപോയി ൧

തന്നെത്താൻ ദേവി കാദംബരി തരളികയോ-
　　ടുള്ളുറപ്പിച്ചു ധീരം
പിന്നെച്ചോദിച്ചു തൽപം, വിവരമൊടവളും
　　ചൊല്ലി വൃത്താന്തമെല്ലാം
എന്നിട്ടും ബോധമുണ്ടായമരുമൊരു മഹാ-
　　ശ്വേതയോടും വിശേഷാ-
ലൊന്നിത്ഥം വിക്ലബതൽപം വെടിയവെ മദലേ
　　ഖാഖ്യയോടും പറഞ്ഞാൾ ൨

എപ്പോഴും കണ്ണുനീരിങ്ങനെയിടമുറിയാ-
　　തിട്ടൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടി-
ട്ടിപ്പോഴേറെക്കരഞ്ഞിങ്ങൊരു നിലകിടയാ-
　　ഞ്ഞിട്ടു ഞാനോ കുഴങ്ങി
ഇപ്പാടെന്നാൽ പ്രയാസം, സഖി! ദൃഢമിനിയാ
　　മുഖ്യമാർഗ്ഗം ഗമിപ്പേൻ
മൽപ്രാണേശൻ മഹാത്മാവൊരുവഴിയിതിലേ
　　ക്കിന്നു കാണിച്ചതാനും ൩

നാണം വിട്ടു കരഞ്ഞതില്ല വിലപി-
　　ച്ചീലിഷ്ടനാശത്തിനാ-
പ്രാണൻ കൂടി വെടിഞ്ഞു വല്ലഭനെനി-
　　ക്കാമാർഗ്ഗമില്ലെന്നതോ
നൂനം ദൈവതവാക്കിനാൽ സ്സഖി! മഹാ-
　　ശ്വേതേ! നിനക്കാപ്രിയൻ
താനൊന്നിച്ചു മരാനെരാശയതിനാൽ
　　ജ്ജീവിപ്പതും യുക്തമാം ൪൦

ഞാനേവം ദുഷ്ടദൈവം പലവിപുലമനോ
　　രാജ്യമെല്ലാം മുടിക്കേ
സ്ഥാനേ കല്യാണമില്ലാത്തവൾ കടുവിഷമ
　　പ്രാണനാലെന്തെടുക്കും

നീനേരിട്ടെൻെറമാതാവിനുമളുവിധമ-
ച്ഛന്നുമെൻനാശദുഃഖാൽ
താഃനേത്തുന്നധൈയ്യക്കുറവയിമദലേ-
ഖേ!ശമിപ്പിച്ചിടേണം ൪൫

എൻഗേഹത്തിങ്കൽനീതാൻവിമലമണിഗവാ-
ക്ഷങ്ങൾമാറാലചുററാ-
തങ്ങേറിപ്പാക്ഞൊൻതാനെഴുതിയൊരുകുമാ-
രൻെറചിത്രസ്വരൂപം
ഭംഗ്യാസൂക്ഷിച്ചുവെച്ചീടണമഴകെഴുമ-
ദ്ദേഹമാകാരതിപൂരം
മങ്ങാതേചിത്രമായെങ്കിലുമവനിയിൽനി-
ല്ക്കട്ടെയാചന്ദ്രതാരം ൪൬

എന്നെത്തക്കുതലെക്കൽവെച്ചുവെറുതേ
പൂജിച്ചുപോന്നുള്ളൊരാ-
നന്ദട്ടെന്തിനകാമദേവപടമേ
കീറിക്കളഞ്ഞേക്കണം
ചെമ്മേനമ്മുടെകേളിശൈലമരചൻ
വാണാസ്ഥലംശാന്തനാം
ബ്രഹ്മർഷിക്കുകൊടുക്കമെററൊരുവരും
പാത്താൽകണക്കല്ലതിൽ ൪൭

പൂങ്കാവിൻനടുവേപരംപലതരം
പൊയ്കാരെഴുന്തോട്ടിലായ്
ഞാൻകാമപ്പടിപാത്തിടട്ടേയരയ-
ന്നക്കൂട്ടമൊട്ടുക്കുമേ
എൻകേളിക്കുളമുണ്ടനേകജനസൂ-
ത്രത്താൽജ്ജലംപൂണ്ണമാ-
യെൻകൈകൊണ്ടുനനച്ചതായതിനടു-
ത്തുണ്ടെൻെറലീലാവനം ൪൮

ഇല്ലേപിച്ചകവള്ളിയങ്ങുബകുള-
ത്തയ്യിന്നുകെട്ടിക്കൊടു-
ത്തല്ലേപോന്നതുകാപ്പഴിക്കുകകഴി-
ഞ്ഞീലാശ്രുനീചെയ്യണം

൪൯

ചൊല്ലേറമ്മകനായ്പുള്ളത്തെഴുമശോ-
കത്തപ്പിനുംനീവ്വയ-
സ്സല്ലേതോഴി!കൊട്ടുത്തുപോററകകുച
പ്രായക്കുടകൊണ്ടേടോ ൪൫

എന്നേക്കാണാഞ്ഞുവീണ്ടുംചപലമിഴിയയ-
ച്ചെൻറഗേഹത്തിൽമാഴ്കും
പൊന്നേണപ്പൈതലാളേസ്സഖി!സപദിവനം
കേററിവിട്ടീടവേണം
പിന്നക്കാളിന്ദിയെൻപെങ്കിളിമമപരിഹാ-
സാഖ്യനാംതത്തയോടാ-
യന്നേതമ്മിൽപ്പിണങ്ങുംപതിവുടനുടനി-
ല്ലാതെയാക്കേണമേനീ ൪൬

മുന്നംഞാൻമടികേററിവെച്ചുസരസം
ലാളിച്ചകീരിക്കിടാ-
വെന്നുംനിൻമടികേറിടട്ടെയകലെ
പ്പോകാനയച്ചീടൊലാ
ഇന്നെന്തിങ്ങനെവിസ്മരിപ്പതുഗൃഹാ-
ചാരങ്ങളേതെങ്കിലും
തന്നെത്താനെരിതീപടർന്നചിതയൊ-
ന്നുണ്ടാക്കിടേണംക്ഷണം ൪൭

ആയീഞാൻകരയുന്നതെത്രയിനിയും
കാണേണമങ്ങുന്നുടൻ
പോയിട്ടൻപൊടുകൊള്ളിക്കുട്ടിയെരിതീ
വെക്കെൻറകേയൂരക!
തീയീരാജകുമാരനുള്ളഴകെഴും
മെയ്യിൽകൊളുത്താവത-
ല്ലായീദ്ദേഹമെടുത്തുകൊണ്ടുസലിലേ
ചാടുന്നതാണുത്തമം ൪൮

മിത്രസ്നേഹത്തിനാലിങ്ങുടലുടനെവെടി-
ഞ്ഞീകുമാരൻഗമിച്ചി-
ട്ടിത്രസ്സംജീവനേന്തിച്ചതസമയമിള-
ച്ചെന്നുലജ്ജിച്ചിടുന്നേൻ

പാൎത്തീടുന്നിന്നെയെന്നന്നിവളൊടരുളിയാ-
ണാമഹാൻപോയതെന്നാൽ
പാൎത്തീടുന്നിന്നമാന്തിച്ചിവളിതികരുതും
നിശ്ചയംജീവനാഥൻ ൫൯

പെട്ടന്നിങ്ങനെജീവനാശനമുറ-
പ്പിച്ചോരുകാദംബരി
വട്ടക്കണ്ടിളകിച്ചുമഞ്ജുശിശിര-
ജ്യോതിസ്സുവല്ലാതതിൽ
ചുട്ടററിടിനപാൽക്കടൽത്തിരയിലായ്
മുങ്ങിക്കുളിച്ചുള്ളൊരോ
മട്ടപ്പോൾവിറപൂണ്ടുവെള്ളനിറമാ-
യാകന്ന്യമാരൊക്കയും ൬൦

അപ്പോളംബരസീമ്നിദിവ്യതനുവാ-
യിട്ടന്നൊരാൾനിന്നുടൻ
കെല്പോടൊത്തിടിവെട്ടുംപോലെഘനമായ്
ച്ചൊല്ലീടിനാനിത്തരം
‘എപ്പോഴുംകനിവുള്ളഞാനയിമഹാ-
ശ്വേതേ!പുരാചൊന്നമ-
ട്ടിപ്പോഴുംമമവാക്കൽവാണിടുവതു-
ണ്ടാപ്പുണ്ഡരീകൻപ്രിയൻ ൬൫

ചന്ദ്രാപീഡനിനിക്കുറച്ചുദിവസം
വല്ലാതുറങ്ങുംവിധം
നന്നായിങ്ങുകിടന്നിടട്ടെയഴകിൽ
കാദംബരീവല്ലഭൻ
എന്നാൽപ്പിന്നെനശിച്ചിടാതെദൃഢമാ-
മായുസ്സൊടൊത്തിവരൻ
വന്നാക്കണ്ണെമണച്ചുപുല്കിനസുഖം
കാദംബരിക്കുംവരും ൭൦

പ്രത്യേകംപഞ്ചഭൂതപ്രകൃതികളിളകാ-
തീശ്ശരീരത്തിലെന്നും
കൃത്യേനിന്നീടുമെന്നത്ഭുതമിതിലിനിയി-
ങ്ങൾക്കവിശ്വാസമെങ്കാ

ഇത്ഥ്യേവംചൊല്ലിയനാംഗ്ഗനമണിയുമാ-
ദ്ദിവ്യരൂപംമറഞ്ഞു
സത്യേച്ഛാഹഷമോടാത്തരുണികളതിൽവെ-
ച്ചൊക്കയുംവിസ്മയിച്ചു ൨൩

അപ്പോഴാപ്പത്രലേഖാംഗനപുനരവിടെ-
ദ്ദിവ്യതേജോവചസ്സാ-
ലുൾബ്ബോധംവീണെഴുന്നേററടനരികിലണ-
ഞ്ഞൻപൊടിന്ദ്രായുധത്തേ
കെല്പോടുംകണ്ടുരോമങ്ങളിലുടനെവലി-
ച്ചിട്ടിഴച്ചിട്ടിവണ്ണം
നില്പോന്നെന്തെന്നുചൊല്ലീട്ടവനൊടുസമമ-
ച്ഛോദവെള്ളത്തിൽമുങ്ങി ൨൪

മുമ്പേപാഞ്ഞവൾപോയതിൽത്തരളികാ-
പ്പെൺകുട്ടിദുശ്ശങ്കയാൽ
പ്പിമ്പേചെന്നകപിഞ്ജലൻമുനിജലാൽ
പ്പൊങ്ങുന്നതാഞ്ഞുണ്ടുടൻ
അൻപേലുമ്പടിപാഞ്ഞുപോന്നിവിടെവ-
ന്നീയത്ഭുതംചൊല്ലിനാൾ
വൻപേറുംബഹുവിസ്മയത്തിനിടയായ്
കന്യാജനത്തിന്നതിൽ ൨൫

ചാരത്തങ്ങുകപിഞ്ജലൻജലകണം
തൂകുംജടാവല്ലിയെം-
ത്തീറൻവല്ക്കലവുംധരിച്ചണവതും
കാണായിതന്നേരമെ
നേരിട്ടായവനാദരത്തൊടുമഹാ
ശേപതാസമീപത്തുചെ-
ന്നേറിച്ചൊല്ലിയിതിജ്ജനത്തെയറിയു-
ന്നുണ്ടോമഹീശാത്മജേ ൨൬

ഞാനോസാധുകപിഞ്ജലാഖ്യനയിനിൻ
കാന്തൻെറതോഴൻതദാ
തനോതീലതദീയവാത്തയിവനെ-
ന്നെൻപേരിൽവേണ്ടപ്രിയം

താനേ ചന്ദ്രനുരച്ചതായ്ഭവതിയും
കാദംബരീദേവിയും
സ്ഥാനേസമ്പ്രതികേട്ടുതാനുമിനിയൊ-
ന്നെൻവാൎത്തയുംകേൾക്കുവിൻ ൨൭

അദ്ദേഹംതോഴരേക്കൊണ്ടതുസമയമതി-
ന്നുട്ടയന്നപ്പൊൾവല്ലാ
ത്തുദ്വേഗത്തോടുമീഞ്ഞാനവനുടെപുറകേ
പൊങ്ങിമേല്പോട്ടുപോയേൻ
ഇത്ഥ്യംവംദ്ധരെത്തെളിവൊടുവിലസും
ചന്ദ്രബിംബത്തിലെത്തി
പ്രത്യേകംപിന്തുടൎന്നൊനൊടുപുനരവിടു-
ന്നോതിയൊന്നിപ്രകാരം ൨൮

അല്ലേ കേൾക്കുകെടോ കപിഞ്ജലമുനേ!
ഞാൻചന്ദ്രനെന്നേശ്ശപി-
ച്ചല്ലോനീബതഹേമകൂടഗിരിപു-
ക്കപ്പോൾബ്ഭവൽസ്നേഹിതൻ
മെല്ലേക്കേവലലോകയാത്രയതിനായ്
ലോകേശനാം ഞാനുദി-
ച്ചുല്ലാസത്തൊടുക്രപിയെൻപതിവിലീ-
ത്തുവെണ്ണിലാവൃഴിയിൽ ൨൯

എന്നുമുഗ്ദ്ധച്ഛവിതട്ടിമൂത്തമദനോ-
ന്മാദാൽമരിപ്പാൻമതി-
ന്നിമ്മുഗ്ദ്ധൻമുനിയെന്നെത്രൂക്ഷതരമായ്
നോക്കിശ്ശപിച്ചീടിനാൻ
ഇമ്മട്ടീവിരഹാൎത്തിപൂണ്ടമുനിയേ-
ക്കൊന്നീടുമിന്ദോ!ഭവാൻ
ജന്മംജന്മമണഞ്ഞുഴന്നിതുവിധം
ചത്തീടു'മെന്നിങ്ങനെ ൩൦

ഇങ്ങോട്ടീയുഗ്രശാപംവെറുതെയിവനയ-
ച്ചെന്നുപെട്ടെന്നുകോപി-
ച്ചങ്ങോട്ടുംഞാൻശപിച്ചു'മമമൃതിനിലയ-
ങ്ങൾക്കുമാ'മെന്നിവണ്ണം

ഇങ്ങോലുംകോപമൊട്ടൊന്നമരുമളവുഞാ-
നൊന്നുപശ്ചാത്തപിച്ചേ-
നിങ്ങോരിന്നെൻമഹാശ്വേതയിലണകിൽമഹാ
പ്പിള്ളയെന്നോൎക്കയാലേ ൯൧

ചെയ്യേക്കാംശ്വേതകേതുദ്വിജനിഹമരകൈ
വൻതപസ്സാലെയെന്നാ-
ലേതൽക്കായത്തെരക്ഷിക്കവധാമ്യതൊഴുക
ന്നെൻകരങ്കൊണ്ടിദാനീം
ചേതസ്സാലേവമോൎത്തിട്ടിവനെയിവിടെഞാൻ
കൊണ്ടുപോന്നൻഭവാൻപോ-
യോതേണംശ്വേതകേതുദ്വിജമുനിവൃഷഭൻ
തന്നൊടീവൎത്തമാനം ൯൨

എന്നേവംചന്ദ്രദേവൻതിരുവടിയരുൾചെ-
യ്യപ്പോൾഞാൻവാനിലേക്കാ-
യൊന്നേറിപ്പോകുംവൈമാനികനെവഴിയിൽവെ-
ച്ചൊന്നുചാടിക്കടന്നേൻ
അന്നേരംകോപമോടായവ,നൊരുകുതിര-
പ്രായനായ്വൻതപസ്സാ-
ലെന്നേയുംനീകവച്ചിട്ടതിനുകുതിരയാ-
കെന്നുമെന്നേശ്ശപിച്ചു ൯൩

കമ്പിട്ടായവനോടുരച്ചിതുസുഹൃൽ
ദുഃഖത്തിനാലെൻമനം
വെമ്പിട്ടാണിതുഗൎവ്വമല്ലടിയനിൽ
ക്കോപിച്ചിടാഞ്ഞെന്നുഞാൻ
അൻപിൽച്ചൊല്ലിയവൻശപിച്ചതുമറി-
ച്ചാകാംഭജിക്കുന്നിതുൾ-
ക്കാമ്പിൽസ്സന്തതിയോൎത്തവന്തിപതിതാ-
രാപീഡഭൂമീശ്വരൻ ൯൪

ചന്ദ്രൻദുഷ്ടാന്തമൊത്തായവനുടെമകനായ്
ത്തീരുമാപ്പുണ്ഡരീകൻ
പിന്നെത്തന്മന്ത്രിയാകുംശുഭമതിശുകനാ-
സന്റെയുംപുത്രനാകും

സർഗ്ഗം ൧

ചന്ദ്രാപീഡാഖ്യനാമാനൃപതിസുതമൃഗാ-
ങ്കനുനീവാഹമാക്കോൾ
കെന്നാലായാൾമരിച്ചാലൊരുകളിയതില
ങ്ങുള്ളിനിശ്ശാപമോക്ഷം? ൯

എന്നേവംകേട്ടുകൊണ്ടേനെടുകടലിലുടൻ
വീണുഞാൻശാപമോഹാ
ലന്നേവൻപുററഗർഭപ്രസവദശപെടാ-
ത്തശപ്തമായ്ത്താനുയന്നോൻ
എന്നാലോർകേവലംമേകുതിരനിലയിലും
ബോധമില്ലായ്കയില്ലി-
ങ്ങൊന്നായിക്കിന്നരന്മാർപുറകിലിവനെയി-
ങ്ങോട്ടുകൊണ്ടാക്കിയീഞാൻ ൰

ജന്മംജന്മമ്'തെന്നശാപമൊഴിതൻ
വീപ്സയ്ക്കുരണ്ടാമതാം
ജന്മംവേണമിവക്കുതനമമതുകൊ
ണ്ടാശ്വേതകേതപന്തികേ-
ചെമ്മേപോയ്പിവരംകഥിക്കുവതിനും
രണ്ടാമതുണ്ടായിട്ടും
ജന്മത്തിൻനിലകേൾക്കുവാനുമിനിയൊ-
ന്നങ്ങോട്ടുപോകട്ടെഞാൻ ൰

ഇമ്മട്ടനുകപിഞ്ജലൻപറകെവൈ
ശമ്പായനാകാരനായ്
ച്ചെമ്മേവന്നതുപുണ്ഡരീകനിതിക
ണ്ടപ്പോൾമഹാശ്വേതയാൾ
ജന്മംമാറിയുമിഷ്ടമേലുമവിട-
യ്ക്കീഞാൻമഹാമൃത്യുവാ-
യുൾമ്മോഹത്തൊടുശാപമേകിശഠ'യെ
ന്നേറെക്കരഞ്ഞീടിനാൾ ൰൧

ഏവംകണളവേകപിഞ്ജലനലി-
ഞ്ഞാശ്വാസനംചൊല്ലിനാ-
നീവണ്ണംകരയുന്നതെന്തുകരകാ-
ണാറായിമാലിന്നെടോ

ഭാവംചേൎന്നുകുറച്ചുനാൾക്കകമണ
ഞ്ഞാറ്റപ്പുണ്ഡരീകന്നുനീ
സേവസ്ഥേന്തിയൊരക്ഷമാലികകര
ത്താരിങ്കലായ്വെക്കമെ ൩൯

ചന്ദ്രാപീഡൻെറസാക്ഷാലമൃതൊലിമധുര-
റ്റപ്പുഞ്ചിരിച്ചൊല്ലിനാലെ
നന്നായ്കാദംബരിക്കുംകരളിലുരുതരോ-
ന്മേഷസന്തോഷമുണ്ടാം'
എന്നായിക്കേട്ടവാറാമുനിയൊടു'ഭഗവൻ!
പത്രലേഖാളിയാളെ
ഞ്ഞെ'ന്നായീദേവികാദംബരി'വിവരമെനി-
ക്കില്ല'യെന്നാൻമുനീന്ദ്രൻ ൪൦

ഇച്ചൊൽപ്പാടുകപിഞ്ജലൻജലകണം
രോമക്കുഴിപ്പാട്ടിൽനി-
ന്നച്ഛോദാംബുകണങ്ങൾചിതറി
ക്കൊണ്ടങ്ങുപൊങ്ങിടിനാൻ
മെച്ചത്തോടവനാശുപോയമൃതലാ-
രാവാമഹാശ്വേതയൊ-
ത്താശ്ചൎയ്യവ്യസനാർദ്രമിപ്രകൃതമായ്
ത്താൻതീൎത്തുകാദംബരി ൪൧

മുററംകാദംബരിക്കീവിഷയമതിൽവിശേ-
ഷിച്ചുററപ്പുള്ളിലേററം
പററന്നോരാളിയാളിക്കഥയിലിഹമഹാ
ശ്വേതവിശ്വാസമേകി
പിറെറന്നാൾനല്ലശുദ്ധസ്ഫടികശിലയിലാ
രാജപുത്രൻെറദേഹം
തെറെറന്ന്യേവെച്ചുകാദംബരികുളൎപനിനീ-
രാടിയച്ചിച്ചുകൊണ്ടാൾ ൪൨

'ആവട്ടേ,വിശ്വസിപ്പിപ്പതിനിവൾപറയും
വാക്കുനേരെന്നുവന്നാ-
ലാവട്ടേ,ഭാഗ്യ,മല്ലെന്നതുവരികിൽമരി-
ക്കെന്നുകയ്യേങ്ങുപോയി'

ഈവർണ്ണം പൊത്തുകാദംബരിയരുളിമഹാ
ശോകതയോടിപ്പൊഴൊന്നി-
ച്ചേവം ദുഃഖം പടിപ്പോന്നതിൽ മമസഖിയെ
ന്നോതുവാൻ ലജ്ജതീർന്നു ൪൩

ഇന്നീമാതിരിയൊന്നുപോലെ സുഖവും
താൻ ദുഃഖവും തുല്യമായ്-
ത്തന്നീടും വിധിപൂർവ്വവേഷ്ടപിഴയി-
ല്ലാതാക്കി നൊമ്മൾക്കെടോ!'
എന്നായ് ചൊല്ലിയുറച്ചുരാപ്പകൽ മുറ-
ക്കാമൂർത്തിയിൽ സ്വ്ഭക്തിയാൽ
ചന്ദ്രാപീഡനെയീശനെന്നവിധമം-
യർച്ചിച്ചുവാണാളവൾ ൪൪

എന്നായല്പദിനം കഴിഞ്ഞളവിലും
കേട്ടേതുമേൽക്കാത്തൊരാ-
ച്ചന്ദ്രാപീഡവപുസ്സുകണ്ടവളുറ-
ച്ചുള്ളാശയുൾക്കൊണ്ടുതേ
പിന്നെസ്സൈന്യപനാം വലാഹകനെയും
കാണിച്ചുചൊല്ലീടിനാ-
'ളിന്നേതോപരമാത്ഭുതം ബതഭവാൻ
കൺകൊണ്ടുകണ്ടീലയോ?' ൪൫

എന്നാലുജ്ജയിനീപുരത്തിലരുള-
നച്ഛന്നൊരാശ്ചാസന-
ത്തിന്നായ് പോയ്പരികണ്ടുതന്നെ'യിതികേ-
ട്ടോതീടിനാനായവൻ
'എന്നാൽ ദേവി!യിതിന്നുമൊരാശ്ചര്യം
വിശ്വസ്തനേവിട്ടിടാ-
മൊന്നാണീയുവരാജസന്നിധിവെടി-
ഞ്ഞങ്ങോട്ടുപോകില്ലഞാൻ' ൪൬

എന്നേവം ചൊല്ലിവേഗം ത്വരിതകനിതിപേർ
ചൊല്ലിടും രാജസേവ
ന്നന്നേവിശ്വാസമോടുജ്ജയിനിയതിനവൻ
കയ്യെഴുത്തേകിവിട്ടു

ചെന്നേറിത്തമ്പുരാനോടവനഖിലമുണ-
ർത്തി, മകനുള്ളടഞ്ഞെ-
ന്നന്നേരംകേട്ടുമോഹിച്ചിതുനരപതിയും
മന്ത്രിയുംഭാൎയ്യമാരും ൮൭

കേൾപ്പോഴുംനരനാഥനത്ഭുതകഥാ-
ശേഷംദൃഢംബോധിയാ-
ഞ്ഞപ്പോൾശുകനാസമന്ത്രിയറിയി-
പ്പിച്ചീടിനാനിത്തരം
'കെല്പോലുംസ്ഥലകൎമ്മഭേദവുമറി-
ഞ്ഞോരോചരിത്രങ്ങൾക-
ണ്ടുൾപ്പോധന്തടവുംഭവാനുമിതിലെ-
ന്തിന്നീവിധംസംശയം ൮൮

പാട്ടിൽദ്ദേവന്മാർമുനിവൃഷരിവ-
ക്കുള്ളമൎത്ത്യാവതാരം
കേട്ടിട്ടില്ലേപുരാണങ്ങളിലിവവെളിവായ്
ധൎമ്മശാസ്ത്രത്തിലില്ലേ
നാട്ടിൽസ്സാമാന്യമട്ടുള്ളവരിലുമധികം
മെച്ചമെല്ലാററിലുംതാൻ
കാട്ടിക്കാണുന്നവൎക്കൊക്കയുമൊരുവകദി-
വ്യത്വമുണ്ടെന്നുറയ്ക്കാം ൮൯

ചന്ദ്രാപീഡനുചന്ദ്രനോടധികമായ്
വ്യത്യാസമില്ലാവിധം
നന്നായുള്ളൊരുകാന്തിയാകൃതിബലം
മൎത്ത്യൎക്കിതില്ലൊന്നുമേ
ചന്ദ്രൻവല്ലഭതൻമുഖത്തുകയറും
സ്വപ്നംഭവാൻകണ്ടുതാൻ
പിന്നെക്കണ്ടിതുപുണ്ഡരീകമണിയു-
ന്നക്കത്തൊടെൻകാന്തയേ ൯൦

ഏവംശാപമവൎക്കുപററിയതുതാൻ
നൊമ്മൾക്കുപാരംവരം
ദേവന്മാർനരരായനമ്മുടെസുത-
ന്മാരായ്പിറന്നീലയോ

ദേവസ്ഥാനാചരൻകപിഞ്ജലമുനി
ശ്രേഷ്ഠൻവെറുംവ്യാജമാ-
യീവണ്ണംബത ചൊല്ലുമോ കുതിരയൊ-
ന്നവ്വണ്ണമുണ്ടാകുമോ ൨൫

ഏവംകേവലപഞ്ചഭൂതമയമാം
ദേഹത്തെയെങ്ങാനുമേ
ജീവൻപോകിലുമാദ്യമട്ടൊരണുവും
കേടെന്നിയേ കാണുമോ
ആവട്ടേ പൊളി ചൊല്ലുമോ താപരിതകൻ
ഭോഷ്കായെഴുത്തേകുമോ
സേവൻ സാധു വലാഹകൻ തവ വിഭോ!
ചൊവ്വല്ലിതിൽ സ്സംശയം ൨൬

ലോകമോദമുളവാക്കിയങ്ങനേ
രാഹുവിട്ടശശിതൻകണക്കിനേ
ശാപമോക്ഷമിടപെട്ടപുത്രനേ
ഭൂപ! കാണുമിവിടുന്നുമങ്ങനേ ൨൭

ഇത്ഥംമന്ത്രിശ്രേഷ്ഠനോതുന്നകേട്ടും
പുത്രസ്നേഹംമൂത്തഭൂപാലനൊട്ടും
ചിത്തസ്വാസ്ഥ്യംകിട്ടിയില്ലാശപൊങ്ങി-
ട്ടത്തവ്വെന്നാൾ തത്ര യാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങി ൨൮

നയനജലമൊലിക്കും ഭാര്യമാരൊത്തു ഭൂപൻ
നയനിധിസചിവൻചേർന്നൻപൊടഭ്യോദവക്കിൽ
സ്വയമുടനെഴുന്നള്ളത്തായി തന്നേരമേറെ
പ്രിയമുടയൊരു നാട്ടാരൊക്കെയൊന്നിച്ചിറങ്ങി ൨൯

സല്ലോകനാഥനൊഴികെ പ്രഭുരാമചന്ദ്രൻ
സ്വർല്ലോകമേറിയളവുള്ളൊരയോദ്ധ്യപോലെ
ചൊല്ലാളുമാപണജനാദികൾ വിട്ടൊഴിഞ്ഞു
വല്ലാതെയുജ്ജയിനി കാടുകണക്കെയായി ൩൦

അങ്ങെത്തിയൃഷിപതിയുണ്ണിയെയൊന്നു കണ്ടു
കേണിക്കരഞ്ഞു വിലപിച്ചു വധൂസമേതം

ഇങ്ങുള്ളരാജ്യവിഭവങ്ങൾവെടിഞ്ഞു പുണ്യം
തങ്ങുന്നവല്ക്കലമുടുത്തുതപസ്സൊടിന്നും ൩൭

എവംജാബാലിയാംമാമുനികഥയതുളി-
ജ്ജൃംഭണംചെയ്തുചൊന്നാ-
നീവമ്പിക്കുംരസത്താൽപ്പെരിയകഥപറ-
ഞ്ഞിട്ടറിഞ്ഞില്ലനേരം
ഞ്ഞീവണ്ണംപുണ്ഡരീകൻപുനരിഹശുകനാ-
സൻറസന്താനമായു-
ള്ളാവൈശമ്പായനൻതാൻശുകമിതഥമറാ-
ശേഷതചെയ്യോരുശാപാൽ ൩൮

വികൃതിത്തൊഴിലാൽച്ചൊടിച്ചുടൻ
ശുകനാസൻജനകൻപറഞ്ഞതിൽ
ശുകപാഠമതെന്നവാക്കുമീ-
ശുകമാവാനൊരുഹേതുവായിതേ ൩൯

എന്നേവംകഥകേട്ടതാപസജനം
ചോദിച്ചുയോഗീന്ദ്ര!ചൊ-
ല്ലോന്നേറംമദനാർത്തിമാമുനിസുത-
ന്നുണ്ടായതെന്തോന്നുടൻ
ശ്രുന്നചൊല്ലിയതിൻറഹേതുതനിയേ
സ്ത്രീവിഷ്ടമാലോകയാ-
ലന്നേപെണ്ണടിയാംരജോവികൃതിയാ-
യെന്നായിജാബാലിയും ൪൦

തെളിവൊടിതിമുനീന്ദ്രൻചൊല്ലിമിണ്ടാതിരുന്നാ-
രളവുകഥയൊടൊപ്പംതന്നെരാവുംകഴിഞ്ഞു
വെളിവൊടുമുനിലോകംപൂർവ്വസന്ധ്യാച്ചനംചെ-
യ്തിളവുനറിസമാധികളുള്ളസിദ്ധികൈരുങ്ങി (3,42) ൪൧

സർഗ്ഗം ൮

എവംജാബാലികല്പിച്ചൊരുകഥമുഴവൻ
കേട്ടനേരംക്ഷണത്തിൽ
കൈവന്നൂപൂർവ്വജന്മസ്മൃതിമമവളരെ
ക്കുട്ടിയായാറുമുള്ളിൽ

ളെവണ്ണംശ്വേതകേതുപാത്മജനിഷ്ഫലശുകനാ-
സന്റെയുംപുത്രനായ്ത്തീ-
ന്നാവൈശമ്പായനൻഞാനിവിടെയൊരുകിളി-
ക്കുട്ടിയായിട്ടുതീർന്നേൻ ൭

എന്നെല്ലാമോർമ്മവന്നോരളവുതെളിവെഴും
വാക്കുവന്നൂവിശേഷാൽ
വന്നെല്ലാംചേർന്നുജന്മാന്തരപരിചിതയാം
വിദ്യയുംവൃത്തിയോടെ
അന്നെല്ലാപ്പൂർവ്വസംസ്കാരവുമിവനകമേ
വന്നതിൻവണ്ണമേതാ-
നൊന്നുല്ലാസാൽമഹാശ്വേതയിലെഴുമനുരാ-
ഗാർത്തിയുംപൂർത്തിയായി ൮

ഹാരീതൻപാരമിഷ്ടപ്പടിവടിവിൽവള-
ർത്താവിധംഞാൻനഭസ്സിൽ
കേറീടാവുന്നമട്ടിൽച്ചിറകുകളുമുള-
ച്ചിട്ടുവാച്ചാട്ടമന്നാൾ
നൈസർഗ്ഗംചേരുന്നിളംയൌവനദശയിൽമാറാ-
ശ്വേതയെക്കാണ്മതിന്നാ-
ശയറാംമോഹാൽനിനച്ചേനഴകൊടവളെഴു-
ന്നാശ്രമത്തിൽഗ്ഗമിപ്പാൻ ൯

ഉത്തവ്വിൽക്കിളിയാകിലുംബതമഹാ
ശ്വേതാശ്രമത്തിൻമര-
പ്പൊത്തിൽപ്പാർത്തുകഴിഞ്ഞിടട്ടെയിനിയു-
ള്ളെൻകാലമേതെങ്കിലും
ഇത്ഥംഞാൻകരുതുമ്പൊളച്ഛനരുളാ-
ലെന്നിഷ്ടനെന്നെത്തര-
പ്പെത്തീസാധുകപിഞ്ജലൻകനിവൊടാ-
ജ്ജാബാലിതന്നാശ്രമേ ൰

വൈശമ്പായനനെങ്ങുതത്തയിതുതാൻ?
ഹാരീതനോടായവൻ
പേശുന്നോളുടനോർമ്മയോടുമിതഞാ-
നുണ്ടെന്നുരച്ചീടിനേൻ

അശ്രുസ്നേഹമൊടെന്നെമാറിടമണ-
ച്ചായാസംകരഞ്ഞീടിനാൻ
ക്ലേശംനമ്മുടെപുണ്ഡരീകനിതഹോ,
ഹാകഷ്ട!’മെന്നിങ്ങിനേ ൫

ചൊന്നൻകേണഥഞാൻ‘കപിഞ്ജല!കര-
ഞ്ഞീടാല്ല,ഞാൻമൂലമായ്
ത്തന്നേതാനുമുഴന്നു,ഹേഷിതമതെ-
ങ്ങെങ്ങായ്മന്ത്രജപം
പഥ്യാണംപുനരെങ്ങുവല്ക്കലമതെ-
ങ്ങാഹന്തപൂണൂലതെ-
ങ്ങയ്യാവൻകടിഞ്ഞാണതെങ്ങുമുനിയെ-
ങ്ങെങ്ങശപ്?’മെന്നിങ്ങനേ ൬

അല്പംവാണവനനുയാത്രമുറകീട്ടെൻ
താതവാക്കോതിനാൻ
കല്പിച്ചൂ‘തവതാതനുണ്ണി!യിതിൽനിൻ
ത്തെററില്ലചെററകിലും
വായ്പിൽസ്ത്രീമയമായബീജമുടയോ-
ക്കേവംരജോദോഷമ-
ട്ടാപ്പെട്ടീടുമെടോ!തനിക്കുകുറവാ-
ണായുസ്സതുംകണ്ടുഞാൻ ൭

എന്നിട്ടുംമറകയ്യിതിനുതുടരാതെതാൻ
കുററമാണൊക്കെഞാ-
നിന്നിഷ്ടത്തൊടിതാതുടങ്ങിയുടനാ-
യുഷ്ടോമമൊന്നിങ്ങെടോ!
എന്നാലായതുതീർന്നിട്ടുനാതുവരെ-
ക്കെങ്ങുംഭവാൻപോയിടൊ
ല്ലെന്നാണച്ഛനുരച്ചകല്പനയതും
പ്രത്യേകമോക്കേണമേ’ ൮

എന്നുംനിയ്യൊരുമിച്ചിരിക്കുവതിനാ-
ണെന്നാശയെന്നാകിലും
ഇന്നച്ഛൻതുടരുംക്രിയയ്ക്കുതുണയാ-
യെന്നോത്തടഞ്ഞിട്ടുമത

എന്നെന്നേത്തഴുകീട്ടൊരേടമില്ലകൊ-
ല്ലെന്നോതിയോഗീന്ദ്രരാ-
ടൊന്നൊന്നായഥയാത്രചൊല്ലിയവനും
മേല്പോട്ടുപൊങ്ങിടിനാൻ ൯

കോല്പോടഷ്ട്രനരച്ചതോത്തിട്ടുകിലും
കാലംകുറഞ്ഞൊന്നുചെ-
ന്നപ്പോൾനന്മകെടുത്തിടുന്നലർശരൻ
തൻപാട്ടിലാപ്പെട്ടുടൻ
ഉൾഭൂതാധിസദാപ്പൊഴുംസ്മരമയ-
പ്പാടേററമേററിട്ടുഴ-
ന്നാൾപ്പൂവിങ്കലുറച്ചതാതവചനം
തെററിച്ചുയാത്രയ്ക്കുഞാൻ ൧൦

മുററംമാമുനിമാരൊരിക്കലൊഴിവാ-
യങ്ങാശ്രമംശൂന്യമാ-
ച്ചുററംകണ്ടുതനിച്ചുഞാൻബതവട-
ക്കോട്ടായ്പറന്നീടിനേൻ
പാററംപാടുകുറേപ്പറന്നളവതിൽ
ശ്ശീലംവരാതുള്ളെനി-
ക്കേററംദാഹമൊട്ടുംതളച്ചയുളവായ്
വെള്ളത്തിനായ്നോക്കിനേൻ ൧൧

പിന്നെത്തെല്ലുജലംകുടിച്ചതുമിതും
കൊത്തിബ്ഭുജിച്ചിശ്രമ-
ത്തിന്നെല്ലാമുപശാന്തിയോത്തൊരുമര-
പ്പൊത്തിൽകിടന്നീടിനേൻ
അന്നേരത്തുപെരുത്തുറക്കമെതിനാ-
ലെന്നുള്ളമവ്വണ്ണമായ്
ത്തന്നെചുററുപെട്ടുംവലക്കയെറിനാൽ
മെയ്യുംകുടുങ്ങീട്ടുദൃഢം ൧൨

പെട്ടന്നപ്പൊളുണന്നുനോക്കുമളവി-
ബ്ബന്ധത്തിനാലിഷ്ടമാ-
യപ്പെട്ടെന്നുള്ളനിലയ്ക്കുതെല്ലുകലെയായ്
ചണ്ഡാലനെക്കണ്ടുഞാൻ

മട്ടൊത്താകൃതിയുംപരംപ്രകൃതിയും
മാംസാശനന്മാർക്കെഴും
മട്ടല്ലായവനൊന്നുകണ്ടുവിട്ടവാ-
നാരയാതിനേനിത്തരം ൪൮

ഞാനല്ലനല്ലവരേ! ശുകാകൃതിഭവാൻ
മാംസത്തിനിച്ഛിച്ചൊരാ-
ളല്ലെല്ലുംബദ്ധമാണിറച്ചിതെരവാൻ
കാക്കില്ലുണർന്നീടുവാൻ
ചൊല്ലേറുന്നവരോടുടൻവിടുകമാം
ചോകട്ടെഞാനിച്ഛപോ-
ലില്ലേവംമമബന്ധനാൽത്തവഫലം
വിട്ടീടിൽനഷ്ടംവരാ ൪൯

ചൊന്നാനായവനുംപുനസ്സുതയിലീ
നിന്നെപ്പിടിക്കുന്നത-
ല്ലെന്നാൽനീപുകഴ്ന്നുപൂണ്ടിരുന്നശുകമേ!
ജാബാലിതന്നാശ്രമേ
അന്നാൾനിൻപുകഴ്കേട്ടിതെൻതലവൻ
തൻപുത്രി, തൽകല്പനാ-
ല്ലിന്നാരാഞ്ഞുപിടിച്ചുനിന്നെവിടുമോ
ഞാൻപിന്നെ?’യെന്നിങ്ങനേ ൫൦

വീണ്ടുംഞാനുരചെയ്തുനിന്റെയുരയുംവാ-
വല്ലോമനോജ്ഞമയം
വേണ്ടുംപോലറിയുംസ്മരാർത്തിപെടുമീ
യെന്നെത്തടഞ്ഞീടൊലാ
കൊണ്ടാടിട്ടവരേനാതിയൌവനമിയ-
ന്നാല്യംവിടാമോഭട-
ക്കുണ്ടാകുംപ്രഭുവാക്യമെങ്ങനെവിടും
ഞാൻനിന്നെ’യെന്നിങ്ങനേ ൫൧

ഞാനായാളൊട്ടുരച്ചുപിന്നെയും;മിവൻ
ശാപത്തിനാൽത്തത്തയാ-
യോനാണെന്നറിവുള്ളനല്ലമുനിയാ-
ണെന്നാവിട്ടുപുണ്യമാം?

ഞാനാരെന്നു കണ്ടവരില്ലാതെ ഞങ്ങൾ മുനിയോ
ഗന്ധർവ്വനോ രാക്ഷസൻ
താനാഗമന്തപിശാചമോ കാടിലിരിക്ക-
യെന്തിച്ചിന്തിതെന്നാണവൻ ൫൧

ഏറുന്ന കാട്ടിലുടൻ ബലമൊത്തു മെരു-
ത്തായാൽ കുടിൽപ്പുറത്തിയിൽ
ചൊന്നത്തിച്ചു കിരാതകന്യകയെഴും
പൊട്ടപ്പുരയ്ക്കുള്ളിലും
അന്നരഞ്ഞു കൊഴുപ്പണിഞ്ഞ പുഷ്ടഗോ-
മാംസം പുഴുങ്ങുള്ളമ-
റ്റോന്നവം ചലപാട്ടു കണ്ടു രിവന്ന
ചവന്നമായി നിന്നാൻ ൫൨

ദ്രോഹപ്പെട്ടിട്ടുമെന്നെയങ്ങു പറയ-
പ്പെട്ടൊരു ബണച്ചിട്ടിതാ
വൈരം നയനമനോഹരത്തായിവനാ-
ണെന്നായവർ കാട്ടിനാൻ
ഏറ്റുംബന്ധമണിഞ്ഞതില്ലാത്ത വധമാ-
പ്പെട്ട കട്ടിനാകിട്ടു-
ത്താഴ്ന്നപാതമുരസ്സുനച്ചലമര-
ക്കുട്ടിനാക വാക്കിട്ടം ൫൩

ചില്ലാതുള്ളിലെ ദുഃഖമതിര-
റുന്നായ്മുവാക്കുട്ടിതാൻ
വല്ലാതിങ്ങിനെ കഷ്ടമി പറയ-
പ്പെണ്ണിൻകുളിന്തത്തയായ്
നല്ലാവാക്കുള്ള വാക്കിയെന്നയിഹമു-
ജ്ജ ബംസ്കരിപ്പിക്കയാൽ
ചെല്ലാറുമ്മനിതിപൃഷ്ഠിയുടയാൾ
ദ്രോഹിച്ചു ജാബാലിയും ൫൪

അടുത്ത ഘടമെത്ര കഷ്ടമീ തിവൻ
നല്ല ബ്രാഹ്മണൻ

വത്സാക്കാൻപറയക്കുടില്ലകമിനി
പ്പാർക്കേണ്ടതായുന്നതേ
കയ്യോടിങ്ങശനം വെടിഞ്ഞു വഷളാം
ജീവൻമുടിപ്പാൻ ചൊടി-
ക്കയ്യോടെന്നെയടിക്കിലും ചെറുതുമേ
തിന്നില്ലമിണ്ടില്ല ഞാൻ ൮൧

കൊന്നേക്കാമിവളെന്നെയിങ്ങനെ വെറു-
പ്പിച്ചെങ്കിൽ വിട്ടേന്നമാം
നന്നേറെമമരണ്ടുമാഗ്രഹമിനി
ശ്രേയസ്സിനായ്ക്കീരമേ
എന്നേവം ദൃഢമായുറച്ചുമരുമെൻ
ചാരേ ജലം കാണ്മമായ്
വന്നാപ്പറയക്കിടാവു മധുരം
ചെല്ലീടിനാളിത്തരം ൮൨

തിന്നാലും കായ്കുടിച്ചീട്ടുകശുചിസലിലം
ഹന്തനോക്കുന്നതെന്നാ-
ണെന്നാൽ മന്ത്രത്താൽ വെടികിലുമിനിയൊ-
ന്നിന്നുമിണ്ടാത്തതെന്താ
നന്നായ മുജ്ജന്മമൊക്കെന്നുമിവരനാ-
കുന്നതാണെങ്കിലും കേ-
ളിന്നാമെല്ലാരിലുംക്രമമുചിതമെടോ!
പ്രാണരക്ഷാക്രമം താൻ ൮൩

ശാസ്ത്രംതിട്ടുകൾക്കൊരുനടവടിയാ-
യല്ലശാസ്ത്രജ്ഞർകാൺമൂ
പേർത്തും ചൊല്ലോപനിത്യാദികവിധികൾ വിശേ-
ഷിച്ചുതിട്ടുകൾക്കുബോധാ
അത്രഭക്ഷ്യാന്നഭക്ഷ്യാരന്നിലകൾനിന-
ച്ചീടാതെ വീട്ടാശ്രമത്തിൽ
പ്പെട്ടെന്നുച്ഛിഷ്ടമൗചാദികൾ മുറപറകെ-
ട്ടുസ്സുരക്ഷിച്ചരുന്നു ൮൪

വിശപ്പിങ്കലഭക്ഷ്യമെന്തുധരണീ
ദേവർക്കുമാപത്തിലാ-

വിശ്വാമിത്രനെടുത്തുതങ്ങളെട്ടുതാൻ
        നായിൻറമാംസമത്രയും
സത്യംവിട്ടിഹരണ്ടുമൂന്നനശന-
        കൊണ്ടുമൃതപ്രായനാ-
യിത്ഥംചെയ്തുരുതകഴിക്കമെകനേ!
        കായ്യംവരംവെള്ളവും? ൨൫

എന്നായ്ചണ്ഡാലനെപ്പോതെബലകൾപറയാ-
        തുള്ളത്ലോകംകിടാതാ-
ഇന്നാസ്സധൃഷ്ടികൾകെട്ടുത്തമെട്ടുമകമേ
        പാർത്തുഞാനിപ്രകാരം
എന്നാൽചണ്ഡാലിയാവില്ലിവളിഉവിധമെ-
        ന്നട്ടനാൻചെയ്യുകർമ്മ-
ന്തന്നാലൊപ്പൂതാവാംപുനരിവനെനിന-
        ച്ചിവിധംചെയ്വുതാവാം ൨൬

എന്നേനനിയെയാടമ്മയെന്നവിധമേ
        മറന്നതണമിച്ചിഷ്ടമാ-
യുന്നനോക്കവരുണ്ടുതാനുമിവൾവാ-
        ക്കേതെങ്കിലുംചെയ്യുമൻ?
എന്നുവംകരുതീട്ടുമിങ്ങിവുടനേ
        തിന്നാൻമുതൃന്നിടാതെ-
നൊന്നറെക്കനിവാട്ടമമ്മനിലയിൽ
        പേററീക്രമമമ്പാലവൾ ൨൭

ചെയ്യുകിലുംപ്രിയമൊത്തവൾക്കുടയൊരാ-
        ത്തതാപധരിപ്പാൻപൊടി-
ക്കൈയ്യൊന്നുമ്പടിഞ്ഞാനിരുന്നിതവളും
        കാത്രിചതന്നുള്ളഹോ-
നാൾതോറുംബതദിവ്യയാകുമിവളെ
        ന്നാശങ്കവാച്ചൊട്ടുനാൾ
ചേയ്യൂരാദരമേറമപക്കണമതിൽ
        പ്പാർത്തീടിനൻപിന്നെയും ൨൮

കാലത്തേവരമൊരിക്കൽഞാനുണരവേ-
        കാണായിതാച്ചൂളതൽ

കാലത്തൊറവുമാറ്റുമേറിനമഹാ-
സൽഗ്രാമമായങ്ങനെ
മാലെത്തനാടെക്കൂട്ടനല്ലകനക
ക്കൂടായിതാകന്യയാം
ചോലൊത്തീയ്യോരത്ര പറായിതവളെ-
ക്കല്ലിച്ചുകണ്ടീലയോ? ൨൯

എന്നാലറിവളെന്നെയെന്തിനവിടെ
ബ്ബാധിച്ചുരക്ഷിച്ചിത
തിന്നായിനിന്നെകൊണ്ടുവന്നിതറിച്ചു
ന്നില്ലെന്നുമൂഴിപതേ!
എന്നാദ്രിപ്രത്തുകംപറഞ്ഞകഥയേ-
ക്കേട്ടോത്തു രസ്സാഗ്രഹാ-
ലൊന്നായിട്ടെഴുന്നേറ്റൂദകനൃപൻ
മിററഞ്ഞെഴുന്നള്ളിനാൻ ൩൦

ആസ്ഥാനമണ്ഡപമതിൽനിന്നെളുന്നുവട്ടുകൊണ്ടാ
രാധനത്രപണ്ണണയംപെറായന്തിമുള്ള
ആനന്ദമാമദമൂന്നാളെയയച്ചുവേഗ
മായ്ത്താരാദ്രേമതിതൃപ്തനതാപിന്നും ൩൧

വടിവോടെവളണഞ്ഞുനിലാവിൻ
പൊടിയെത്തുകാന്തിവിരിച്ചുനിന്നുപിന്നെ
നെടിയൊരുകളവേണവിനയൊക്ക-
വടിയുടനഞ്ചുമുരച്ചിതിപ്രകാരം ൩൨

ഹേരോഹിണീരമണ! സൽകലയൊക്കെയുമേകും
താരേശ! രാത്രിപതിയാമമൃതത്തിടമ്പേ!
കാദംബരീരസമറിഞ്ഞുടലഞ്ഞുവെച്ചു
ബോധംവെടിഞ്ഞശശിയങ്ങളുമൊത്തുനാളു ൩൩

നിലവിട്ടുവെച്ചെഴുമിവൻറെയമ്മതാൻ
മലർമകയെന്നറികപൃത്ഥ്വീചാഷ്ടകാം
തെളിവാട്ടുമങ്ങറിവതിന്നതെന്നായാം
കിളിയായിട്ടുന്നിവനെയാണയിച്ചുതും ൩൪

ഗുരുവരനരുൾചെയ്ത വാക്കുതന്നി-
ച്ചൊരുമദനാന്ധനവൻ പുറങ്ങുപോക
പെരുതപകടമോൎത്തിവന്റെ വയസ്കർ
തിരുവടികണ്ടിതു ദിവ്യദൃഷ്ടിയാലേ ൩൫

അലിവെഴുംഗുരുക്കളിച്ചൊന്നകൾക്കൊത്തിയന്നി
വലിയയാഴൽ കേട്ടപ്പൊന്മുനിന്ദ്രാജ്ഞയാലേ
മലയനുടെകിടാവിൻ മട്ടിചൊല്ലാട്ടിൽ നാട്ടർ
പലരുമിടപെടാതമ്മട്ടിചൊല്ലാത്തതാകുന്നാൻ ൩൬

പോകുംവഴിക്കിവനെന്നാൻ ചലയിൽപ്പെട്ടതി-
യാകുംവിഘ്നം പ്രസന്നമാകിയമൎത്ത്യന്നതി-
യോഗത്തിൽനിന്നുടെശാപമതിന്നുമങ്ങാ-
യാഗത്തിനാളെചെൎന്നൊളതിക്കകാൎന്നോൻ ൩൭

മുനിയിവനുടെതാതൻ ചെയ്തയാഗം കഴിഞ്ഞു
കനിവെടുത്ത വമുജ്ജനത്തിലിങ്ങമ്മ തന്നു
ഇനി ചുടനിഹദേഹം വിട്ടുപോയ്നിങ്ങളേപ്പോ-
തനിയെരുടലെടുപ്പിൻ പൂൎവ്വമാരാരത്തിൽപ്പിൻ ൩൮

എന്നായിച്ചൊല്ലിയാത്രാദേശവിൽമുടിയഴി-
ഞ്ഞിട്ടുതാഴെക്കെഴിഞ്ഞി
ട്ടന്നാനൎപ്പൂക്കൾകൊണ്ടിട്ടവനിയെയഭീഷ്ട
പ്പൂജചെയ്തുമ്പടിക്കും
ഒന്നായെട്ടിക്കു ചക്രവാളത്തെട്ടുതളരവലത്താ
ട്ടുള്ളഷാസപനത്താൽ
നന്നായ്ത്താൻയാത്രചൊല്ലുമ്പടിയുമവനുടൻ
തന്നാമമുല്ലാട്ടുപൊങ്ങി ൩൯

തിങ്കൾതോറാതനുകാന്തിയുതനാ-
മങ്കയാൾഗഗനമേറിട്ടപ്പൊഴ
തങ്കമണ്ണുതരസമെത്തൊടവരാ
സംഘമൊന്നുയരെനാക്കിനിന്നാൽ ൪൦

അതുമുതലാശ്രമകന്യ
നതുപമഹാതപസ്സു മട്ടുവച്ചിടനേ

കാദംബരീസ്മൃതിരസാ-
സ്വാദുവഴിമദനനെത്തിവദ്ധിച്ചു ൪൧

മാനിച്ചീലിഹരാജലക്ഷ്മിയെനിന്നു
ച്ചീലെത്തുമട്ടനിദ്രയ
ആദരിച്ചീച്ചതുമില്ലകീർത്തിയെയവൻ
പാർത്തിലഹോവാണിദയ
സ്വാനേത്രസമജ്ജൂത്തനിലയിൽ
കാദംബരിമാത്രമേ
താനവിധമുള്ളിൽവെച്ചുസമയം
പോക്കീടിനാനെപ്പൊഴും ൪൨

തൊട്ടാലറിയാനന്ന
പ്പെട്ടാനാദംചെവിക്കെല്ലില്ലാ
ത്തെമൊഴിയൊന്നിലുമി-
ഷ്ടാസ്വദിന്ദ്രിയത്തൊഴിലൊഴിഞ്ഞു ൪൩

ഉരുവരുമ്മെഴികാകി-
ല്ലൊരുവസ്തുവുമറികയില്ലതറിവാനും
കരുത്തുകയില്ലായെന്ന-
ല്ലൊരുപദമിളകാനുമരചനെത്തല്ലാ ൪൪

ത്തോപിടിച്ചപടിമൂഢാവിലക്ഷമേനൽ
ബ്ബോധംനശിച്ചുമദനാർത്തിനിമിത്തമേവം
അതങ്കമുള്ളലർരമേയമാൻഭൂപൻ
ചൈതന്യവുംബതവെടിഞ്ഞുതൃകത്തൊടൊപ്പം ൪൫

ജീവൻരാത്രിയുമതുവിധമാശ്ശുരാക-
ദേവന്റെരാത്രിയതുമീട്ടുടൽചേർന്നതപ്പോൾ
രോചകലൻമറുദേഹമണഞ്ഞുതാനേ
ദൈവത്തിനുള്ളകളിയത്ഭുതമുള്ളതല്ലോ ൪൬

ഇച്ചൊന്നോരിടകൊണ്ടുചിത്രരഥനു-
ള്ളാപ്പെണ്മണിത്തയ്യലാൾ
കച്ഛോദക്കരയിൽക്കഴിഞ്ഞുവരമെ-
ഴ്ച്ചിച്ചുസാകംദിനം

അച്ഛിന്നംമധുവാച്ചമാരനിളകു-
ന്നാളകദംബത്തെ-
യുച്ചിച്ചാളവാംചന്ദനാംബുകലരാ
കപ്പൂരഹാരങ്ങളാൽ ൪൧

നിലയൊടവൾതപസ്സായ്നില്ക്കിലുതൽക്ഷണത്തിൽ
ബ്ബലമുടയവസന്തക്കൈപ്പെട്ടുംകാമമോട്ടം
അലസനയനചാരംതാനാകിയെററസ്സുരങ്ങു-
ന്നിലയുടയമണാളൻതന്റെവൃമെയ്പുണർന്നാം ൪൨

ചന്ദ്രാപീഡൻതന്റെകണ്ണാംപുണർന്നാ-
രന്നാക്കണ്ണിത്തിങ്കലുണ്ടായിതീപാർ
നന്നായ്ത്തിങ്കൾക്കാന്തിതൊട്ടൊഴിവച
ച്ചെന്നാമത്താപ്പെണ്ണിനല്ലസമേതി ൪൩

പാറപ്പുമെത്തവിട്ടിട്ടനധികമുറ-
ങ്ങിട്ടുണർന്നററമട്ടു-
ന്നേരന്താൻകോട്ടുവായിട്ടണിമിഴികൾപര-
ക്കെത്തുറന്നിട്ടുവിടന്ന
ഗാഢംഗംഭീരമാകുംപട്ടമുരജരവം
തോററിട്ടുമ്പാട്ടുചന്ദ്രാ
പീഡൻസ്വന്തംസ്വരത്തിൽസ്മിതമൊടുമവളോ-
ടോതിനാനിപ്രകാരം ൪൪

നലമൊടമൃതിൽനിന്നുണ്ടായിവന്നപ്സരസ്ത്രീ
കുലമതിലുളവായോളാണെനിക്കിച്ചിതന്ന
ഫലിതമതിനുകണ്ടേനിജ്ജനത്തിനനിൻപുമാ-
കലിലുടനയികാന്തേ!ജീവനങ്ങായിയല്ലോ ൪൫

ഉണ്ടാക്കിയീദേശപരംമമകാന്തിപാകം
രണ്ടാകളങ്കമതുപാപലെക്കട്ടത്തരാപം
കൊണ്ടാളിട്ടുംതവവിയോഗവിഷാദയോഗ-
ക്കൊണ്ടാൺശ്രുദ്ധകനില്ലമെനിക്കനാശം ൪൬

പെരുത്തിഷ്ടപ്പെട്ടുഭവതിയിതിലെന്നിഷ്ടടൽവിടാ-
തിരുന്നോൻഞാൻശാപക്കടുഭരിതവുംനീങ്ങിദയിതേ!

ഭിച്ചുലഞ്ഞിതാനിന്നിനയമൊടാച്ചന്ദ്രാപൂരവും
തരത്തിൽസ്വന്തംകാൽമുടിതടവുമിച്ഛുള്ളവനെയും ൩൩

ജിനാളികമണ്ണാളനാസ്ഥിതൃതപ
സ്സാൽദ്വിവ്യജീവൻലഭി-
ച്ചോനായ്സാദ്ധുകപിഞ്ജലൻറകരവും
കൈക്കോണ്ടുടച്ചത്തങ്ങനെ
നാദ്യാകാശകവാടത്തടംവിട്ടറിയു
ള്ളാപ്പുണ്ഡരീകൻപ്രിയയ!
ഞാനായ്നമ്മുടെമന്ദിരംപുഴകെട്ടു
ണ്ടിരങ്ങാട്ടിറങ്ങുന്നിതാ ൩൪

പുത്രസന്ദേശമീയുന്നെപ്പോലുള്ളൊരാകാ-
ൻരമണനുഭവിച്ചപ്പോളെത്തുമപ്പുത്രലബ
ശരസഹചരിയാണെപ്പെണ്ണിക്കെന്നുമിപ്പോ
ളരികിലവളിനെങ്ങാന്തിട്ടുവണ്ടാവിഷാദം? ൩൫

ഇത് സ്വന്തംകാന്തൻപറയുമളവൗത്സുക്യമതിയായ്
മൂതംഗന്തോദംപുളകമുളവാംപട്ടയെട്ടടൻ
അത പ്രേമംകൂടിക്കണ്ണവന്നടകാൽത്താരടികളിൽ
പ്പുനിച്ചാ കാദംബരിവഴിയകണ്ണീർകണമൊട്ടും ൩൬

അത്യന്താഹ്ലാലഴുന്നേററവളുടനെമഹാ-
ശ്വേതയെച്ചെന്നുപുൽകി-
പ്പ്രത്യക്ഷംപുണ്ഡരീകൻവരവുമവളെ
ക്കാട്ടിയാനന്ദമേററി-
ചിത്തംചാന്ദ്രാത്രികന്യകനെയഥതപം
ചേയ്തമച്ഛൻസ്വപാദി
വൃത്താന്തംചൊന്നയച്ചൻപെട്ടനകഗ്രഹം
വിട്ടുവരട്ടേരളേ ൩൭

താരാപീഡൻചടച്ചങ്ങനെകിഴവനില-
ങ്ങാകിലുംപണ്ഡുവന്നം-
ഞാലന്തപുരസ്ത്രീപരിരമ്യസചിവ-
ന്മാക്കുമമ്പിട്ടുതന്നെ

സ്വൈരംതാൻപുണ്ഡരീകൻപ്രിയസഖയുതനാ-
യപ്പൊഴക്കംബരാന്താൽ
ച്ചേരുംനാണംകുനിക്കുംമുഖമൊടുദയിതാ
സന്നിധാനത്തിലെത്തീ ൪൮

ചന്ദ്രാപീഡൻതൻനിലകണ്ടുംസുതമട്ടിൽ
ച്ചെന്നാത്താരാപീഡപദത്താരിൽവണങ്ങീ
പിന്നെപ്പാരംതാഴ്മകലൎന്നാശ്ശുകനാസ-
ന്തന്നെക്കൂപ്പീട്ടമ്മകളേയുംതൊഴുതല്ലൊ ൪൯

ഏശീടാവിധിമായയോതപമെഴു-
ന്നാശ്വേതഃകൃതക്രിയാ
വൈശിഷ്ട്യപ്പൂണിഃയാമൃഗാങ്കമഹിമ-
ക്കള്ളിന്ദ്രജാലങ്ങളോ
ലേശംഭേദമതെന്നിഃയേസ്വജനമ-
ന്നിപ്പുണ്ഡരീകങ്കലാ-
വൈശമ്പായനബുദ്ധിഃയാട്ടുമിവനെ
ക്കയ്ക്കൊണ്ടിതെല്ലാവരും ൫൦

പുണ്ഡരീകമുനിയുംശുകനാസ-
നുണ്ണിയെന്നനിലയിൽപ്പിതൃപാദേ
ദണ്ഡപാതമൊടുവാണുനമിച്ച-
വ്വണ്ണമമ്മകളെയൊക്കെവണങ്ങീ ൫൧

വിലാസവതിയുംമനോരമയുഃമററമാനന്ദക്ക-
വിലാമൊട്ടടൻചുരന്നലിവെഴുമ്മുലപ്പാലൊടും
ഫലിച്ചൊരുമനോരഥപ്പൊലിമയിൽത്തെളിഞ്ഞൊരുമ-
ട്ടലിഞ്ഞുനിജപുത്രരേപ്പുണരുമാസ്സുഖംനേടിനാർ ൫൨

താരാപീഡനണഞ്ഞുകാൽതൊഴുതച-
ന്ദ്രാപീഡനേക്കണ്ണുനീർ
ധാരാളംവിതറിപ്പിടിച്ചടനെഴു-
ന്നേല്പിച്ചുപൂൎംകീട്ടഹോ

'ചൊരിൽശ്ശാപനിമിത്തമിങ്ങവതരി-
ച്ചുള്ളിന്ദുവല്ലോഭവാൻ?
നേരിട്ടിങ്ങനെചൊല്ലിയൊന്നുതിരിയേ
വന്ദിച്ചപാദങ്ങളിൽ ൱൩

വീണ്ടുംകൂടിയരാജലക്ഷ്മിയൊടുമൊ-
ത്താനന്ദനനാഗ്രഹം
വേണ്ടെന്നാകിലുമൂഴിപാലനിലയ-
ങ്ങേല്പിച്ചപിച്ചെന്നിയെ
കൊണ്ടാടുമ്പടിതാനെടുത്തശ്രമോം
നാലാമതുള്ളാശ്രമം
കൊണ്ടാൽഭാൎയ്യയുമൊത്തുപിന്നെയുമവൻ
മൂൎവണ്ണമേമനാവൻ ൱൪

അന്നേരത്തൊത്തുപായുകതിരയുടെകുള-
മ്പേററൊഴുംധൂളിജാലം
ചെന്നേറികാന്തിമാൎജ്ജമകുടമണിയണി
ഞ്ഞുള്ളമൂൎദ്ധാക്കളോടും
ചന്ദ്രാപീഡാഖ്യചന്ദ്രാകൃതികൊതിയൊടുനോ-
ക്കുന്നകണ്ണോട്ടമോടും
നന്ദ്യാകാഴ്ചക്കനാനാവിധവിഭവമെട്ട
ത്തെത്തിപൃത്ഥ്വീശപരന്മാർ ൱൫

സങ്കല്പത്തിലുമേറെലാഭമതിനാൽ
ഗ്ഗന്ധൎവ്വനാരീജനം
തൻകൈകൊട്ടിരസിച്ചുതുള്ളിയതിനാൽ
നൃത്തംപെടുന്നാസ്ഥലേ
താൻകാണ്മാൻമദിരാഖ്യചിത്രരഥനും
ഗൌരീസമംഹംസനും
സംഘംചേൎന്നുകുതൂഹലാകുലനില
യ്ക്കങ്ങെത്തിയന്നേരമേ ൱൬

പെണ്മക്കൾക്കുതപസ്വിവേഷമവർതാൻ
മാററിച്ചുടൻകാപ്പണി
ഞ്ഞമ്മട്ടിൽബൃഹൽഭോഗിതിങ്ങിനവധൂ
വേഷംകൊടുത്തങ്ങനെ

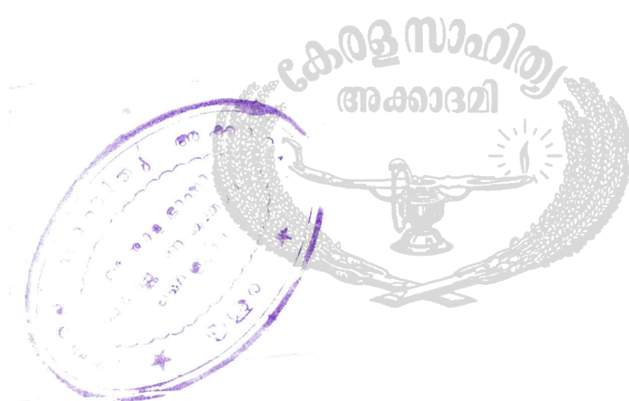
ചെമ്മെഹോമപുരസ്സരം വരവിവാ-
ഹാഘോഷവുംരീന്തിൽ
തമ്മിൽച്ചേൎന്നവധൂവരാകൃതികളാക-
ണ്ടെല്ലാൎക്കുമേറീരസം ൬൭

സരസമരികിലൊരുകളംപുണ്ഡരീകാഞ്ചിതംതാൻ
പുരധരണിഗിരീന്ദ്രാദ്യാനലീലാവിലാസാൽ
പരമഭിമതസമ്പത്തൊത്തുപൂൎണ്ണാഭിനന്ദാ-
രരമൊടരുളിചന്ദ്രാപീഡനാകുന്നചന്ദ്രൻ (410) ൬൮

എട്ടാം സൎഗ്ഗം സമ്പൂൎണ്ണം ശുഭം.

രഞ്ജികംവടിരാജമാനനിലയിൽ
പ്പീയൂഷധാരാകര
കരുണ്യാകട്ടനെന്നദിക്കയാട്ടതലയിൽ
കേറെരുന്നവിശേഷശേഖരൻ
നെഞ്ഞിൽക്കുളൊരോടണച്ചുപുൽകിയധികാ-
നന്ദാമൃതംനേടിട്ടും
മദത്തിൽക്കന്നിന്നമങ്കയായമഹിമാ-
ദൈവതത്തിടമ്പ്!തൊഴാം

---:o:---

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി